

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ТАРАСА
ШЕВЧЕНКА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ
*Кафедра загального мовознавства, класичної філології та
неоелліністики*

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Лінгвопрагматичні особливості висвітлення вторгнення Росії в Україну в грецькомовній пресі

освітнього рівня «магістр»
студентки II курсу
спеціальності 035 Філологія (035.081 Новогрецька мова
і література (переклад включно)),
галузі знань 03 Гуманітарні науки,
освітньої програми
«Новогрецька філологія, англійська мова та переклад»,
Гайсиної Дар'ї Шафкатівни

Керівник роботи:

д-р філол. наук, проф. Гриценко Світлана Павлівна

Рецензент:

д-р філол. наук, доц. Лучканин Сергій Мирославович

«Допущено до захисту»

Протокол засідання кафедри
загального мовознавства, класичної
філології та неоелліністики

Протокол № _____ від « _____ » _____

Завідувач кафедри

д-р філол. наук, проф. С. П. Гриценко _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІНГВОПРАГМАТИЧНИХ АСПЕКТІВ У МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ	8
1.1. Сутність і характеристика поняття «лінгвопрагматика».....	8
1.1.1 Лінгвопрагматичні аспекти в медійному дискурсі	12
1.1.2 Прагматичний потенціал тексту	15
1.2. Сучасна неологічна традиція: теорія і практика	18
1.2.1 Проблематика визначення поняття «неологізм»	21
1.2.2 Класифікація неологізованої лексики	24
1.2.3 Чинники виникнення неологізмів та їх адаптація у новогрецькій мові	27
Висновки до розділу 1	31
РОЗДІЛ 2. ГРЕЦЬКОМОВНА ПРЕСА ПРО РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКУ ВІЙНУ: ПОЛІТИЧНІ ВЕКТОРИ.....	33
2.1. Специфіка репрезентації російсько-української війни у грецьких ЗМІ... 33	
2.2. Класифікація грецькомовної преси у контексті висвітлення війни в Україні.....	35
Висновки до розділу 2	43
РОЗДІЛ 3. РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА КРІЗЬ ПРИЗМУ ГРЕЦЬКОМОВНИХ НОВОТВОРІВ	45
3.1. Неологізми у грецькомовній пресі як мовне відображення війни в Україні.....	45
3.1.1. Неологізми на позначення політичних діячів	46
3.1.2. Неологізми на позначення реалій воєнного стану	54
3.1.3. Неологізми як висвітлення інтернет-війни в Україні.....	62
3.1.4. Фрази та фразеологізми як відображення війни в Україні.....	64
3.1.5. Неологізми на позначення країни-агресора Росії та росіян	68
3.1.6. Неологізми як характеристика війни в Україні	70

3.2. Функціонування лексико-семантичних груп неологізмів війни в Україні у грецькомовній пресі.....	73
3.3. Класифікація неологізмів залучених для висвітлення війни в Україні у грецькомовній пресі	78
Висновки до розділу 3	82
ВИСНОВКИ	84
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	89
ДОДАТКИ	102

ВСТУП

Наш світ ніколи не стоїть на місці: політика, економіка, соціальна, технічна та інші сфери життя перебувають у постійному розвитку і зазнають різних змін, що, звісно, відображається на лексичному складі будь-якої мови. 24 лютого 2022 року увесь світ сколихнула новина про вторгнення Росії в Україну. Значимість та актуальність цих подій знайшли своє мовне представлення у багатьох народів світу, а не лише в українців. Велику роль у цьому відіграли засоби масової інформації, зокрема преса, які миттєво реагували на швидкоплинність подій.

Від початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну ЗМІ використовують різноманітні техніки та засоби для того, щоб донести актуальні новини до своєї аудиторії. Використання у текстах різних лінгвопрагматичних прийомів відіграло вирішальну роль у формуванні сприйняття та інтерпретації актуальної інформації. Так як за майже два роки війна в Україні мотивувала виникнення значної кількості нової лексики, вона стала необхідною складовою текстів, які висвітлюють події 2022-2023 років.

Інноваційні процеси, які відбуваються у мові завжди були об'єктом вивчення мовознавців. Власне неологізми неодноразово привертали до себе увагу багатьох дослідників та були і є предметом вивчення як вітчизняних, так і зарубіжних учених. Питанням неологізації мови займалися провідні українські дослідники Колоїз Ж.В., Ладоня К.Ю., Мазурик Д.В., Москаленко А.А., Присяжнюк В.З., Стишов О.А., Стратулат Н.В., Тараненко О.О., Терещенко О.С., Феценко М.М. та інші. Питання про появу новотворів у лексичній системі мови також цікавили німецьких та французьких учених, зокрема їх дослідженням займалися І. Барц, В. Гардін, Д. Герберг, А. Дармстетер, Л. Деруа, Р.Клаппенбах, М.Кінне, М. Коен та інші.

Періодика у всі часи була і є одним із найпоширеніших осередків для висвітлення актуальних подій. Вона є одним із основних засобів масової інформації і її роль у формуванні громадської думки та визначенні глобальних тенденцій важко переоцінити. Дослідження періодики дозволяє визначити,

наскільки об'єктивно та достовірно медіа представляють інформацію, а розгляд мовних аспектів на сторінках газет допомагає розкрити лінгвістичні особливості, які використовуються журналістами та редакторами для створення впливу на свою аудиторію. Серед українських вчених, дослідженням газетних текстів активно займалися Баранник Д.Х., Бойчук К.В., Зайцева В.В., Коваль Т.Л., Максимчук О.Л., Прокопенко І.В., Радзієвська Т.В., Ставицька Л.О., Туровська Л.В., Шестакова Е.Г., Штельмах М.Л., Яценко Н.О., а серед зарубіжних – Арнольд І.В., Брандес М.П., Гальперін І.Р., Зарва М. В., Солганик Г.Я. та інші.

На момент проведення цього дослідження жорстока війна в Україні все ще продовжує тривати. За 22 місяці вона встигла не лише залишити свій слід в історії незламності українського народу, а й вплинути на лексичну систему багатьох мов світу. У зв'язку із повномасштабним вторгненням в українській та новогрецькій мові з'явилася чимала кількість нових слів та виразів, які стосуються безпосередньо реалій війни. Одні слова та словосполучення є абсолютно новими для носія мови, другі – існували раніше, але отримали нове значення, а треті, узагалі, розширили сферу вживання до повсякденної. У грецькомовній пресі неологізми найвиразніше висвітлюють події війни, і допомагають не лише донести інформацію до своєї аудиторії, а й окреслити позицію грецьких медіа у цьому конфлікті. На сьогодні, ще не було проведено детального аналізу неологізмів, які виникли у результаті вторгнення Росії в Україну на матеріалі текстів грецькою мовою, тому проведене нами дослідження є **актуальним**.

Метою нашого дослідження є виявлення лінгвопрагматичних особливостей висвітлення вторгнення Росії в Україну, які передаються за допомогою неологізованої лексики та визначення їх функціонування у текстах грецькомовної преси.

Для досягнення даної мети нами було передбачено розв'язання наступних завдань:

1. Висвітлити сутність та характеристику поняття «лінгвопрагматика», а також визначити лінгвопрагматичні аспекти та прагматичний потенціал тексту у медійному дискурсі;
2. Окреслити поняття «неологізм» та розглянути класифікацію неологізованої лексики;
3. Визначити чинники виникнення неологізмів та процес їх адаптації у новогрецькій мові;
4. Здійснити аналіз текстів грецькомовної преси за період 2022-2023 років і зробити класифікацію джерел;
5. Виявити наявну у текстах статей неологізовану лексику, яка була залучена для висвітлення повномасштабного вторгнення Росії в Україну, та визначити її функції;
6. Виокремити лексико-семантичні групи неологізмів про війну в Україні у грецькомовній пресі та здійснити їх класифікацію.

Об'єктом дослідження є тексти статей грецькомовної преси, які висвітлюють події періоду повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Період вибірки мовного матеріалу охоплює лютий 2022 - жовтень 2023 років.

Предмет дослідження — неологізована лексика у грецькомовній пресі, яка була вибрана із електронних версій найпопулярніших грецькомовних видань.

Для досягнення поставленої мети та завдань дослідження нами застосовувалися наступні **методи**: *метод суцільної вибірки* із лексикографічних джерел, *аналіз словникових дефініцій* — для визначення термінів і понять; *описовий метод* — для вивчення та аналізу вибраних прикладів; *метод структурно-семантичного аналізу* — для вивчення структури досліджуваних неологізмів, виявлення їх словотворчих особливостей і розгляд їх значення.

Теоретичне значення проведеного дослідження полягає у тому, що воно складає певний внесок у теорію лінгвопрагматики та неології, містить висвітлення сучасної неологічної традиції та розглядає лінгвопрагматичні

аспекти у медійному дискурсі. Також результати виконаної роботи дозволяють виокремити причини виникнення неологізмів та процес їх адаптації у новогрецькій мові.

Практичне значення одержаних результатів визначається тим, що це дослідження дозволить зрозуміти та визначити позицію грецькомовних медіа щодо війни в Україні; висвітлить причини вживання неологізованої лексики у текстах про повномасштабне вторгнення Росії в Україну; продемонструє особливості передачі українських неологізмів новогрецькою мовою. Розуміння лінгвопрагматичних аспектів, які використовуються у медійному дискурсі допоможе журналістам та авторам ефективно використовувати мовні засоби для впливу на аудиторію, створюючи більш переконливі та ефективні тексти. Окрім того, робота може слугувати основою для подальших наукових досліджень у галузі лінгвістики, медіа-студій та журналістики, а також використовуватися у навчальних програмах для підготовки фахівців у сфері мовознавства та комунікацій.

Структура роботи: дана робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІНГВОПРАГМАТИЧНИХ АСПЕКТІВ У МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ

1.1. Сутність і характеристика поняття «лінгвопрагматика»

Прагматика (походить від грецького «πράγμα», «πράγματος», що означає «дія») або лінгвопрагматика – це окрема, молода галузь мовознавства, що вивчає важливий аспект мови, а саме мовленнєві особливості та відношення між знаковими системами і тими, хто їх використовує. Ця наука не обмежується вивченням тільки фонетичних чи синтаксичних аспектів мови, вона націлена на розуміння та розкриття того, як саме мова використовується для досягнення конкретних комунікативних цілей та взаємодії у різних соціокультурних контекстах.

Лінгвістична прагматика є міждисциплінарною наукою, оскільки вона вивчає мовленнєву діяльність з точки зору її прагматичних аспектів. Вона має тісний зв'язок та взаємодіє із гуманітарними дослідженнями, такими як: психологія, семіотика, лінгвістика, комунікативістика, філософія мови, теорія мовленнєвої діяльності, журналістика, теорія інформації та іншими [44].

У галузі мовознавства лінгвопрагматика займає місце серед сучасних напрямів до яких також входять психолінгвістика, комунікативна лінгвістика, когнітивна лінгвістика етно- і соціолінгвістика, прикладна лінгвістика, неориторика, лінгвосеміотика, а також інші галузі, які визначають сучасну лінгвістику [44].

Прагматичні аспекти, які безпосередньо пов'язані з мовленнєвою діяльністю людини виявляються у наступних категоріях Комунікації: мовленнєвий дискурс, мовленнєвий жанр та мовленнєвий акт [44].

Очевидно, що такі зв'язки з іншими науками є ознакою того, що лінгвопрагматика – це багатогранна дисципліна, яка поєднує у собі різні аспекти мови, психології, культури та соціальних наук для кращого розуміння та вивчення мовленнєвої діяльності.

Не зважаючи на те, що лінгвопрагматика є молодого наукою, чимало дослідників обирають її як основну тему для своїх досліджень. Вивченню прагматики присвячено чимало статей, монографій та підручників, які розглядали функціонування мови та мовлення як потужний інструмент впливу, були навіть створені словники, що містили у собі терміни лінгвістичної прагматики. З кожним роком кількість науковців, які цікавляться цією наукою, стрімко зростає, що і зумовило динаміку лінгвопрагматики у ХХІ столітті.

На сьогодні у лінгвістичній прагматиці визначаються кілька важливих напрямків досліджень. Перший - пов'язаний із теорією мовленнєвих актів Остіна Дж. та його наступників, таких як Серль Дж., Вандервекен Д., Вершуерен Дж., Вундер-Ліх Д., Т. ван Дейк та інші. Другий напрямок базується на теорії правил і конвенцій мовленнєвого спілкування і представлений такими вченими, як Г. П. Грайс, Дж. Ліч, Е. Гофман та інші. Третій напрямок досліджень розглядає питання, пов'язані із характером знань та інтерпретаційних потреб комунікантів, в рамках якого вивчаються праці таких вчених, як М. Макаров, І. Кобозева та інші. Цей напрямок тісно взаємодіє з когнітивною лінгвістикою, психолінгвістикою та іншими галузями сучасної науки про мову [3].

Родоначальником прагматизму є американський філософ Чарльз Сандерс Пірс. Основна доктрина прагматизму, окреслена Пірсом на початку ХХ століття у статті «Що таке прагматизм» включає у себе теорію сумніву-віри та теорію значення, які й складають її ядро. Як ми вже зазначали вище, етимологічно термін «прагматизм» є похідним від слова «дія», однак Пірс надає своє трактування і пояснює, що пропонований ним термін походить від «прагматичної віри», яку він спостерігав у філософії Іммануїла Канта. У своїй праці «Критика чистого розуму» Кант зауважував, що коли людині потрібно діяти у незрозумілих для неї обставинах, вона змушена робити певні припущення і вірити у те, що її дії допоможуть досягти мети. Кант називає цю віру «прагматичною вірою». Тобто дія, яка базується не на конкретних

знаннях, а на вірі – це та ідея, яку Чарльз Пірс поклав за основу своєї філософської доктрини, яка і склала суть прагматизму [32].

Погляди Пірса поділяв американський філософ Чарльз Морріс, який сформулював основні параметри прагматики стосовно філософії прагматизму. Він розглядав її як дисципліну, що досліджує відношення знаків до їх інтерпретаторів, тобто до тих, хто використовує знакові системи. Він сприймав прагматику як науку, що досліджує поведінку знаків під час процесів комунікації [40]. Проте, сучасна лінгвістично орієнтована прагматика активно розвивається, переважно під впливом теорії мовленнєвих актів. Загалом, лінгвістична прагматика як окрема галузь мовознавства почала формуватися у середині ХХ століття. Теоретичні засади цієї науки були сформульовані у роботах видатних вчених, серед яких Джон Легшо Остін, Джон Серль, Пол Герберт Грайс. Їхні праці отримали назву «теорії мовленнєвих актів», а вони стали засновниками лінгвопрагматики як науки. Теорії мовленнєвих актів пропонують новий підхід до розуміння комунікативних ситуацій, у якому, окрім таких традиційних компонентів як мовець, адресат та повідомлення, міститься ще комунікативний намір (мета комунікативної взаємодії) та результат [17, с. 62].

Головним об'єктом дослідження у теорії мовленнєвих актів стало висловлення, яке розглядалося як процес, що реалізовується у трьох одномоментних фазах – локутивній, іллокутивній і перлокутивній. У першій фазі відбувається матеріальне втілення висловлення (тобто вимова), у другій фазі мовець виражає свій комунікативний намір, а у третій фазі проглядається очікуваний результат. З точки зору лінгвопрагматики, основний інтерес для дослідження випадає на іллокутивну та перлокутивну фази [17].

Хоча, лінгвопрагматика, як наука, почала свій активний розвиток ще у минулому столітті, проте їй і досі не надається чітке та унормоване визначення, як і відсутня чітко визначена межа її дослідницького поля. На сучасному етапі існує багато різних класифікацій, які стосуються підходів до дослідження та тлумачення поняття прагматики.

Важливу роль у розвитку та уточненні проблемного поля лінгвістичної прагматики відіграли роботи українських науковців. Так, у багатьох містах України сформувалися школи, які досліджують питання прагматичної організації дискурсу, мовленнєвих жанрів, мовленнєвих актів, стратегій і тактик міжособистісного спілкування. Такими школами є Київська (представники: А. Белова, В. Карабан, І. Карамішева, Г. Почепцов, О. Почепцов та ін.), Львівська (Ф. Бацевич, К. Кусько, А. Паславська, Т. Яхонтова та ін.) та Харківська (Л. Безугла, Л. Мінкін, І. Шевченко та ін.) [1].

Відомий український мовознавець Флорій Бацевич у своїх дослідженнях описав не тільки предмет вивчення лінгвопрагматики, а також сфери її дослідження. Вчений наголошував, що ця галузь науки не має встановлених методів, методик і аналітичних прийомів, і відзначав відсутність чіткої проблематики. Ф. Бацевич запропонував своє розуміння лінгвістичної прагматики як “розділу лінгвістики, що вивчає вияви суб’єктивного (людського) чинника на всіх рівнях мови й у межах усіх аспектів її функціонування, комунікації людей” [1].

Доктор філологічних наук Ірина Карамішева зазначає, що прагматика – це вираження інтенції, яка лежить в основі породження висловлювання [18].

Р. Хорн виокремлює три напрями у розумінні прагматики: 1) конвертаційний (спрямований на мовленнєві акти), 2) функціональний (риторико-стилістичний), 3) психолінгвістичний (зорієнтований на породження та сприймання мовлення). Ці напрями передбачають використання різних підходів у дослідженні лінгвопрагматики та мають відмінності в їх тлумаченні, хоча центральним аспектом залишається позиція суб’єкта комунікації [23].

Отже, із усього вищезазначеного ми можемо зробити висновок, що лінгвопрагматика – це наука, яка акцентує свою увагу на вивченні впливу мови та мовних елементів на процес спілкування та розуміння мовлення. Суть лінгвопрагматики полягає у розкритті взаємозв’язку між мовою та її вживанням у конкретних ситуаціях спілкування. Вона досліджує, як мова

використовується для досягнення прагматичних цілей, співвідносить функціонування мовних конструкцій із певними принципами та постулатами, які використовують комуніканти із метою досягнення прагматичних результатів.

Таким чином, лінгвопрагматика розширює наше розуміння мови, розкриваючи, як вона функціонує у реальному спілкуванні та як мовлення впливає на сприйняття та реакцію учасників комунікації.

1.1.1. Лінгвопрагматичні аспекти у медійному дискурсі

Великий інтерес для сучасної лінгвістичної прагматики становить дослідження медійного дискурсу.

Медійний дискурс охоплює усі текстові, аудіовізуальні та мультимедійні матеріали, які створюються та поширюються за допомогою засобів масової інформації (телебачення, газет, журналів, радіо, соціальних мереж і т. д.). Він містить у собі елементи політичного, наукового, економічного та інших видів дискурсу, адже включає інформацію із різних областей. Медійний дискурс є значною мірою посередницькою діяльністю, бо є посередником у створенні, передачі, трансформації та поширенні інформації [5].

У медійному дискурсі лінгвістична прагматика має на меті створення певного публічного образу, певного стилю, які повинні зберігатися та витримуватися у процесі комунікації. Лінгвопрагматика безпосередньо стосується внутрішнього світу комунікантів, оскільки вивчає їх почуття, емоції, вірування, культурні особливості, емоції, психічні, психологічні та вольові стани, тощо [2]. Саме тому, у медійному дискурсі, ця наука розглядає як мовлення та різні мовні засоби впливають на сприйняття певного матеріалу аудиторією.

Лінгвопрагматичні аспекти у медійному дискурсі зосереджуються на специфіці мовленнєвої діяльності, що відбувається у медійному середовищі, де акцент зазвичай робиться на вивченні та аналізі взаємодії мовленнєвих актів

та їх впливу на аудиторію. Різні аспекти лінгвістичної прагматики базуються на комплексі методів, серед яких виокремлюють:

1. **Структурний аналіз:** полягає у вивченні компонентів і складових певного мовного явища. Він охоплює різні методи, такі як дистрибутивний, компонентний, трансформаційний, та інші, серед яких у лінгвістичній прагматиці активно використовується компонентний і трансформаційний. Структурний аналіз зумовлений традиційним підходом до аналізу мовних явищ і спрямований на розкриття сутності цілісного мовного утворення через аналіз його окремих компонентів [17]. О. Селіванова розглядає структурний аналіз як метод, який слугує «пізнанню внутрішньої організації мови як системи із притаманними їй інваріантними елементами, що в мовленні співвідносяться з регламентованими конкретними реалізаціями» [28, с. 55]. Цей підхід є важливим аспектом у медійному дискурсі, оскільки дозволяє виявити як мовні та граматичні структури впливають на інтерпретацію інформації та сприяють створенню певних значень.

2. **Дискурс-аналіз:** пов'язаний із виявом суб'єктивного впливу на комунікативну взаємодію, акцентує свою увагу на дослідженні спонтанної усної взаємодії та різних типів дискурсів. Серед найпоширеніших методів дискурс-аналізу виділяють конверсаційний аналіз та аналіз суміжних пар. Згідно з О. Селівановою, завданням дискурс-аналізу є «дослідження соціальної, текстуальної та психологічної контекстуалізації дискурсу, його зразків і жанрів із певним набором змінних (соціальних норм, ролей, статусів комунікантів, їхніх конвенцій, стратегій, показників інтерактивності й ефективності спілкуванні), вивчення закономірностей досягнення комунікантами комунікативної кооперації або чинників породження комунікативного конфлікту, способів реалізації комунікативного суперництва; опис інституційних форм і типів дискурсів тощо» [28, с. 626–627]. Аналіз текстів у медійному дискурсі за допомогою дискурс-аналізу може розкривати певні стратегії комунікації, ролі учасників, інтонаційні та

структурні особливості мовлення, а також відстежувати, як змінюються способи подачі інформації залежно від конкретних комунікативних завдань.

3. **Контент-аналіз:** передбачає кількісний опис комунікації, тобто підрахунки мовних одиниць, які використовуються у текстах і дискурсах. Цей підхід надає об'єктивні дані стосовно елементарних мовних одиниць, їхньої семантики та способів функціонування у комунікативному процесі. У ньому аналізуються найменші компоненти текстів у яких досліджують частотність та властивості змінних цих мовних одиниць. Контент-аналіз часто використовують при дослідженні саме масмедійної комунікації, що дозволяє відстежувати об'єктивні зміни у функціонуванні мовних одиниць у динаміці [19].

4. **Трансакційний аналіз:** передбачає виділення трьох різних типів психологічних ролей, які впливають на мовленнєву поведінку особистості. Ці ролі включають "Дитину," яка характеризується відкритістю, емоційністю та відсутністю критичності; "Батька," який проявляє дидактичну поведінку, акцентує увагу на вихованні, уважний до помилок, може прийти на допомогу, тощо; і "Дорослого," який демонструє раціональну мовленнєву поведінку та аналізує власні і чужі дії спираючись на раціональне сприйняття світу. Таким чином, кожна мовна особистість обирає той тип поведінки, який вважає найбільш ефективним у певних ситуаціях [17]. Трансакційний аналіз у медійному дискурсі допомагає зрозуміти, які психологічні ролі обирають учасники комунікації у медійному контексті. Журналісти, ведучі, політики та інші учасники виступають у публічних ролях, і їх мовленнєва поведінка часто визначається вибором одного із описаних вище психологічних станів. Аналіз цих ролей у медійному мовленні може допомогти розкрити психологічні мотиви та ефективність комунікації, а також визначити, як вони впливають на сприйняття аудиторією.

5. **Інтент-аналіз:** Ф. Бацевич розглядає інтент-аналіз, як виявлення дійсних намірів (інтенцій) комунікантів «за особливостями їх мовлення, комунікативної поведінки загалом із застосуванням спеціальних методик і

прийомів аналізу живого мовлення» [4, с. 40]. Те, що висловлено або написано, зокрема результат певної мовленнєвої діяльності, завжди були основою для традиційного лінгвістичного дослідження. Проте, справжній намір мовця, який часто є прихованим, залишався поза увагою. Так, в інтент-аналізі розглядається не лише те, що було виражено словами, але й реальні наміри або інтенції комунікантів. Наприклад, С. Шабат-Савка визначає інтенцію як комунікативну категорію, яка «репрезентує ментальний світ людини в синтаксично окреслених, модельно-релевантних реченнєвих реалізаціях» [35, с. 50]. У медійному дискурсі інтент-аналіз може розкривати інтенції та сховані мотиви у текстах та висловлюваннях. Він допомагає зрозуміти, чому автором було використано певні слова, образи, аргументи тощо, і як це впливає на аудиторію, на сприйняття нею подій та на формування певних поглядів.

Отже, лінгвопрагматичні підходи відіграють визначну роль у розумінні, аналізі та інтерпретації медійних повідомлень. Медійний дискурс має великий вплив на суспільство, він формує думки, погляди та переконання громадськості. Розуміння лінгвопрагматичних аспектів у цьому контексті допомагає виявити сховані наміри, структуру та ефективність комунікації в медійних текстах. Вони розкривають семантичні та прагматичні аспекти повідомлень, їх вплив на аудиторію і визначають інтенції та мовленнєві ролі комунікантів.

1.1.2. Прагматичний потенціал тексту

Під прагматичним потенціалом тексту розуміється здатність мови викликати певний ефект на аудиторію, формувати її світобачення, ставлення до певних речей, розуміння певних явищ, ситуацій, викликати емоції та почуття і т. д. Інтенсивність такого впливу є неоднаковою і може варіюватися від тексту до тексту, від автора до автора. У медійному дискурсі прагматичний потенціал тексту визначає здатність тексту впливати на аудиторію та досягати певних комунікативних цілей.

Прагматичний потенціал тексту можна виміряти прагматичним ефектом, тобто ефектом впливу на реципієнта (слухача, читача). Ефект впливу безпосередньо пов'язаний із реакцією поведінки аудиторії і тому, у медійному дискурсі, представляючи свій матеріал, автор повинен враховувати основні фактори, щоб не просто донести інформацію до читача, а, власне, здійснити на нього прагматичний вплив [26]. Так, німецький лінгвіст Карл Бюлер у своїй праці «Теорія мови. Репрезентативна функція мови» зазначає, що такий вплив на реципієнта можна здійснити: а) через зміст висловлювання; б) через характер знаків, що становлять висловлювання; в) через тип реципієнта [7].

1. Через зміст висловлювання адресат сприймає його основну ідею, яка викликає у нього певну емоційну реакцію. Фактор змісту висловлювання тісно пов'язаний із прагматичним впливом, який, у свою чергу, і реалізовує комунікативні установки адресанта. Прагматичний вплив залежить від того, наскільки сильно зміст оригінального тексту може впливати на читача, а саме, наскільки висловлювання є для нього актуальним, важливим та чи стосується його безпосередньо. Тому, щоб чітко передати необхідну інформацію до реципієнта і викликати у нього потрібну емоцію, відправник має формулювати своє повідомлення відповідно з функціями тексту [26].

2. Вибір знаків, що становлять висловлювання, можна сказати є базою та мають важливе значення при створенні впливу на реципієнта. Так як прагматика має справу не тільки зі змістом висловлювання, а й із першочерговим задумом автора і його бажанням донести певну ідею, то у кожному фрагменті тексту закладений принцип «оптимального декодування інформації» [26, с. 286]. О. Максимчук вважає, що процес такого декодування інформації – це процес розшифровки того повідомлення, яке автор закодував у висловлюванні за допомогою мови. Таким чином, слова виступають помічниками допомагаючи реципієнту розшифрувати задум автора. Однак, розуміння та декодування інформації – це складний процес, і люди, навіть носії однієї мови, можуть сприймати один і той самий текст по-різному. Саме

тому, вибір адресантом певних одиниць, що складають висловлювання, має таке важливе значення. Від цього вибору залежить, яким чином аудиторія зможе інтерпретувати запропонований їй текст. Саме створення необхідного комунікативного ефекту визначає які мовні одиниці та яку мовну структуру адресант буде використовувати у висловлюванні для того, щоб досягти поставленої мети. Особливо важливий цей вибір у медійному дискурсі, бо коли автор пише чи говорить про людей чи факти, то майже завжди надає цій інформації ідеологічний чи політичний контекст, висловлює свою емоційну оцінку, що, у свою чергу, впливає на рецепцію інформації та формує світогляд, свідомість та настрої реципієнта [26].

3. Тип реципієнта є чи не найважливішим фактором серед усіх вищезазначених, адже сприйняття та розуміння навіть найпростішого тексту вимагає від реципієнта значної роботи думки, щоб виокремити із набору слів необхідну інформацію. Це потребує від адресата певного життєвого та лінгвістичного досвіду, бо якщо він відсутній, то швидше за все, може виникнути збій у розумінні, а це, у свою чергу, приведе до того, що адресант не зможе досягнути поставленого комунікативного ефекту та прагматичного впливу. Зокрема, це стосується комунікантів, які розмовляють різними мовами, адже вони мають інший менталітет, світогляд, життєвий устрій і т. д. [26].

Тож, можна визначити, що прагматичний потенціал тексту відіграє важливу роль у медійному дискурсі. Здатність тексту впливати на аудиторію, формувати її світогляд, ставлення до різних явищ та ситуацій, і викликати емоції є однією з ключових функцій медійного тексту. Від інтенсивності цього впливу залежать комунікативні цілі автора та реакція реципієнта.

Зміст висловлювання, вибір мовних засобів та тип реципієнта є основними факторами, що впливають на прагматичний потенціал тексту. Автор повинен бути уважним до того, яку ідею він хоче передати, якими мовними засобами це зробити, та до особливостей своєї аудиторії. Тільки враховуючи ці фактори, він може досягти бажаного комунікативного ефекту.

Отже, прагматичний потенціал тексту важливий для розуміння того, як медійні повідомлення впливають на аудиторію та досягають своїх цілей. Цей аспект мовленнєвої діяльності є ключовим у медійному дискурсі та допомагає вивчати та аналізувати мовленнєву прагматику в контексті сучасних медіа.

1.2. Сучасна неологічна традиція: теорія та практика

Як ми вже зазначали раніше, лінгвопрагматика - це галузь лінгвістики, яка вивчає різні аспекти мовного спілкування. Ця галузь дослідження охоплює багато аспектів мовленнєвої діяльності, однак, у даному дослідженні ми будемо акцентувати увагу на одному конкретному аспекті лінгвістичної прагматики, а саме на процесах неологізації.

Прагматика дуже тісно пов'язана з активними процесами номінації. Вживання лексеми у нетиповому контексті носієм іншої культурної, соціальної чи професійної групи, може надавати їй новий сенс та нове забарвлення, які з часом оформлюються та стають повноцінними лексико-семантичними варіантами слова. У свою чергу, будь-яка новизна у семантиці призводить до новизни прагматичної. «Поява нового лексико-семантичного варіанта слова розширює прагматику всієї лексеми, так як розширюється спектр її використання» [38].

На всіх етапах формування та інтеграції нових лексичних одиниць у мовну систему переважають прагматичні чинники. Підвищена прагматична насиченість неологізмів обумовлена кількома факторами:

- вони пов'язані із втіленням комунікативного наміру мовця;
- нові лексичні одиниці спрямовані на сприйняття їх слухачем у момент первинного вживання;
- під час прийняття неологізму мовною спільнотою відбувається розширення кола комунікантів, які його використовують;
- під час інтеграції нового слова до основного складу мови відбувається притягання прагматичних рис нових контекстів, у яких воно використовується [15].

Загалом, уся лексична система мови є динамічною, вона є чутливішою, ніж інші системи, до суспільно-політичного життя носіїв мови та змін у ньому. Безперервний рух у світі та прагнення людини до пізнання забезпечили розвиток мови – вона розвивається та змінюється разом із людиною, пристосовується до її потреб. Ще на початку XIX ст. німецький філолог і мовознавець Вільгельм фон Гумбольдт назвав мову динамічною системою, що постійно розвивається.

Яскравими прикладами, що вказують на динамічний характер мови є лексико-семантичні процеси, які демонструють поступ, пов'язаний із реалізацією нових можливостей мовної системи, у тому числі – словотворчих. Такий розвиток лексико-семантичного рівня мовної системи зацікавив багатьох учених, які й заклали підґрунтя для створення нового розділу лінгвістики — неології, яка вивчає активні процеси, що відбуваються у лексиці та фразеології.

Сучасна неологічна традиція у лінгвістиці відіграє важливу роль як у теоретичному, так і практичному плані. Ця традиція охоплює створення, вивчення і впровадження нових лексичних одиниць або нових значень і способів вживання слів. Вона зосереджена на адаптації мови до сучасних реалій і технологічних досягнень.

Неологія — це досить молода та перспективна галузь мовознавства. Виокремленню цієї науки сприяла висока “неогенність” і переживання “неологічного буму” багатьма мовами у XX столітті [39]. Поява величезної кількості нових слів і їх широке розповсюдження, що було пов'язане із багатьма факторами, зокрема: науково-технічною революцією, розвитком засобів масової інформації, загальним пришвидшенням темпу життя суспільства і т. д. – звернуло на себе увагу багатьох мовознавців. Однак, сам термін “неологія”, для означення сукупності нових слів, був введений до наукового обігу ще на початку XIX століття: у 1801 році французький письменник Луї-Себастьян Мерсьє випустив друком лексикографічну працю під назвою “Néologie ou Vocabulaire de mots nouveaux : à renouveler, ou pris dans

des acceptions nouvelles” (“Неологія, або словник нових слів: слів, що підлягають оновленню, і слів, що узяті у нових значеннях”) [39].

Становлення української неології є результатом тривалих наукових досліджень, проведених великою кількістю вітчизняних та зарубіжних мовознавців. Українська неологія як окрема наука зароджується у 20-их роках ХХ століття, коли науковці розпочали досліджування лексичних інновацій у процесі розгляду художніх мовновиражальних засобів. Так, становлення української неології бере свій початок із робіт Гладкого М. Д., Огієнка І. І., Сулими М. М. та інших мовознавців того часу.

У період із 1940 по 1960 роки, під час вивчення авторського словотворення українських письменників, лінгвісти вперше звертають увагу на особливості неологізмів як характерних мовновиражальних елементів художніх творів.

У 70-80-ті роки українські мовознавці беруться аналізувати значення нових лексем у лексико-семантичній підсистемі мови та уточнюють їхні характеристики.

Починаючи із 90-их років ХХ століття в українській науці розпочинається дуже детальне та великомасштабне вивчення новотворів, яке базується на матеріалі мови засобів масової інформації та художнього стилю.

На думку Стишова О. А. неологія на сучасному етапі має три значення: 1) процеси формування неологізмів у мові; 2) розділ мовознавства, який вивчає різновиди новотворів та їх функціонування; 3) увесь корпус нових лексем на певному етапі розвинення конкретної мови [29].

Ладоня К. Ю. визначає сучасну неологію як науку «що фіксує та класифікує, спостерігає за адаптацією та здійснює лексикографічне розроблення нових слів» [24, с. 38].

Отже, сучасна неологічна традиція у лінгвістиці є важливим дослідницьким напрямком як у теоретичному, так і практичному плані. Вона фокусується на створенні, аналізі та впровадженні нових лексичних одиниць та нових значень слів у мову. Сучасна неологія вивчає як процеси формування

нових слів у мові, так і їхнє функціонування та розміщення в лексико-семантичній підсистемі мови.

1.2.1. Проблематика визначення поняття «неологізм»

Хоча, неологія, як наука, почала свій активний розвиток ще у минулому столітті, проте, досі не надається чітке визначення і розмежування її основних понять. Вчені погоджуються, що предметом вивчення неології є нові лексеми, тобто неологізми, але із наданням визначення цьому поняттю виникають певні труднощі. Новотвори не є статичними, вони мають динамічну природу, тому важко означити межі перебування новоутворення у статусі неологізму [24].

Слово неологізм походить від двох грецьких слів: νέος — «молодий, новий» та λόγος “слово”. Уперше воно з’явилося в 1735 році у французькій мові («néologisme»), а в 1772 р. було офіційно зафіксовано і в англійській, у значенні «використання або звичка використання нових слів, інновацій у мові, а також нове слово або вираз» [11].

На сьогодні, різні мовознавці по-своєму трактують поняття неологізм. Наприклад, Булаховський Л.А. у своїй праці “Нариси з загального мовознавства” означив поняття неологізм як “слова або мовні звороти, створені для позначення нового предмета, явища чи вираження нового поняття” [6, с. 25].

Підручник «Української літературної мови» у створенні якого брали участь такі поважні мовознавці як Мойсієнко А.К., Бас-Кононенко О.В., Бондаренко В.В. та ін., визначає неологізм як “слово чи його окреме значення, що з’явилося у мові на сучасному етапі її розвитку і новизна якого усвідомлюється мовцями (загальномовний неологізм) або було вжите тільки в якомусь акті мовлення, тексті чи мові певного автора (стилістичний або індивідуально-авторський неологізм)” [31, с. 117].

Український мовознавець Олександр Тараненко в енциклопедії «Українська мова» надає своє визначення поняттю: «неологізм— це слово, а також його окреме значення, вислів, які з’явилися в мові на даному етапі її

розвитку і новизна яких усвідомлюється мовцями (загальномовні неологізми) або були вжиті тільки в якомусь акті мовлення, тексті чи мові певного автора (стилістичні, або індивідуально-авторські неологізми)» [47].

Дзюбіна О. у своїй роботі «Проблематика визначення терміна «неологізм»» виокремлює декілька основних критеріїв для визначення поняття «неологізм»:

1. Слово, що позначає нову реалію.
2. Неологізм як стилістична категорія: головним критерієм якого є відчуття смислової новизни.
3. Неологізм як утворений синонім до вже існуючого слова, який володіє конотативним відтінком.
4. Характеризація неологізму як слова, незазначеного / зазначеного в словниках.
5. Неологізм як слово, що існує в певний момент часу в тому чи іншому мовному просторі [11].

Кембриджський словник подає одразу декілька визначень для поняття неологізм: 1) «Neologism – word, term or phrase which has been recently created – often to apply to new concepts, or to reshape older terms in newer language form» (Неологізм – слово, термін або вираз, які були створені нещодавно – часто для застосування до нових понять або для заміни старих термінів новою мовною формою; 2) «A new meaning acquired by an existing word or expression» (Нове значення, якого набуло вже існуюче слово чи вираз); «Neologism – a new word or expression» (Неологізм – це нове слово або вираз) [50].

Я. Хижун та С. Дишлева вважають, що існує декілька підходів щодо означення певної лексичної одиниці як неологізму. Згідно з першим підходом, нові лексеми вважаються особливою стилістичною категорією бо носії сприймають їх як ті, що мають «свіжість і новизну».

Другий підхід можна назвати «функціональний»: новими визначаються тільки ті слова, які утворилися на позначення певної реалії, якої не існувало раніше, вважаючи однією із ключових характеристик процесу номінації

збагачення словникового складу мови завдяки зовнішнім, позамовним факторам [33].

Деякі мовознавці узагалі пропонують розмежувати поняття «неологізм» та «новотвір» через наявність у них низки відмінних ознак. Вважається, що ця відмінність полягає у тому, що новотвори з'являються у мові як поки що єдині назви нових, неіснуючих раніше понять, а неологізми, у свою чергу, виникають як синоніми, що несуть у собі додаткову інформацію, як конотативні відтінки до понять, які вже функціонують у мові [36].

Косович О. В. зазначає, що нові лексеми різняться також і за причинами їх утворення. Так, виникненню новотворів сприяють позамовні чинники, а неологізмам – інтра- і екстралінгвістичні причини. Різними також є темпи переходу нових лексем до складу мови. Новотвори, у порівнянні із неологізмами набагато швидше долають шлях із периферії до центру лексичної системи [21].

Тому, можна зробити висновок, що новотвори є більш стабільними у лексичній системі мови, коли неологізми є нестійкими, можуть не пристосуватися до мови і перейти в історизми та архаїзми навіть не встигнувши закріпитися. Таким чином, різні сфери виникнення нових лексем визначають різні сфери використання неологізмів та новотворів, зокрема на самому початку їх шляху.

Отже, ми переконалися в існуванні різних підходів до поняття «неологізм». Ми, зі свого боку, роблячи висновок на основі розглянутих вище визначень пропонує різних великими мовознавцями, можемо сформулювати наше бачення та розуміння поняття «неологізм». На нашу думку, неологізми – це нові слова або стійкі словосполучення, які є новими за формою, за змістом або за обома параметрами одночасно. Зокрема, неологізмами можна вважати нові слова, фрази або значення, які були створені для найменування нових понять або для переосмислення вже існуючих понять у новій мовній формі. Новизна та ступінь прийняття нових лексем у мовному середовищі є ключовими характеристиками неологізмів. Ці одиниці мають

виражені семантичні, прагматичні та стилістичні характеристики і сприймаються як нові та фіксовані в словнику мови носіями та соціумом. Однак, питання про те, які слова або вирази можна вважати неологізмами, досі залишається об'єктом дискусій і вимагає подальших досліджень у мовознавстві.

1.2.2 Класифікація неологізованої лексики

У сучасній лінгвістиці спостерігається не лише різний погляд на визначення поняття “неологізм”, а різні класифікації цих лексико-семантичних одиниць. Як ми вже переконалися, поняття «неологізм» трактується по-різному, тому науковцями пропонуються відмінні принципи класифікації новотворів.

Питання класифікації неологізмів є особливо важливим у контексті аналізу мовних явищ, адже вони потрапляють у мову різними шляхами та набувають різних форм і значень. Враховуючи відмінність джерел походження неологізмів та їхніх форм, важливо визначити систему класифікації, яка зможе відобразити цю різноманітність та допоможе в структуруванні вивчення нових мовних явищ.

Деякі із класифікацій неологізмів вже є традиційними. Наприклад, це розподіл нових слів за способом їх утворення, за стилістичним забарвленням чи за ознаками, які характерні тільки для цих мовних одиниць [13]. Також, у лінгвістиці новотвори традиційно поділяють на:

1. Загальнономовні. Ці нові лексеми швидко набувають поширення серед мовців і поступово втрачають відтінок новизни переходячи до активної лексики.

2. Індивідуально-авторські. Такі неологізми не часто переходять до загальноновживаної лексики. Загалом, вони надовго зберігають свою індивідуальність та є доречними тільки у певних творах, у яких виконують художньо-естетичну функцію [29].

Дзюбіна О. І. у своїй роботі «Структура, семантика та прагматика сленгових неологізмів соціальних мереж Twitter та Facebook» наводить наступну класифікацію новотворів:

1. За видом мовної одиниці:

- а) неолексеми – це нові слова, що утворилися у результаті запозичення;
- б) неофраземи – це нові та стійкі сполучення слів, які мають ідеоматичну семантику;
- в) неосемеми – це вже відомі слова, які отримали нове значення.

2. За ступенем новизни мовної одиниці:

- а) абсолютні неологізми – це лексеми, які були відсутні у мові раніше;
- в) відносні неологізми – це вже існуючі лексичні одиниці, що наразі виступають в іншому осмисленні.

3. За видом реалії, яку позначають:

- а) нова реалія;
- б) стара реалія;
- в) неіснуюча / гіпотетична реалія;
- г) актуалізована реалія;
- г) вимираюча реалія.

4. За способом утворення:

- а) запозичені (внутрішні та зовнішні запозичення);
- б) словотвірні (що формуються за допомогою словотвірних моделей);
- в) семантичні (нові значення існуючих лексичних одиниць) [14].

Український мовознавець Стишов О. А. пропонує класифікацію, яка враховує чи новизна лексеми стосується виключно семантики слова, чи його матеріальної форми, чи одночасно і першого, і другого. Таким чином він розподіляє новотвори на:

- 1) **Власне неологізми.** Це лексичні одиниці, які є новими як і за формою, так і за змістом. Їх іще називають «матеріальними неологізмами». Їх виникнення пов'язано із необхідністю дати найменування новим поняттям та реаліям, які виникли через динамічний розвиток суспільства.

2) **Новоутворення.** Це слова, які відрізняються новизною форми, у них вже відомі морфеми виступають у незвичайних поєднаннях, таким чином формуючи одиниці із абсолютно новими значеннями.

3) **Трансформації.** Це одиниці, які поєднують у собі нову форму та семантику, яка вже передавалася раніше за допомогою інших лексичних засобів. Вони виникають загалом, щоб надати «більшої маркованості номінаціям предметів, осіб, явищ, ознак, дій і станів та ін., які мали до цього стилістично нейтральну назву. Вони відбивають тенденцію до активізації вживання експресивніших форм, до необхідності вдосконалення мовного механізму» [29, с. 35].

4) **Семантичні неологізми.** Це лексичні одиниці у яких нова семантика передається за допомогою словоформи, яка вже є відома та закріплена у мові. Вони можуть поділятися на: а) слова, що повністю змінили своє значення; б) слова, у семантичній структурі яких може виникнути ще один лексико семантичний варіант, однак із збереженням попередніх.

5) **Функційні неологізми.** Це слова та вирази, які були відроджені з минулого і які зазнали семантичної та стилістичної модифікації [29].

Детальну класифікацію новотворів пропонує Луї Гілберт, яку подає у своїй роботі Бурдулюк Д. О. Ця класифікація розподіляє неологізми відповідно до способу їх утворення на:

1. Фонологічні;
2. Запозичення;
3. Семантичні;
4. Синтаксичні.

Фонологічні неологізми утворюються із окремих, унікально поєднаних між собою звуків. Такі новотвори інколи називають “штучними” або “винайденими”. Загалом, розрізняють наступні підтипи фонологічних неологізмів:

- 1) нові слова, що були утворені від вигуків;
- 2) сленгізми;
- 3) звуконаслідування.

Іноді, нову конфігурацію звуків утворюють за допомогою морфем латинського або грецького походження, щоб сформувавши назви нових термінів хімії, фізики, астрономії та інших наук [8].

Запозичення. Це нові слова, які фонетично відрізняються від слів певної мови (у нашому випадку, грецької), а також їх не типовим морфологічним членуванням. В основному, шляхом запозичення потреби номінації нових лексем задовольняються у тому випадку, коли виникає необхідність передати реалії суспільно-політичного життя, культури, спорту чи наукові досягнення певної країни [45].

Семантичні неологізми. Семантичними неологізмами називаються вже існуючі слова, яким було передано нове значення. Спершу, носій мови вживає слово у нехарактерному для нього контексті, а згодом це контекстуальне значення (за необхідності суспільства) стає загальноживаним, а саме, переходить із мовлення до мови.

Синтаксичні неологізми. Такі неологізми утворюються завдяки словотвору. Найпоширенішими словотворчими процесами формування новотворів є афіксація та скорочення слів (усічення та злиття) [19].

Отже, бачимо, що на сьогодні не має одного точного визначення для поняття неологізм, а також усталеної класифікації для цих нових лексем. Неологія, як наука, наразі перебуває на піці свого розвитку, адже активний процес неологізації багатьох мов, що відбувається зараз, у XXI столітті, охоплює усі сторони мови як способу комунікації і став об'єктом досліджень у різних областях лінгвістики.

1.2.3. Чинники виникнення неологізмів та їх адаптація у новогрецькій мові

Словниковий склад новогрецької мови пройшов довгий шлях свого становлення. Архаїчні, давньогрецькі слова змінювалися чи доповнювалися протягом часу іншими, суто грецькими чи запозиченими з інших мов лексемами, тим самим доповнюючи та збагачуючи грецьку мову протягом

усього її розвитку. Так, грецькій мові останніх десятиріч, як і багатьом іншим мовам у цей період, притаманна наявність великої кількості нових лексем. Деякі з них існують зовсім недовго у лексиконі мови, але, чимало закріплюються там назавжди і стають невід'ємною його частиною.

Загалом, причини проникнення неологізмів до словникового складу новогрецької мови є різними. Серед мовних чинників, що зумовлюють виникнення нових слів можна виділити наступні:

1. *Денотативний*: необхідність дати назви новим реаліям, які з'являються безпосередньо у Греції або в іншій країні: βίντεο — відео; διαδίκτυο — інтернет; ιστοσελίδα - веб-сторінка;
2. *Стилістичний*: Необхідність замінити назву вже існуючої у мові реалії новим словом / словосполученням більш конкретним, більш естетичним, експресивнішим або просто легшим для носія мови; Прагнення образно назвати певний предмет, явище, поняття, дію і т. д. Такі новотвори у мові виконують художньо-образну функцію: наприклад, заміна грецького варіанта слова ліфт – ο ανελκυστήρας на французький аналог – το ασανσέρ;
3. *Тиск мовної системи*: надання вже існуючим словам нових значень [24]: наприклад, ποδηλατοδρόμος — велодром, αεροδρόμιο — аеродром (складання нових слів за допомогою вже існуючих лексем).

Якщо говорити про *етапи адаптації неологізмів* у грецькій мові, то вони напряму залежать від ряду зовнішніх (екстралінгвістичних) та внутрішніх (інтралінгвістичних) чинників. Серед них варто виділити декілька: а) потреба суспільства у нових словах для означення важливих реалій; б) активність вживання нових слів, їх психологічне сприйняття. Тож, інтенсивність процесу засвоєння неологізмів має різні етапи, які визначаються вищезазначеними чинниками. Таким чином, Стишов О. А. вважає, що нові слова можна поділити на [29]:

1. **Моментальні входження**. Нові слова виникають разом із появою важливих й актуальних реалій і одразу ж входять у лексичну систему мови: наприклад, lockdown — локдаун, ρεπορτάζ — репортаж, μάσκα — маска;

2. Поступові входження. Такі слова проходять адаптацію у суспільстві протягом певного періоду часу і спочатку можуть вживатися як варіанти або синоніми до вже відомих лексем. Багато запозичень поступово входять до складу новогрецької мови саме таким чином: наприклад, зараз у мові актуалізуються англiцизми — project (εγχειρήμα), decorum (εθιμοτυλία);

3. Несподівані (випадкові) входження. Це - “ індивідуально-авторські (оказіональні) одиниці, які внаслідок тривалого функціонування («розкручування») і соціальної апробації стають нормативними” [29 с. 33]

Також, якщо говорити про іншомовні запозичення, то їх розрізняють за ступенем адаптації у мові-реципієнті. Так Чернікова Л. Ф у своїй праці «Іншомовна лексика в сучасній українській мові» виділяє 7 способів адаптації запозичень:

1. Засвоєння – слова, які вже повністю пристосувалися до фонетичних та граматичних правил запозичуючої мови;
2. Власне запозичення – слова у яких процес фонетичної та граматичної адаптації ще не завершився;
3. Кальки – ці слова копіюють структуру іншомовного слова засобами запозичуючої мови.
4. Запозичення значень – слово набуває значення, яке має його іншомовний відповідник;
5. Словотвірні запозичення – запозичуюча мова використовує іншомовні морфеми для формування слів;
6. Варваризми – слова, які мають очевидні ознаки іншомовності;
7. Екзотизми – слова, які позначають незвичайні, екзотичні реалії на позначення яких, у мові-реципієнті не має назв [34].

Отже, неологізми, для входження до мовної системи проходять такі етапи: виникнення →апробація→ закріплення. Спочатку нестійкий неологізм є просто новим словом і використовується лише обмеженим колом носіїв мови. Такий неологізм називається “протологізмом” (protologism, від грец. protos — перший, та logos — слово. Далі, використання слова стає більш

широким і, на кінцевому етапі, неологізм стає “стабільним”, пізнаваним і признається носіями мови. Одним із показників стабільності неологізму є його поява і закріплення у словниках [37].

Чинники, які спричиняють виникнення нових слів у мові, варіюють від технологічних до культурних, та вони відображають потреби та розвиток сучасного суспільства. Під час адаптації неологізмів до новогрецької мови виникають питання про їхню фонетичну та морфологічну структуру, а також про їхню сприйняття та поширення серед мовців.

У цьому контексті дослідження чинників виникнення неологізмів та їх адаптації у новогрецькій мові стає важливим завданням для мовознавців та культурологів. Вивчення цих процесів може розкрити сутність розвитку мови, її взаємозв'язок із суспільством, а також принципи, які лежать в основі формування лексичного складу сучасної новогрецької мови.

Цей дослідницький напрямок відкриває широкі можливості для аналізу мовних явищ, які відображають сучасний стан новогрецької мови і спосіб, яким вона адаптується до викликів сучасності. Дослідження чинників створення та адаптації неологізмів у новогрецькій мові може сприяти кращому розумінню мовних процесів та їхнього впливу на культурний контекст.

Таким чином, можна зробити висновок, що незалежно від мовного середовища, у якому виникли нові лексеми, усі вони проходять через різні соціальні та мовні етапи до їх повного включення у лексичну систему мови, що здійснюється шляхом переходу неологізмів від індивідуального до колективного вживання. Це дає нам зрозуміти, що неологізми не є просто статичними елементами, а мають динамічну природу.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

Отже, результат опрацювання літератури дає підстави зробити наступні висновки та узагальнення. Лінгвопрагматика – це галузь мовознавства, яка досліджує мовні повідомлення із точки зору їхньої комунікативної мети, тобто спрямованої на досягнення конкретного результату за допомогою вибору певних мовних засобів.

Лінгвістична прагматика у медійному дискурсі відіграє ключову роль у створенні певного публічного образу, визначенні стилю та впливі на аудиторію. Різні методи лінгвопрагматики, такі як структурний аналіз, дискурс-аналіз, контент-аналіз, трансакційний аналіз і інтент-аналіз, допомагають розкрити різні аспекти мовленнєвої діяльності у медійному контексті. Вони визначають стратегії комунікації, ролі учасників, елементарні мовні одиниці, психологічні ролі та сховані мотиви, що визначають сприйняття інформації аудиторією та формування певних поглядів.

Кожен текст має свій прагматичний потенціал, який визначає його здатність до створення конкретного комунікативного ефекту та здійснення спрямованого впливу на читача з метою досягнення певної цілі. У реалізації прагматичного потенціалу тексту важливу роль відіграють різні фактори, такі як особливості особистості отримувача повідомлення, зміст повідомлення, яке передає автор, та форма чи знакове вираження повідомлення.

Було з'ясовано, що неологізми, які представляють собою нові слова, вирази або нові значення вже існуючих лексем, є важливою частиною лінгвопрагматики, оскільки вони мають здатність відображати сучасні тенденції у мові та розвиток суспільства. Ми спробували максимально точно розкрити сутність поняття неологізм, щоб мати змогу вільно оперувати цим поняттям по-ходу написання роботи, а також, розглянули принципи їх класифікації, які були наведені різними мовознавцями. Під час аналізу матеріалу, було встановлено, що на сьогодні не існує одного конкретного визначення, для позначення поняття неологізм, а також усталеної класифікації

для цих нових лексем. Також, ми розглянули основні причини проникнення неологізмів у новогрецьку мову, і з'ясували, що, в основному, поповнення лексичного складу грецької мови новотворами, зумовлено рядом мовних чинників, а саме денотативним та стилістичним, а також, певним тиском самої мовної системи.

Нами було визначено, що етапи освоєння неологізмів у новогрецькій мові, на пряму залежать від впливу екстра- та інтралінгвістичних чинників, завдяки яким, лексичний склад мови активно видозмінюється та адаптується до мовних потреб носіїв. Серед них можна виділити, по-перше, потребу суспільства у нових словах для означення важливих реалій, та, по-друге — активність вживання цих нових слів. Тож, інтенсивність процесу засвоєння неологізмів є різною і поділяється на моментальні, поступові та несподівані (випадкові) входження.

РОЗДІЛ 2. ГРЕЦЬКОМОВНА ПРЕСА ПРО РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКУ ВІЙНУ: ПОЛІТИЧНІ ВЕКТОРИ

2.1. Специфіка репрезентації російсько-української війни у грецьких ЗМІ

Засоби масової інформації – це важлива складова життя будь-якого суспільства та людини в цілому. Вони є необхідним інструментом для передачі інформації і мають на меті інформувати, освічувати та розважати масову публіку. На сьогодні, ЗМІ являють собою систему неформальної освіти, яка впливає на свідомість людей різної вікової категорії та формує у них певний мовний смак, адже мові засобів масової інформації притаманний свій особливий – публіцистичний стиль.

Вплив ЗМІ на розвиток мови та її формування у свідомості населення досить вагомий, адже динамічні процеси та зміни у її лексичному та словниковому складі найвиразніше відбиваються саме у засобах масової інформації. Вони знайомлять громадськість із останніми змінами, які відбуваються у певному суспільстві та поза ним, а також вбирають мовні елементи усіх функціональних стилів та використовують нові лексеми, які, перш за все, оновлюють мову, тобто роблять публіцистичні тексти більш сучасними.

Якщо говорити про мову грецькомовної преси у період із лютого 2022 року і по сьогодні, то однією з панівних тем є, звісно, повномасштабне вторгнення Росії в Україну. 24 лютого 2022 року Україна зіткнулася із новою реальністю – справжньою повномасштабною війною, яка торкнулася усіх і кожного. Ці страшні події сколихнули не тільки Україну, а й підняли на ноги увесь світ. Засоби масової інформації, як і українські, так й іноземні, невпинно освітлювали кожен аспект війни, надавали необхідну інформацію, стояли на варті 24/7 без сну та відпочинку, щоб донести людям найактуальнішу інформацію. Нові реалії, ще невідомі до цього звичайній людині, почали наповнювати життя кожного українця, тому ЗМІ були одними з перших, хто допомагали громадянам зрозуміти нову реальність.

Звісно, що події в Україні стали темою номер один для багатьох іноземних медіа. Велика кількість зарубіжних кореспондентів прибули в Україну незважаючи на ризики для життя, щоб бути у центрі подій та надавати своїм країнам та громадянам правдиву та актуальну інформацію. Михайло Подоляк, радник Офісу Президента України заявив: «Майже 2000 іноземних журналістів щодня перебувають у найгарячіших точках цієї війни» [46].

На міжнародній арені повномасштабне вторгнення Росії викликало великий резонанс і стало предметом докладного вивчення та обговорення. У цьому контексті, будь які іноземні засоби масової інформації, у тому числі грецькі, виступають важливим джерелом інформації та аналізу для своєї аудиторії. Маючи свої власні політичні вектори та переконання, вони грають важливу роль у формуванні громадської думки та певним чином формують їх ставлення щодо російсько-української війни.

Аналіз реакції грецькомовної преси на російсько-українську війну показує наявність різних політичних векторів і підходів до цього конфлікту. Грецька преса, як і багато інших міжнародних ЗМІ, висвітлює цю війну з різних точок зору, враховуючи політичні, геополітичні та економічні інтереси. Цікавим аспектом для аналізу був також той факт, що Греція має давні та дружні історичні, культурні, релігійні та економічні зв'язки із Росією.

Підтримка України: Деякі грецькі видання висвітлюють російсько-українську війну як агресію із боку Росії та підтримують Україну в її прагненні до збереження територіальної цілісності і суверенітету. Ці видання, здебільшого, розкривають страждання українського народу внаслідок повномасштабного вторгнення та засуджують дії Росії.

Нейтральність і об'єктивність: Деякі грецькі ЗМІ намагаються залишатися нейтральними та не обирати жодну із сторін у ході текстової репрезентації воєнних подій 22-23 років. У своїх статтях автори переважно надають лише чіткі та конкретні дані подій без вираження чіткої підтримки або осуду.

Аналіз геополітичних аспектів Існує також преса, яка надає пріоритет аналізу геополітичних аспектів конфлікту. Вони досліджують вплив війни на стосунки між Росією, Україною та Заходом, енергетичні питання, а також геополітичний контекст цього конфлікту.

Гуманітарний аспект: Деякі видання зосереджуються на, переважно, гуманітарних аспектах війни, висвітлюючи страждання цивільного населення та гуманітарні ініціативи для надання допомоги.

Позиція Росії: важливо зауважити, що під час нашого дослідження, нами не було виявлено жодного видання, яке б висвітлювало російсько-українську війну з точки зору російської пропаганди та підтримувало б позицію Росії у цьому конфлікті.

Отже, залежно від конкретного ЗМІ та їх політичної агенди, висвітлення російсько-української війни у грецькомовній пресі може різнитися. Тому, у нашому дослідженні важливо враховувати різноманітність підходів і джерел інформації при аналізі висвітлення вторгнення Росії в Україну.

2.2. Класифікація грецькомовної преси у контексті висвітлення війни в Україні

Як ми вже зазначали раніше, засоби масової інформації у сучасному інформаційному суспільстві є важливим чинником, який впливає на формування громадської думки, поширення інформації та аналіз подій, які відбуваються у світі. Засоби масової інформації різних видів та спрямувань виконують різні функції, включаючи інформування, освічення, розваги, а також вплив на політичні та громадські процеси.

Дослідження грецькомовної преси є актуальним та важливим завданням, оскільки вона має великий вплив на грецькомовну аудиторію: формує її погляди та переконання. Газети, журнали, новинні портали та інші видання можуть відігравати роль каталізаторів громадських обговорень, сприяти вирішенню соціальних проблем, а також певним чином нав'язувати своє бачення тієї чи іншої ситуації.

Класифікація грецькомовної преси є важливим інструментом для розуміння різноманітності видань, їхніх політичних поглядів та спрямувань. Вона дозволяє визначити специфіку кожного видання, встановити його місце у медійному ландшафті та роль в інформаційному просторі.

У нашому дослідженні ми проаналізували тексти, які містили у собі елементи, що безпосередньо стосувалися подій війни в Україні у період із лютого 2022 по жовтень 2023. Ця робота базується на 16 найпопулярніших грецькомовних виданнях, серед яких газети, журнали та портали, а саме: ARDIN-RIXI, CNN.GR, EFSYN, Eleftheros Typos, ERTNEWS, EURONEWS, In.gr, KATHIMERINI, LIFO.GR, PENTAPOSTAGMA, POLITICS, PRONEWS, PROTOTHEMA, SKAI.GR, TANEΑ, TOVIMA.

Нижче ми наводимо власну класифікацію проаналізованої грецькомовної преси, яка включає розподіл видань за такими характеристиками як політична належність, форма подання та сфера розповсюдження. На нашу думку така класифікація є базовою та дасть нам змогу зрозуміти особливості висвітлення вторгнення Росії в Україну кожним виданням окремо.

Класифікація ЗМІ за політичною належністю - передбачає групування преси відповідно до політичної орієнтації, що може бути лівою, правою, центристською або належати до певної політичної партії чи ідеологічного руху. Така класифікація за політичною належністю надає можливість краще зрозуміти роль преси у формуванні політичної агенди, а також, певним чином, пояснює чому автор освітлює воєнні події у тому чи іншому контексті.

Класифікація проаналізованих грецьких видань за політичною належністю

Назва	Політична належність
PROTOTHEMA	Ліва
EFSYN	Ліво-центрична
Eleftheros Typos	Ліберальна
LIFO.GR	
PENTAPOSTAGMA	
In.gr	
ERTNEWS	
ARDIN-RIXI	
KATHIMERINI	Консерватизм
TANEA	Центризм / Ліберальний консерватизм
TOVIMA	Центрична
CNN.GR	
POLITICS	
PRONEWS	
EURONEWS	
SKAI.GR	

Якщо брати до розгляду тексти видань лівого та ліво-центричного спрямування (газети PROTOTHEMA та EFSYN), то вони акцентують увагу на питаннях справедливості, активно підтримують права людини, які жорстоко порушує Росія, підтримують ідею територіальної цілісності України та засуджують будь-які прояви агресії зі сторони східних сусідів. У своїх статтях журналісти не бояться використовувати слова чи фрази, які б вказували на їх

підтримку України та визнання Росії окупантом та країною-агресором.

Наприклад:

«Για τους κατοίκους της Χερσώνας, που απελευθερώθηκαν από τη ρωσική κατοχή τον Νοέμβριο...» (Для жителів Херсона, звільнених від російської окупації у листопаді...) [83];

«Це вже другий анонсований візит пана Путіна на українську територію після того, як він наказав російським військовим вторгнутися в сусідню країну 24 лютого 2022 року» [79] (Ориг. у додатку А.10).

Окрім цього, проаналізовані нами газети лівого спрямування, містять у собі велику кількість ілюстративного матеріалу: фото та відео з лінії фронту, жертв та руйнувань унаслідок російських атак, відеозвернення українських та військових діячів, а також залучення до текстів дописів із соціальних мереж із думками як українців, так і греків. Усе це значно впливає на сприйняття інформації та емоційну реакцію аудиторії. Такі матеріали грають важливу роль у тексті для того щоб посилити або конкретизувати повідомлення, надати йому більшої емоційності та достовірності.

Видання ліберального спрямування звісно відображають у собі ліберальні погляди та цінності. Проаналізовані нами тексти цих газет підкреслюють гуманітарні аспекти війни, зокрема звертають увагу на страждання цивільного населення, потребу в гуманітарній допомозі та відновленні мирного життя:

«У них немає ні води, ні інтернету, а електрика була майже розкішшю, але після останніх подій хвиля ейфорії прокотилася містом, яке зустріло бійців як героїв» [103] (Ориг. у додатку А.11).

Також тексти цих газет підтверджують провину російської сторони у розв'язанні війни. Зі слів журналістів зрозуміло, хто є винним і дії якої країни вимагають засудження:

«Російські військові захопили Запорізьку АЕС 4 березня 2022 року, через дев'ять днів після початку вторгнення в Україну. Станція, яка до вторгнення виробляла 20% електроенергії в Україні, попри обстріли продовжувала

працювати в перші дні після окупації. Її закрили у вересні» [63] (*Ориг. у додатку А.12*).

Проаналізовані видання центричного спрямування, переважно, ставлять саме політику у центр своєї уваги. Тексти фокусуються на політичних подіях та на аналізі політичних рішень:

«Точніше, як вже зазначалося: санкції – це не гарантія успіху. Навпаки, вони супроводжуються ризиками та слабкостями, хоча в деяких випадках вони можуть мати навіть протилежні очікуваним результати проти такої країни, як путінська Росія, яка все ще далека від того, щоб вважатися ізольованою на міжнародній арені.

Тому необхідно паралельно сформулювати стратегію підтримки України, а також стратегію виходу з кризи, яка чітко прояснить умови, які можуть призвести до скасування цих санкцій» [57] (*Ориг. у додатку А.13*).

Також, газети такого політичного спрямування не бояться використовувати у свої статтях різкий тон та емоційність у висловлюваннях для привертання уваги та активізації інтересу аудиторії:

«Віддайте Україні леопардів негайно!» [64] (*Ориг. у додатку А.14*).

Періодика консервативного спрямування відзначається формальним стилем письма. Тексти у таких газетах, загалом, стримані та серйозні. Вони залучають експресивну та неологізовану лексику лише під час цитування або за дуже рідкими виключеннями. У такій пресі можна знайти конкретні факти про війну в Україні, числа та статистику, проте без жодного натяку на те, на чієму боці знаходиться видання.

Також, вважаємо, що одним із основних критеріїв для класифікації грецькомовної преси є форма подання: друкована, електронна або аудіовізуальна:

Класифікація проаналізованих грецьких видань за формою подання

Назва	Форма подання	
PROTOTHEMA	Друкована / електронна	
TANEA		
KATHIMERINI		
LIFO.GR		
Eleftheros Typos		
EFSYN		
ARDIN-RIXI		
PENTAPOSTAGMA		
PRONEWS		
CNN.GR		Електронна / аудіовізуальна
ERTNEWS		
POLITICS		
EURONEWS		
SKAI.GR		
TOVIMA	Електронна	
In.gr		

Друкована преса використовує папір як носій інформації, це у нашому випадку газети та журнали. Вона широко доступна, однак обмежена географічним розподілом. Тим не менш, періодика, яка виходить у друкованому форматі, часто має вищий рівень довіри серед читачів. Люди часто вважають, що інформація, яка надходить через традиційні друковані засоби масової інформації, є більш авторитетною, тому вони з більшою імовірністю будуть довіряти новинам, які подаються саме у такому форматі.

Однак, значним мінусом такої періодики є те, що вона менш інтерактивна ніж її електронні або аудіовізуальні конкуренти. Вона обмежена кількістю сторінок і тому фізично не може містити багато інформації, а також залучати достатню кількість ілюстративних матеріалів. Саме тому, у 21 столітті майже уся періодика, якщо не перейшла повністю на електронний формат, то зробила його як альтернативний варіант до друкованої версії. Уся проаналізована нами преса є доступною в електронному форматі, що дозволяє проглядати її у будь-якому місці з Інтернет з'єднанням.

Електронна преса дозволяє отримувати читачам найактуальніші новини у реальному часі. Вона не має усталеного ліміту щодо кількості сторінок, слів чи статей, які можна публікувати, тому може миттєво надавати нову інформацію. У ході російського вторгнення, особливо під час перших днів повномасштабної війни – цей аспект відіграє дуже важливу роль. Під час нових і таких страшних реалій люди повинні якнайшвидше отримувати актуальну інформацію від офіційних медіа, щоб не поширювати чутки, зберігати спокій, бути у курсі подій, які можуть відбуватися із їх родичами або близькими людьми.

Аудіовізуальна преса, яка містить у собі телебачення, радіомовлення, газети, забезпечує широке охоплення глядачів та слухачів. Не дивлячись на регіональні обмеження, за допомогою мережі інтернет, інформація, яку передає такий мовник є доступною для аудиторії з усього світу. Вона об'єднує у собі усі формати для максимальної взаємодії та для залучення ширшої аудиторії. Така преса також може передавати інформацію у режимі реального часу, за допомогою теле- або радіомарафонів, екстрених новин, регулярного оновлення електронної бази газет.

І остання класифікацію, яку ми виконали виходячи із проаналізованого нами матеріалу – класифікація грецькомовної преси за сферою її розповсюдження.

Класифікація проаналізованих грецьких видань за сферою розповсюдження

Назва	Сфера розповсюдження
PROTOTHEMA	Загальнодержавна (Греція)
TANEA	
TOVIMA	
ERTNEWS	
EFSYN	
PENTAPOSTAGMA	
In.gr	
SKAI.GR	
POLITICS	Загальнодержавна (Кіпр)
KATHIMERINI	Зарубіжні (Греція, Кіпр та США)
CNN.GR	Зарубіжні (США, Греція, Кіпр та ще більше 10 країн)
EURONEWS	
PRONEWS	
Eleftheros Typos	Регіональна (Афіни, Салоніки)
LIFO.GR	
ARDIN-RIXI	

Отже, сфера розповсюдження видань свідчить про їх географічну належність. Така класифікація надає нам інформацію про географічну орієнтацію видань і походження їх основної аудиторії.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

Під час проведення аналізу грецькомовної преси ми з'ясували, що засоби масової інформації виступають не лише як інструмент з подання інформації, але й як важлива частина неформальної освіти громадян, що має здатність визначати мовний смак та впливає на лексичний та стилістичний розвиток грецької мови.

Починаючи з лютого 2022 року, російсько-українська війна стала однією з ключових тем для грецькомовних ЗМІ. Події цього конфлікту викликали глибокі емоції та вразливості, що відображається в текстах медіа. Засоби масової інформації, діючи як надійний інформаційний посередник, забезпечують громадськість актуальною та об'єктивною інформацією, щоб грецьке суспільство могло розуміти та аналізувати важливі світові події.

У ході дослідження ми виявили різноманітність підходів та політичних векторів у грецькомовних виданнях. Газети, журнали та онлайн платформи висвітлюють вторгнення Росії в Україну з різних точок зору, враховуючи політичні, геополітичні та економічні аспекти, а також давні історичні, культурні та економічні зв'язки між країнами.

Підтримка України отримує визнання у деяких виданнях, які засуджують російську агресію та виступають за збереження територіальної цілісності та суверенітету України. У той самий час, нейтральність і об'єктивність залишаються ключовими для інших ЗМІ, які ставлять акцент на чіткі та конкретні факти.

Геополітичний аспект конфлікту, а також гуманітарні аспекти, відіграють важливу роль у висвітленні подій. Важливо також відзначити, що під час дослідження не виявлено було видань, які висвітлювали б конфлікт із точки зору російської пропаганди, що свідчить про високий рівень об'єктивності та незалежності грецької преси.

Зробивши класифікацію проаналізованих видань, ми можемо прийти до висновку, що грецькомовна преса має різноманітну політичну спрямованість,

від лівих до консервативних поглядів, від ліберальних до центрично-спрямованих видань. Різняться також і форма подання інформації. Більшість грецькомовних видань пропонують як друковані, так і електронні версії своїх газет, що робить їх доступними для широкого кола аудиторії. Також є видання, які спеціалізуються на лише електронній та аудіовізуальній інформації, які є більш актуальними для сучасного світу. Сфера розповсюдження видань вказує на їхню географічну належність. Більшість проаналізованих видань поширюються лише у межах Греції, однак нами було розглянуто і газети виключно регіонального розповсюдження. Зустрічалися також й грецькі та кіпрські філіали іноземної періодики. Усе це вказує на наявність різноманітного мовного матеріалу, який буде представлений у другій частині нашого дослідження.

РОЗДІЛ 3. РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА КРИЗЬ ПРИЗМУ ГРЕЦЬКОМОВНИХ НОВОТВОРІВ

3.1. Неологізми у грецькомовній пресі як мовне відображення війни в Україні

Велика кількість подій суспільно-політичного життя, стрімкий розвиток науки та нових технологій, економічна ситуація у країнах і т. д. – усе це знаходить своє відображення у мові, зокрема у лексиці. Останні події у світі, а саме жакхлива збройна агресія Росії проти України, не стала винятком.

Мова та людина – це взаємопов'язані поняття, які не можуть існувати одне без одного. Так, віддзеркаленням будь яких подій, зокрема війни, буде мова та зміни у її структурі. Пристосування народу до нових реалій під час війни, підвищений емоційний стан, тощо породжують нові слова та вирази, які передають аспекти абсолютно нового й невідомого для людини раніше життя. Такий зв'язок між війною та мовою спостерігається протягом усієї історії людства і особливо відображається у американській літературі Громадянської та Першої і Другої світових воєн [22].

Вплив війни на мову зазначав навіть президент України Володимир Олександрович Зеленський у своєму зверненні до українців: *«У 2014 році Росія прийшла до нас з одним словом, з новим словом. І це слово «війна». 24 лютого Росія додала до цього слова ще одне, зробивши словосполучення «повномасштабна війна». І протягом ста днів ми знаходили чи отримували, бачили чи хотіли стерти ще інші слова. Їх небагато. Вони різні. Але відображають, що ми пережили»* [48].

Українці, як непереможна та незламна нація протистоять загарбникам, використовуючи для цього усі можливі засоби. Мова у руках наших людей перетворилася на потужну зброю, яка допомагає і боротися з ворогом, і доносити іноземним ЗМІ інформацію про актуальні події, і підтримувати бойовий дух людей, не опускаючи рук та не здаватися.

Неологізми, які утворилися під час війни в українській мові набули великої популярності та поширення, адже фігурували не тільки в усному мовленні звичайних громадян або військових, але й активно використовувалися у соціальних мережах та засобах масової інформації. Таким чином, новотвори почали фіксувати й іноземні ресурси, зокрема медіа Греції та Кіпру. У своїх статтях, шляхом цитування українських ЗМІ, політичних діячів, військових або простих цивільних громадян, автори залучають велику кількість нових лексичних інновацій для висвітлення вторгнення Росії в Україну. Унаслідок цього, новогрецька мова почала стрімко поповнюватися новотворами, які запозичила з української мови, а також утворила власні неологізми, які б сприяли усвідомленню греками та грекомовним населенням війни в Україні.

Під час нашого дослідження ми виокремили 60 новоутворених та актуалізованих у період російського вторгнення слів, словосполучень та виразів породжених війною, які були використані у грецькомовній пресі. Далі ми докладніше розглянемо їх функціонування у текстах, присвячених подіям в Україні та особливості їх структури.

3.1.1. Неологізми на позначення політичних діячів

В українській мові періоду війни з'явилося чимало неологізмів, мотивацією створення яких послуговували політичні діячі як України та Росії, так й іноземних держав. В основному, ці новотвори були сформовані за допомогою прізвищ відомих політичних діячів, які мали безпосередній зв'язок із подіями в Україні. Загалом, створення таких неологізмів тісно пов'язано із відображенням емоцій, поглядів та ставлення українців до таких осіб. Наприклад, наша мова зараз поповнилася такими лексичними інноваціями як: *макронити* (від прізвища президента Франції Емманюеля Жан-Мішеля Фредеріка Макрона), *шойгувати* (від прізвища Міністра оборони РФ Сергія Кужугетовича Шойгу), *арестовлення* (від прізвища колишнього радника голови Офісу Президента України Олексія Миколайовича Арестовича),

кімिति (від прізвища голови Миколаївської обласної військово-цивільної адміністрації Віталія Олександровича Кіма), тощо [9]. Однак, проаналізувавши грецькомовну пресу, нами не було виявлено вживання цих або схожих неологізмів у статтях, які мали відношення до війни в Україні. Натомість, нами було виокремлено інші новотвори на позначення політичних діячів через описовий контекст. Наведемо декілька прикладів:

1. Неологізми на позначення Путіна

Чималу кількість неологізмів було створено для того, щоб охарактеризувати людину, яка, власне, розв'язала жахливу війну в Україні. Українці сформулювали нові та актуалізували старі слова, для того щоб через них передати біль, злість та презирство до президента РФ. Досить велику кількість таких новотворів запозичили собі й греки, і активно використовують їх у засобах масової інформації. Ось приклади деяких із них:

- **Πουτλερ, ο (Путлер)** – цей неологізм, як зневажливе позначення президента РФ, утворений шляхом злиття двох прізвищ, а саме російського президента Володимира Путіна та німецького диктатора Адольфа Гітлера. У грецькомовній пресі це прізвисько вживається, загалом, як калька, та лише під час цитування прямої мови:

*«Χαράκτηρισε τον βομβαρδισμό «δώρο γενεθλίων για τον Πούτλερ». Αυτός είναι ένας υποτιμητικός όρος που σχετίζει τον Ρώσο πρόεδρο με τον Αδόλφο Χίτλερ». (Він назвав вибух «подарунком **Путлеру** на день народження». Це принизливий термін, який асоціює російського президента з Адольфом Гітлером) [99].*

Хоча, якщо брати до уваги мовлення простих греків (базуючись на коментарях під статтями, дописах у соціальних мережах і т. д.), то вони також використовують і латинський варіант цього неологізму – Putler, до того ж у набагато ширшому контексті:

*«Όταν τους λές την αλήθεια για την Ουκρανία στους υποστηρικτές του **Putler** σου κάνουν block έτσι είναι η ελευθερία του λόγου τους». (Коли ти говориш правду про*

Україну прихильникам **Путлера**, вони тебе блокують, це їхня свобода слова) – допис користувача Twitter [56].

- **Δικτάτορας, ο** (диктатор) – це актуалізоване під час російсько-української війни слово, яке вживалося і раніше на позначення особи, яка є жорстоким та авторитарним керівником, наділеним необмеженою владою. У проаналізованих нами статтях грецькомовної преси періоду 2022-2023 років на тему війни в Україні, слово «диктатор» вживалося, здебільш, для означення Володимира Путіна. Через розв'язання кровопролитної війни, порушення прав людини, обмеження свободи слова, політичні переслідування, тощо, російського президента в Україні та в усьому світі почали називати диктатором. Зокрема, саме це слово на позначення Путіна доволі часто можна зустріти у статтях грецькомовної преси:

*«Μπορεί για παράδειγμα να καταλήξουν να ενισχύουν την εξουσία ενός **δικτάτορα** επιτρέποντάς του να ασκήσει ακόμη μεγαλύτερο έλεγχο στην ευχώρα οικονομία».* (Наприклад, вони можуть зрештою зміцнити владу **диктатора**, дозволивши йому здійснювати ще більший контроль над внутрішньою економікою) [57].

- **Φύρερ, ο** (фюрер, від нім. *Führer*) – ще одне актуалізоване війною слово на позначення Володимира Путіна, яке також має безпосередній зв'язок із Адольфом Гітлером. Узагалі, термін «Фюрер» має німецьке походження і перекладається як "лідер" або "голова". Проте в історії він став відомим саме завдяки використанню його до Адольфа Гітлера. У грецькомовній періодиці можна знайти небагато статей, які використовують саме цей «титул» у якості характеристики до російського президента, однак, все ж, таке порівняння існує. Наведемо приклад його вживання у грецькій пресі:

*«Στείλτε την Αλίνα “Εύα Μπράουν” Καμπάεβα στον **Φύρερ** της».* (Відправте Аліну «Єву Браун» Кабаєву до її **фюрера**) [74].

- **Πουτινόκιο, ο** (Путінокіо, від англ. *Putinocchio*) – цей неологізм виник на просторах саме зарубіжних ЗМІ. Він утворений за допомогою злиття двох слів: прізвища Путіна та імені персонажу Пінокіо, казки Карло Коллоді. Головною особливістю Пінокіо було те, що кожного разу, коли він брехав, його ніс

починав збільшуватися. Так, німецька газета «Bild» вирішила порівняти російського диктатора із мультимедійним персонажем і назвати його **Putinocchio**, коментуючи його відверту брехню під час однієї із телевізійних заяв. Грецькі ЗМІ не залишили даний неологізм у стороні та утворили кальку з англійської – **Πουτινόκιο**. Проаналізувавши грецьку пресу, ми виявили, що, загалом, ця нова лексема використовується у статтях лише для передачі даної новини про німецьку газету і не вживається у жодних інших контекстах:

«**«Πουτινόκιο»**: Η Bild χαρακτήρισε ψεύτη τον Πούτιν και τον μετέτρεψε σε... Πινόκιο!». (**«Путінокіо»**: Bild назвав Путіна брехуном і перетворив його на... Піноккіо!») [58].

Однак, не зважаючи на це, греки узяли в ужиток даний неологізм і активно використовують його у неформальному мовленні:

«...ο **Πουτινόκιο** παρουσίασε προχτές βίντεο με μουσαντένια τηλεδιάσκεψη στην οποία συμμετείχε ο ΥΠΑΜ, που απέχει από τα καθήκοντα του λόγω εμφράγματος ή "εμφράγματος"». (...Путінокіо представив вчора відео телеконференції Мустан, у якій брав участь Міністр закордонних справ, який не виконує своїх обов'язків через серцевий напад або "серцевий напад") – допис користувача Twitter [52].

- **Παλπούς που κρύβεται στο υπόγειο** (дід, що ховається у підвалі) – у грецькомовній пресі було знайдено і таку цікавий варіант на позначення російського президента. Чимало є історій та розмов про те, що Путін насправді знаходиться не у Кремлі, а ховається у своєму бомбосховищі. Греки по-своєму вирішили інтерпретувати цю історію посадивши російського діда у підвал:

«...ενώ ο Βλαντίμιρ Πούτιν κατ' αυτόν **«παλπούς που κρύβεται στο υπόγειο»**, σύντομα **«θα φοβάται και τον εαυτό του»**». (...а Володимир Путін, за його словами, – це **«дід, який ховається у підвалі»**, який скоро **«буде боятися самого себе»**) [79].

- **Γκόλουμ, ο** (Голлум) – активно порівнюють у грецькомовній пресі Володимира Путіна та персонажа романів Джона Толкіна – Голума. Це порівняння виникло на фоні новин про подарунок Путіним перстнів із

символікою співдружності главам країн СНД. Є певний зв'язок між діями російського президента та легендарним фентезі «Володар Перстнів», у якому Чорний володар Саурон намагався підпорядкувати людей своїй волі за допомогою перстнів влади. Про цю паралель ми дізнаємося із статті грецької газети Lifo: «Ο Ποῦτιν χάρισε χρυσά δαχτυλίδια στους συμμάχους του – Οι επικριτές τον παρομοιάζουν με το Γκόλουμ» (Путін дарує золоті каблучки союзникам – критики порівнюють його з Голлумом):

«Після зустрічі в Санкт-Петербурзі Співдружності Незалежних Держав (СНД), до якої входять багато колишніх радянських республік, Кремль подарував дев'ять золотих каблучок із написом "З Новим 2023 роком" і гербом СНД. По одному перстню отримали лідери восьми держав, присутніх на зустрічі (Білорусь, Вірменія, Азербайджан, Таджикистан, Киргизстан, Туркменістан, Узбекистан, Казахстан), а один залишився у самого Путіна.

Коментатори одразу пов'язали це з «Володарем кілець» Дж.Р.Р. Толкіна, в якому «володар зла», Саурон, дарує дев'ять перстнів володарям людей, які потім стають його вірними слугами, «Назгулами». З тією лише різницею у книзі, що Саурон таємно робить собі додатковий перстень, який «керує ними всіма» і дозволяє йому контролювати їх»

Критики Кремля, зокрема в Україні, порівнюють Путіна з Голлумом, істотою, зіпсованою «Єдиним перстнем»». [76] (Ориг. у додатку А.1).

Узагалі, ця стаття дуже гарно та детально описує паралелі, які провели українці між Росією та творами Джона Толкіна, тому ми розглянемо ще деякі її аспекти у підрозділах нижче.

Не дивлячись на те, що у проаналізованих нами статтях Путіна називають Голлумом лише у якості порівняння, у контексті новини про подарунок перстнів, це прізвисько стали використовувати греки у щоденному мовленні:

*«...ωθούν τον Ποῦτιν να χτυπήσει με ατομικά όπλα στην Ουκρανία»... Μην υελίεστε. Αυτό είναι ζέπλυμα του **Γκόλουμ** από τους υποτιθέμενους Χριστιανούς πατριώτες σε μια αυτοεκπληρούμενη προφητεία...». (...нідитовхувати Путіна до ядерної*

атаки України» *Не смійтеся. Це омивання Голлума нібито християнськими патріотами у самореалізуючому пророцтві...*) – допис користувача Twitter [53].

Окрім неологізмів на позначення власне президента РФ, нами також було виявлено декілька новотворів, мотиватором створення яких було саме прізвище «Путін». Наведемо приклади деяких з них:

- **Πουτινολογία, η** (Путінологія) – цей неологізм є композитом і складається з прізвища «Πούτιν» (Путін) та давньогрецького слова «λογία» / новогр. «λόγος» (слово). Він був створений грецькими медіа на позначення ідеології Путіна, його мотивів та вчинків:

«Οι Ρώσοι στρατιωτικοί εμπειρογνώμονες, ακόμη και εκείνοι που είναι απόλυτα πιστοί στο Κρεμλίνο και στην πουτινολογία...». (Російські військові експерти, навіть ті, які непохитно вірні Кремлю і **путінології**...) [66].

- **Αποπουτινοποίηση, η** (Депутінізація) – ще один композит, який складається з прийменника από (від), прізвища «Путін» та слова «ποίηση» (створення, реалізація). Цей новотвір означає звільнення когось або чогось, що знаходиться під владою Путіна або людини, яка проводить пропутінську політику:

«Είμαι βέβαιος ότι στη Ρωσία θα υπάρξει μια αποπουτινοποίηση, αλλά φοβάμαι ότι θα πραγματοποιηθεί από έναν νέο Πούτιν». (Я впевнений, що у Росії буде **депутінізація**, але боюся, що її проведе новий Путін) [62].

2. Неологізми на позначення Рамзана Кадирова та його війська

Іншу, доволі цікаву групу неологізмів, становлять новотвори на позначення російсько-чеченського державного діяча, генерал-полковника Рамзана Ахматовича Кадирова та членів військових підрозділів, які йому підпорядковуються. Від початку повномасштабного вторгнення, Кадиров зарекомендував себе, як людину, яка розкидається словами на вітер, а його армія виявилася групою чоловіків, які здатні лише на зйомку відеороликів у соціальну мережу TikTok. Із проаналізованого нами матеріалу було зрозуміло,

що грецькій пресі дуже полюбився даний персонаж, тому нами було виявлено чимало статей, у яких фігурував Рамзан Кадіров та його армія. Такі статті містили у собі цікаві неологізми, які іронічно маркували тексти, а в певних випадках, дозволяли грекам краще зрозуміти чеченського лідера та його армію як одних із ключових фігур війни в Україні.

Так, наприклад, грецькомовна преса називає чеченську армію як «**ομάδα «Tik Tok»** (група TikTok), «**οι δυνάμεις TikTok**» (армія TikTok), «**τα στρατεύματα Tiktok**» (TikTok війська), «**μαχητες του TikTok**» (бійці TikTok), «**το τάγμα TikTok**» (батальйон TikTok):

«Η λεγόμενη ομάδα «Tik Tok» του Τσετσένου ηγέτη Ραμζάν Καντίροφ είναι έτοιμη να πάρει τη θέση της Wagner και να κάνει ότι ζητήσει ο Βλαντιμίρ Πούτιν». (Так звана група «TikTok» лідера Чечні Рамзана Кадірова готова зайняти місце Вагнера і робити все, що попросить Володимир Путін) [55].

«Οι Ουκρανοί περιπαίζουν τον Καντίροφ: Οι δυνάμεις TikTok του πολεμούν γενναία άδειο κτίριο- Βίντεο». («Українці насміхаються над Кадіровим: його армія TikTok мужньо бореться із порожньою будівлею – відео») [78].

«Ποιο είναι «το τάγμα TikTok» που επιδιώκει να αντικαταστήσει την Wagner στην Ουκρανία». (Що таке «батальйон TikTok», який прагне замінити Вагнера в Україні?) [91].

Самого ж лідера Чечні греки називають його прізвиськами такими як «**Ντον – ντον**» (Дон-дон) або просто «**Ντον**» (Дон). Охрестили Кадірова також як «**στρατάρχης του Tok-tok**» (Фельдмаршал Ток-Току) і як «**ανδρείκελο του Κρεμλίνου**» (Маріонетка Кремля):

«Ραμζάν Καντίροφ, ο Σεΐχης της Τσετσενίας, γνωστός και ως «Ντον – ντον» για τη συνήθεια του να προσθέτει αυτή τη λέξη στο τέλος κάθε φράσης». (Ραμзан Кадіров, чеченський шейх, відомий також як «Дон - дон» за звичку додавати це слово у кінці кожної фрази) [102].

«Ένα άλλο προσωνύμιο του είναι «στρατάρχης του Tok-tok» για τη σχεδόν καθημερινή του συνήθεια να δημοσιεύει στο Instagram και στο Tok-tok σύντομα βίντεο με τη «δράση» των τσετσενικών συνταγμάτων στην Ουκρανία». (Інше його

πρiзвiськo — «**Фельдмаршал Ток-току**», за його майже щоденну звичку викладати в Instagram i TikTok коротенькi вiдео про «дiї» чеченських полкiв в Украiнi) [102].

«...το δεϋτερο πορτραίτο ανήκει στον σεΐχη της Τσετσενίας, Ραμζάν Καντίροφ (1976), **ανδρείκελο του Κρεμλίνου** και στυγνού δικτάτορα, ο οποίος έχει εγκαθιδρύσει ένα χαλιφάτο της Σαρίας εντός της Ρωσικής Ομοσπονδίας και διεκδικεί για τον εαυτό του τον ρόλο του στρατηλάτη». (...δρyгий портрет – шейх Чечни Рамзан Кадиоров (1976), **μαριονетка Κρεμля** i жорсткий диктатор, який встановив у складi Росiйськoї Федерацiї шарiатський халiфат i претендує на роль полководця) [102].

Отже, бачимо, що вживання неологiзмiв у цьому випадку допомагає передати грецькомовному читачевi жалюгiднiсть Рамзана Кадирова та його армiї. Вони надають йому характеристику звичайної маριонетки Κρεμля та виражають сумнiв у їх вiйськових здiбностях.

3. Неологiзми на позначення iнших росiйських полiтичних дiячiв

Окрiм неологiзмiв створених про Путаiна та Кадирова, нами було зафiксовано ще декiлька новотворiв на позначення iнших росiйських полiтичних дiячiв. Так, наприклад, лiдера ЧВК «Вагнер» Євгена Пригожина у грецькiй пресi називають «**μάγειρα του Πούτιν**» (Кухар Путаiна) через великий бiзнес, який вiн мав у сферi харчування:

«Τα τρία πλέον δημοφιλή πορτραίτα ανήκουν στον Γιεβγκένι Πριγκόζιν (1961), γνωστό και ως «**μάγειρα του Πούτιν**», ο οποίος είναι ιδιοκτήτης σειράς πολυτελών εστιατορίων μέσα στο Κρεμλίνο, τη Βουλή κ.λπ.». (Τри найпопулярнiшi портрети належать Євгену Пригожину (1961), вiдомого також як «**кухар Путаiна**», який володiє серiєю розкiшних ресторанiв у Κρεμлi, Парламентi, тощо) [102].

Мiнiстра сiльського господарства РФ Миколу Патрушева називають як «**τεχνοκράτης**» (технократiс - τέχνη + -κράτης (κράτo)), тобто керiвник державного чи приватного сектору з найвищою пiдготовкою та досвiдом у певнiй технiчнiй галузi:

«Ντιμίτρι Πάτρουσεφ, ο «τεχνοκράτης». Το όνομά του κυκλοφορεί ευρέως σε διάφορα ΜΜΕ, φίλα ή εχθρικά προς το Κρεμλίνο». (Дмитро Патрушев, «технократ». Його ім'я широко тиражується у різних ЗМІ, дружніх та ворожих Кремлю) [102].

Єпископа Російської православної церкви Митрополита Тихона грецька преса найменувала **«προσωπικός εξομολογητής»** (особистий духівник (Путіна)):

«Εκκκληση για τερματισμό του πολέμου στην Ουκρανία απηύθυνε μητροπολίτης που είναι γνωστός ως ο «προσωπικός εξομολογητής» του Βλαντιμίρ Πούτιν, σύμφωνα με τη Daily Mail». (Μитрополит, відомий як «особистий духівник» Володимира Путіна, закликав припинити війну в Україні, повідомляє Daily Mail) [90].

3.1.2. Неологізми на позначення реалій воєнного часу

Нові семантичні одиниці, які виникають у мові – це безпосереднє відображення подій та змін, які відбуваються у навколишньому світі. Повномасштабне вторгнення Росії привело до кардинальних змін у житті кожного українця. Раніше звичайні та буденні речі стали розкішшю і святом, а те, що ми звикли бачити лише у кіно – буденністю. Війна змінила спосіб життя людей, сформувала нові правила та реалії і, звісно, що це не могло не знайти відображення у мові людей. Для українців вже стали звичними такі слова як блекаут, укриття, повітряна тривога, балістика, відбій, тощо. Раніше нейтральні слова набули абсолютно нового значення, а їхнє розуміння свідчить про наш спільний досвід та єдність. Ми вже не думаємо про гнучкість тіла при слові «розтяжка», здригаємося коли хтось каже «град», боїмося «прильотів» та молимося за «чисте небо». Так, війна безжально змінила не тільки наш спосіб життя, а й нашу мову.

Звісно, для грецькомовного суспільства важко зрозуміти навіть саме поняття «реалії війни», адже, принаймні, новому поколінню не довелося зіткнутися із нею віч-на-віч. Проте, такі реалії існують і відбуваються вони

просто тут і зараз, на одному континенті із сонячною Грецією та Кіпром. Одним із основних завдань ЗМІ цих країн є донести актуальну, перевірену та правдиву інформацію про війну в Україні до своїх громадян. Тому, не рідко, вони згадують у своїх статтях про нові реалії життя українців, використовуючи для цього новостворені або актуалізовані слова, які ще дивують самих греків, але вже стали звичними для кожного українця. Нижче ми наведемо декілька прикладів із проаналізованих нами медіа.

1. Актуалізовані слова

Як ми вже згадували вище, важливою особливістю української та новогрецької мови за часів російсько-української війни є використання загальноновживаних слів в актуалізованих значеннях. В умовах військового конфлікту деякі слова, які раніше мали нейтральне чи загальне значення, набули або кардинально нового сенсу, або змінили свій відтінок. У розглянутих нами статтях було виявлено наступні приклади таких актуалізованих слів на позначення нових реалій життя українців:

- **Καταφύγιο, το** (укриття) – у грецькій мові це слово має декілька значень, воно може вживатися на позначення укриття, бункеру, заповідника або притулку. У грецькомовній періодиці, у статтях присвячених подіям в Україні, це слово вживається переважно лише в одному значенні – **укриття для захисту життя під час повітряної тривоги або вуличних боїв**:

«...οι συμμετέχοντες χρειάστηκε να διακόψουν τη συνάντησή τους για να βρουν καταφύγιο καθώς πυραυλοι έπληξαν ξανά την περιοχή της Οδησσού». (...учасникам довелося перервати зустріч, щоб пройти в **укриття**, оскільки ракети знову влучили в Одеську область) [80].

- **Αντιαεροπορικός συναγερμός, ο** (повітряна тривога) – словосполучення, яке вперше за довгий час знову увійшло до актуального мовного словника греків: *«Πόλεμος στην Ουκρανία: Αντιαεροπορικός συναγερμός σε πολλές περιοχές – Καταρρίφθηκε drone στο Κίεβο».* (Війна в Україні: **Повітряна тривога в багатьох областях – у Києві збили дрон**) [92].

- **Μπλακ άουτ, το** (блекаут) – калька від англійського blackout. Взагалі, слово не є неологізмом, воно довгий час функціонує у грецькій мові та означає цілковиту темряву, повну відсутність світла [73]. Однак, у грецькомовній пресі воно почало активно вживатися саме у період з жовтня 2022 по лютий 2023, коли Україна зіткнулася із масованими ракетними ударами по об'єктах критичної інфраструктури, у результаті яких – відключення електроенергії та повна або часткова відсутність світла:

*«Την ίδια στιγμή η Ουκρανία αναμένεται να ανακοινώσει **μπλακ άουτ** σε όλη τη χώρα καθώς υπάρχει πρόβλημα ενεργειακής επάρκειας». (Водночас, очікується, що Україна оголосить **блекаут** по всій країні через проблему з енергозабезпеченням) [81].*

- **Εθελοντές, οι** (волонтери, добровольці) – вже давно нам знайоме слово «волонтери» змінило відтінок свого значення після початку повномасштабного вторгнення. Говорячи про лексему «εθελοντές» у новогрецькій мові ми можемо бачити 2 значення, яке воно відіграє у грецькомовній пресі періоду війни. Перше, це, звісно, **волонтери** – люди, які допомагають українській армії, постраждалим від воєнних дій, біженцям, тощо:

*«Η ανοικοδόμηση των βομβαρδισμένων σπιτιών στα περίχωρα του Κιέβου έχει αρχίσει. Κάτοικοι και **εθελοντές** κάθε ηλικίας, δουλεύουν στα χαλάσματα για να проλάβουν τον χειμώνα». (Почалася реконструкція розбомблених будинків на околицях Києва. Мешканці та **волонтери** різного віку працюють на руїнах, щоб попередити зиму) [82].*

Друге значення цього слова позначає **добровольців** (українців та іноземців), які за власної волі стали на захист України пішовши на фронт:

*«Στο πλευρό της Ουκρανίας βρίσκονται **εθελοντές** από 55 χώρες οι οποίοι πολεμούν μαζί με τα ουκρανικά στρατεύματα εναντίον των Ρώσων». (На боці України – **добровольці** з 55 країн, які воюють разом з українськими військами проти росіян) [93].*

- **Вацѳаќі, то** (бавовна) – слово, що отримало додаткове значення під час воєнного часу і швидко перетворилося на мем як і в Україні, так і закордоном. Суть цього неологізму проста – росіяни називають вибухи «хлопками», що співзвучно з українською «бавовною». Тому зараз слово «бавовна» використовується не лише на позначення тканини або рослини, а й для радісних новин про вибухи на російських об'єктах. У новогрецькій мові слово «вацѳаќі» також вживається на позначення рослини або тканини рослинного походження, однак після шаленої популярності в Україні нового значення цієї лексеми, грецькомовні медіа не могли залишитися у стороні й не розповісти про таку цікаву українську реалію:

(Посилаючись на голову СБУ Василя Малюка, речник додав, що як би все не скінчилося, «бавовна» горить і горітиме).

«Бавовна» — український сленг на позначення вибухів, як правило, у Росії або на окупованих територіях України.

Походження сягає перших тижнів війни і пов'язане з тим, що російське слово «вибух» дуже схоже на українське слово «бавовна») [51] (Ориг. у додатку А. 3).

2. Назва озброєння

На жаль, у 2022-2023 роках українцям довелося зіткнутися із такими подіями, які призвели до того, що назви військового озброєння стали тепер абсолютно знайомими та зрозумілими навіть для дітей. Волонтерські збори на спорядження для Збройних Сил України, мітинги та петиції про надання військової допомоги країнами НАТО, щоденні тренування російського МІГ-31 та атаки українських міст за допомогою ТУ-95 – про усе це ми щоденно чуємо від ЗМІ, читаємо дописи у соціальних мережах та знаємо з реального життя.

Для грекомовної спільноти, далекої від військового життя, ці слова не означають майже нічого. Вони не є новими у словнику, але є новими для ментальності людей не пов'язаних із війною. Завданням грецькомовної преси

є передача новин пов'язаних із війною, відтворення усіх її аспектів: висвітлення атак, яким піддаються українські міста, бойових дій на лінії фронту, закордонних навчань українських військових. Усе це потребує вживання спеціалізованої лексики, яка вже є звичною для українського читача, проте ще є незрозумілою для грецької аудиторії. Нижче розглянемо декілька прикладів висвітлення подій в Україні із залученням спеціальної військової термінології:

- **Drones, та** (дрони) – це не прості дрони, які останнім часом дуже широко використовуються при зйомці фото або відео із висоти. Наразі, дрони у наших реаліях – це військового призначення безпілотні літальні апарати (БПЛА) з інтегрованою бойовою частиною, які здатні атакувати або виконувати певні завдання, які закладені у них алгоритмом. Хоча такі дрони існують ще з 1980-го року, активного використання вони набули саме останніми роками через розвиток систем супутникової навігації.

БПЛА почали активно використовуватися у війні проти України майже з самого початку повномасштабного вторгнення для знищення військової техніки та для атаки об'єктів критичної інфраструктури та цивільних об'єктів. З часом Україна також змогла налагодити власне виробництво дронів, щоб ефективно протидіяти ворогу. В українській мові вже з'явилося чимало назв на позначення іранських безпілотних літальних апаратів, наприклад: БПЛА, дрони, шахеди, також і неологізми: мопеди, бл*діни. Що стосується новогрецької мови, то із часом їй також довелося знайти та запозичити у нас досить велику кількість синонімів для позначення БПЛА, адже новини із залученням даного типу озброєння з'являються на шпальтах газет майже щодня. Тому, на сторінках грецькомовних газет нами було знайдено наступні назви на позначення дронів:

«**Drones-καμικάζι**» (дрони-камікадзе), «**αεροσκάφοι-καμικάζι**» (безпілотники-камікадзе), «**Iranικό drone**» (Іранський дрон), «**μη επανδρωμένα αεροσκάφη**» (безпілотники), «**αναγνωριστικό UAV**» (розвідувальний БПЛА), «**μοτοποδήλατο**» (мопед), «**στράτο από drones**» (армія дронів):

«Όσα γνωρίζουμε για **τα drones-καμικάζι** που έσπειραν τον τρόμο στο Κίεβο». (Що ми знаємо про **дрони-камікадзе**, які сіяли жах у Києві) [89].

- «Τα *Shahed-136* που κατασκευάζονται στο Ιράν έχουν αποκτήσει τον τίτλο των **«drone-καμικάζι»**, επειδή βουτούν από μεγάλο ύψος προς τον στόχο τους και εκρήγνυνται κατά την πρόσκρουση». (Шахеди-136 іранського виробництва отримали назву **«БПЛА-камікадзе»**, бо вони пікірують з великої висоти до цілі та вибухають при зіткненні) [89].
- «Η Ουκρανία ανακοίνωσε εξάλλου σήμερα το πρωί ότι κατέρριψε το σύνολο των 24 μη επανδρωμένων **αεροσκαφών-καμικάζι** που εξαπέλυσε η Ρωσία στη διάρκεια της νύχτας». (Сьогодні вранці Україна також оголосила, що протягом ночі збила всі 24 **безпілотники-камікадзе**, запущені Росією) [84].
- «Το βουητό μιας μικρής μηχανής, που θυμίζει περισσότερο μια απλή μηχανή του γκαζόν, αλλά στην πραγματικότητα σηματοδοτεί την άφιξη ενός **ιρανικού drone** έτοιμου να εκραγεί». (Гул маленького двигуна, який більше нагадує просту газонокосарку, але насправді сигналізує про прибуття **іранського безпілотника**, готового до вибуху) [89].
- «Τα **μη επανδρωμένα αεροσκάφη** επέτρεψαν στη Ρωσία να πλήξει υποδομές ενέργειας, αλλά και πολιτικούς στόχους, τη στιγμή που χάνει έδαφος στα μέτωπα στα βορειοανατολικά και νότια της χώρας». (Безпілотники дозволили Росії вражати енергетичну інфраструктуру, а також політичні цілі, оскільки вона втрачає позиції на фронтах на північному сході та півдні країни) [89].
- «...το βρετανικό υπουργείο άμυνας πρόσθεσε ότι υπάρχει «реалистική πιθανότητα η Ρωσία να κατάφερε ορισμένες επιτυχίες» εκτοξεύοντας ταυτόχρονα αρκετά **drones**». (...у Міністерстві оборони Великобританії додали, що існує «реальна можливість того, що Росія досягла певного успіху», одночасно запустивши кілька **дронів**) [89].

- ««Κατά τον τελευταίο αντιαεροπορικό συναγερμό, εντοπίστηκε στον εναέριο χώρο του Κιέβου εχθρικό **αναγνωριστικό UAV** (μη επανδρωμένο αεροσκάφος)». («Під час останньої повітряної тривоги в повітряному просторі Києва виявлено **розвідувальний БПЛА** (безпілотний літальний апарат) противника») [92].
- «Στα βίντεο που τραβήχτηκαν από Ουκρανούς τη στιγμή της επιδρομής, μπορείτε να ακούσετε το έργο ενός εμβολοφόρου κινητήρα υψηλής ταχύτητας, ο οποίος ανάγκασε τους Ουκρανούς να δώσουν στο νέο όπλο το ψευδώνυμο "**μοτοποδήλατο**". (На відео, які зняли українці під час рейду, можна почути роботу наддивидкісного поршневого двигуна, через що українці дали новій зброї прізвисько «moped») [60].
- «Η Ρωσία φτιάχνει ιπτάμενο **στρατό από drones**». (Росія створює літаючу армію безпілотників) [69].

Також, у грецьκομвнїй періодици можна зустрїти приклади назв й їншого озброєння, яке активно використовується у ходї вїйни, зокрема назви ракет та бомбардувальникїв, які постїйно атакують Україну: «**Tu-95**» (стратегїчний бомбардувальник-ракетоносець), «**Tu-22М3**» (стратегїчний бомбардувальник-ракетоносець), «**МІG-31**» (надзвуковий винищувач), «**Kinzhal**» (ракети Кинжал)

- «Έξι **Tu-95** απογειώθηκαν από την (ρωσική) περιφέρεια του Μουρμάνσκ και εξαπέλυσαν πυραύλους». (Шість **Tu-95** вилетїли з (росїйської) Мурманської облaсти і випустили ракети) [85].
- «Ο **Kinzhal** διαθέτει κινητήρα πυραύλων στερεού καυσίμου και εκτοξεύεται είτε από πυρηνικό βομβαρδιστικό **Tu-22М3** είτε από αεροσκάφος αναχαίτισης **МІG-31**». (Кинжал має твердопаливний ракетний двигун і запускається або з атомного бомбардувальника **Tu-22М3**, або з перехоплювача **МІG-31**) [61].

- **Leopard, τα, «ελευθερώστε τα Leopard**» (Леопард, «звїльнїть Леопардїв») – не можна не згадати про прохання українцїв щодо передачі збройним силам

потужних німецьких бойових танків Leopard. Через співзвучність назви танка до дикої тварини, в Україні та світі поширився рух під назвою Free the Leopards (Звільнити Леопардів). Про це пише і грецька преса, переклавши відомий хештег новогрецькою мовою:

«Οι συγκεκριμένοι που κρατούσαν ουκρανικές και φινλανδικές σημαίες φώναζαν ρυθμικά «ελευθερώστε τα Leopard τώρα»». (Ті, хто тримав прапори України та Фінляндії, ритмічно скандували «звільніть Леопардів») [64].

Хочеться відмітити, що саме перекладена новогрецька версія стала особливо популярною серед користувачів соціальних мереж:

««Звільніть Леопардів зараз!

Звільніть Леопардів зараз!»

Українські біженці перед канцлерством Німеччини в Берліні» – допис користувача Twitter [49] (*Ориг у додатку А.4*).

- **Smoothies Мпанτέρα, та** (Бандера-смузі) – неологізм, який вперше був уживаним міським головою міста Лева Андрієм Садовим у відеозверненні від 26 лютого 2022 року. Це відмова від традиційної назви «народної зброї» - «коктейль Молотова». Цей епізод війни також знайшов своє відображення у грецьких ЗМІ:

«За словами мера Львова Андрія Садового, українці «вирішили позбавити росіян честі мати зброю на їхню честь і перейменували коктейлі Молотова на «**Бандера-смузі**» на честь національного героя Незалежності України Степана Бандери, якого гаряче оспорюють через те, що він співпрацював з нацистською Німеччиною і вважається військовим злочинцем»» [101] (*Ориг. у додатку А.5*).

3.1.3. Неологізми як висвітлення інтернет-війни в Україні

Російсько-українську війну від початку повномасштабного вторгнення Росії часто називають Третьою світовою війною. Однак, із часів Другої світової пройшло вже більше сімдесяти років. За цей час, на жаль, війни не припинили своє існування, однак способи їх ведення зазнали певних змін.

Окрім фізичної лінії фронту де відбуваються активні бойові дії та тилу куди часто прилітають ворожі ракети та дрони, з'явився ще один, не менш суворий простір для ведення війни – Інтернет.

У світі, війна в Україні це перша, так звана, гібридна війна. Це «вид військової стратегії, під час якого поєднують звичайне, тобто конвенційне протистояння, політичну війну, нерегулярні конфлікти та кібер- (або ж кібервоєнні) атаки. Під час гібридної війни часто застосовують такі методи впливу, як неправдиві новини, тиск на міжнародну дипломатію, маніпуляції та іноземні виборчі втручання» [99].

«Інтернет-війна» або як її ще називають «кібервійна» - це нове поняття не тільки для України, а й для усього світу. Уперше за всю історію бої за країну ведуться не лише фізично на полі бою, а й віртуально, за допомогою комп'ютера, телефона чи планшета і мережі Інтернет. Умілі хакерські дії допомагають хоч не знищити армію супротивника, зате дозволяють паралізувати внутрішнє життя країни – сповільнити роботу важливих відомств і цифровий документообіг, отримати дані про громадян, логістику усередині країни, захопити контроль над радіомовленням та телебаченням для інформаційно-психологічного впливу.

Звісно, що такі інновації знайшли своє відображення і у мові. Для нових реалій потрібні відповідні нові слова для їх позначення та опису. Тому, протягом 2022-2023 років ми вже встигли познайомитися із такими лексичними інноваціями як «кібервійна», «кібер-воїн», «цифровий конфлікт» і т. д. У грецькомовній пресі, тема інтернет-війни викликає особливий інтерес. Про цей новий аспект війни греки говорять дуже активно, адже його дійсно цікаво досліджувати. Грецька преса інтенсивно залучає і використовує неологізми на позначення нової, сучасної «лінії фронту» та «бійців», які тримають там оборону. Розглянемо декілька прикладів:

- **Ψηφιακός ανταρτοπόλεμος, ο** (Цифрова партизанська війна):

«Кібервійна була відома протягом десятиліть як форма війни, спрямована на підриг противника або вилучення конфіденційної інформації, або просто для

викликання плутанини. Але війна в Україні спровокувала безпрецедентну «цифрову партизанську війну». За словами хакерів, це особи, які діють самостійно, здійснюючи кібератаки без узгодження з центральним органом» - (Ориг. у додатку А.6) [104].

«Χίλιοι εθελοντές χάκερ στο πλευρό της Ουκρανίας - Ένας ψηφιακός ανταρτοπόλεμος άνευ προηγουμένου». (Тисяча хакерів-добровольців на боці України – безпрецедентна цифрова партизанська війна) [104].

- **Ανταρτες του κυβερνοχώρου, οι** (κίбер-революціонери):

«Ο αριθμός των φιλο-Ουκρανών «ανταρτών του κυβερνοχώρου» δεν είναι γνωστός. Τα κίνητρά τους αλλά και τα ψηφιακά όπλα που χρησιμοποιούν είναι διαφορετικά και ιδιαίτερα εξελιγμένα. Αυτό που τους ενώνει είναι ο κοινός στόχος: η στήριξη της Ουκρανίας». (Кількість проукраїнських «κίбер-революционерів» невідома. Їхні мотиви, а також цифрова зброя, яку вони використовують, різні та дуже складні. Їх об'єднує спільна мета – підтримка України) [104].

- **Κυβερνοαντάρτες, οι** (κίберповстанці):

«Την ώρα πάντως που η ουκρανική κυβέρνηση έχει αγκαλιάσει τους «κυβερνοαντάρτες», ειδικοί προειδοποιούν ότι αντίστοιχες πρακτικές είναι παρακινδυνευμένες». (Однак, у той час, коли українська влада взяла на озброєння «κίберповстанців», експерти попереджають, що подібні практики небезпечні) [104].

- **Ψηφιακό στρατό της Ουκρανίας, ο** (цифрова армія України):

«Αυτό πιστεύει σίγουρα ο Δανός χάκερ Γενς, ο οποίος δηλώνει «νομοταγής πολίτης» που σε καιρό ειρήνης δεν θα έκανε όσα κάνει τώρα. Όπως λέει χαρακτηριστικά: «Υπάρχει ένας πόλεμος σε εξέλιξη και θεωρώ ότι πολεμώ, όπως πολλοί άλλοι, στον ψηφιακό στρατό της Ουκρανίας»». (Саме так вірить данський хакер Йенс, який проголошує себе «законослухняним громадянином», який у мирний час не робив би те, що він робить зараз. Як він зазвичай каже: «Йде війна, і я вважаю себе воюючим, як і багато інших, у цифровій армії України») [104].

- **Ψηφιακή σύγκρουση**, η (цифровий конфлікт) і **Κυβερνοαπειλές**, οι (кіберпогрози):

«Το παράζ επιθέσεων πυροδότησε φόβους για ευρύτερη ψηφιακή σύγκρουση, με τις δυτικές κυβερνήσεις σε επιφυλακή για κυβερνοαπειλές από τη Ρωσία — και να εξετάζουν πώς θα αντιδράσουν». (Шквал атак викликав побоювання щодо ширшого цифрового конфлікту, коли західні уряди перебувають напоготові щодо кіберзагроз з боку Росії та розглядають, як на це реагувати) [51].

Отже, нам вдалося знайти досить велику кількість нових лексем на позначення Інтернет-війни на просторах сторінок грецькомовної преси. Це один із найактуальніших аспектів війни в Україні про який можна та необхідно говорити іноземній пресі. Залучення журналістами такої лексики до своїх текстів показує інтерес до даної теми та важливість її обговорення.

3.1.4. Фрази та фразеологізми як відображення війни в Україні

Фразеологізми грають важливу роль у відображенні війни в Україні. Деякі з них є абсолютними неологізмами і з'явилися як реакція людей у період повномасштабного вторгнення 2022-2023 років, деякі були створені ще до початку війни, однак, саме після 24 лютого стали актуальними як ніколи раніше. Усі знайдені та розглянуті нами фрази та фразеологізми виступають не тільки як мовні конструкції, але і як засіб вираження національного духу, емоційної реакції суспільства на воєнні події. Нижче ми розглянемо приклади найпоширеніших виразів періоду війни в Україні, які залучають грецькомовні медіа у своїх статтях:

- «**Πώς είσαι; Να προσέχεις**» (Як ти? Бережи себе?) – у своїй статті під назвою «Πολυέλαιοι και άβαταρ: Πώς ο πόλεμος δημιούργησε ένα νέο λεξικό στην Ουκρανία» (Люстри й аватари: як війна створила новий словник в Україні) авторка Наталія Рунгері приділила особливу увагу розгляду нових слів, які сформувалися під час вторгнення Росії і розкрила для грекомовних читачів значення деяких із нових лексем. Окрім того, авторка також навела слова

українського мовознавця Леся Белея, про те, як під час війни змінилися способи спілкування по-телефону або текстовими повідомленнями:

«Έχουμε ένα νέο σύνολο κανόνων. Στο παρελθόν, η εθιμοτυπία ήταν πάντα να λέμε απλώς 'Γεια σας'. Τώρα, είναι σύνηθες να ξεκινάμε με το 'Πώς είσαι' και να τελειώνουμε τη συζήτηση με το 'Να προσέχεις'»». («У нас є новий набір правил. У минулому, за етикетом, досить було просто сказати «Добрий день». Зараз прийнято починати розмову зі слів «Як справи» і закінчувати її словами «Бережи себе» [98].

Здавалося би, такі прості та зовсім звичні для нас слова, проте, скільки нового значення вклала у них війна. Хотілося би зробити окремий акцент на дану статтю, яка не просто переповідає військову статистику чи цитує слова політичних та військових діячів – вона допомагає розібратися у емоціях, які панують у середині кожного українця і доносить грекомовній аудиторії мотивацію до створення неологізмів під час війни.

- **«Slava Ukraini» (δόξα στην Ουκρανία)** – давно відоме українське вітання, національне гасло, яке з'явилося ще на початку ХХ століття. Причиною, чому ми включили його до нашого списку послугував той факт, що саме після повномасштабного вторгнення це гасло пролунало не тільки в Україні, але й по всьому світові. У грецькомовній пресі також можна зустріти вживання даного вигуку, однак, переважно, лише у форматі цитування:

««Slava Ukraini» (δόξα στην Ουκρανία): Το σύνθημα αυτό κυριαρχεί στη Χερσόνα από την ημέρα αποχώρησης των ρωσικών στρατευμάτων και την είσοδο των Ουκρανών στρατιωτών στην πόλη, μετά από 8 μήνες στα χέρια των εισβολέων».
(«Слава Україні»: це гасло домінує у Херсоні з дня виходу російських військ і вступу до міста українських військових, після 8 місяців перебування у руках загарбників) [103].

Як бачимо, даний вигук передається у двох форматах: 1) український варіант латинськими літерами; 2) калькування з української мови – адаптація на новогрецьку мову. Це дає аудиторії можливість, по-перше – більш глибоко

заглибитися у текст, саму новину, лінгвістику української мови, а по-друге – обрати для себе більш комфортний варіант для репрезентації у вільному мовленні. Наприклад, серед користувачів мережі Twitter більш вживаним є саме грекомовний варіант:

«Δόξα στην Ουκρανία! Δόξα στους Ήρωες! ΥΑΥΑΥΑ» (Слава Україні! Героям Слава!) – допис користувача Twitter [67].

- *«Καλός Ρώσος είναι ο νεκρός Ρώσος»* (Гарний росіянин – мертвий росіянин) – протягом останніх двох років українці вирішили, що гарними можуть бути лише «двохсоті» росіяни. Грецька преса передає справжні емоції та почуття українців цитуючи у своїх статтях звичайних людей, які постраждали від війни. Нижче наведемо уривок із статті про наслідки підризу Каховської ГЕС росіянами у червні 2023 року:

«Якщо їх місту загрожує вода, для мешканців Херсона, звільнених від російської окупації у листопаді, після української контратаки, є лише один винний – Росія.

«Повінь перед очима. Ніхто не знає, що буде далі. Хороший росіянин – мертвий росіянин, більше нічого сказати не можу», – каже Віктор» [83] (Ориг. у додатку А.7).

Вже відому та усталену українську фразу «Гарний росіянин – мертвий росіянин» у даному випадку калькували та переклали грецькою мовою для кращого сприйняття матеріалу грекомовною аудиторією.

- *Ρωσικό πλοίο, άντε γαμήσου* (російський корабель, іди нах*уй) – фраза наших солдатів з острова Зміїний, яку почув російський військовий корабель «Москва» під час російського вторгнення в Україну 2022 року. З першого дня повномасштабного вторгнення у побуті людей різко зросла частотність вживання нецензурних слів. За словами психологів, вилятися через сильні емоції, лють, страх, тощо – нормально. Це, певним чином, може допомогти у боротьбі зі стресом. Так, ця фраза є одним із символів боротьби українців з російськими окупантами і незламності українського народу.

У грецькомовній пресі даний епізод війни потужно висвітлюється та обговорюється. Фразу «російський корабель, іди нах*уй» калькували грецькою мовою і транслюють як символ хоробрості українських воїнів:

«Ένας Ουκρανός στρατιώτης ακούγεται να απαντά: «**Ρωσικό πολεμικό πλοίο, αντε γαμ******». Αυτά ήταν τα τελευταία λόγια που ακούστηκαν από το νησί, σύμφωνα με το CNN». (Чути, як український військовий відповідає: "**Військовий корабель Росії, іди нах*й!**" Це були останні слова, які почули з острова, повідомляє CNN) [100].

І, хоча, грецькомовна преса використовує даний новотвір лише для репрезентації подій на острові Зміїний, грекомовна аудиторія узяла його у повсякденне використання та активно поширює у соціальних мережах, наприклад у Твіттері:

«We need this in Greek, too. Asap. Like, yesterday. **ΡΩΣΙΚΟ ΠΛΟΙΟ, ANTE ΓΑΜΗΣΟΥ**». (Це потрібно нам грецькою також. Терміново. Ще на вчора. **Російський корабель, іди нах*й**) – допис користувача Twitter [54].

«Πόση δυναμη ψυχής! 🙏😞#Ρωσικο πλοίο άντε γ*****σου». (Яка сильна душа! **#Російський корабель, іди нах*й**) – допис користувача Twitter [71].

- **Καλημέρα, είμαστε από την Ουκρανία** (Доброго вечора, ми з України) – відома фраза, гасло під час війни, яке було представлено у музичному треку групи «PROBASS Δ HARDI» у жовтні 2021 року. Хоча пісня вийшла ще до початку війни, фраза «Доброго вечора, ми з України» стала популярним військовим привітанням саме після початку повномасштабного вторгнення.

У статті ««Καλημέρα, είμαστε από την Ουκρανία»: Γκράφιτι για τον πόλεμο με μηνύματα ενότητας του λαού» («Доброго ранку, ми з України»: графіті про війну з меседжами єдності народу) електронної газети EPTNEWS, наводиться сюжет про групу вуличних художників з Одеси, які створюють графіті на тему війни. Одним із них стало і відоме гасло, яке грецька газета калькувала із одним нюансом. Замість «Доброго вечора, ми з України» (Καλησπέρα, είμαστε από την Ουκρανία), було вжито Καλημέρα, είμαστε από την Ουκρανία:

«Група вуличних художників в Одесі обрала інший спосіб донести до людей повідомлення щодо єдності під час війни. Місто заповнили графіті із зображенням kota, одного із символів міста.

«Доброго ранку, ми з України». Це повідомлення, яке стало першою відповіддю українців на російське вторгнення 24 лютого, закарбувалося на вулицях Одеси» [70] (Ориг. у додатку А.8).

Автори калькували українське гасло як «Доброго ранку, ми з України» вживаючи слово «Καλημέρα», яке йде на позначення доби до 12 ранку. Скоріше за все, це було пов'язано із помилкою при перекладі з української мови, однак ця деталь є важливою. Через деякий час після того, як українське вітання набуло широкої популярності, з'явився його російський аналог «Доброе утро, мы из России», і тут, як ми можемо побачити, вживається саме вираз «Добрый ранок», який, власне, і має відрізнити українську та російську версію гасла. Хочеться зазначити, що російської версії (Καλημέρα, είμαστε από την Ρωσία) нами не було зафіксовано у жодному з проаналізованих видань.

3.1.5. Неологізми на позначення країни-агресора Росії та росіян

Ще після початку війни із Росією у 2014 році було припинено будь-які розмови про «братній народ». Росіяни показали своє справжнє обличчя і українці на це відреагували. Війна на сході України, звісно, стала шоком і трагедією, однак саме її активна фаза, яка розпочалася у лютому 2022 року настільки розлютила українців, що росіяни та Росія перестали існувати для нашого народу узагалі. На їх місці з'явився Оркостан із орками, руснею, рашистами, свинособаками, ваньками і т. д. Українська мова відобразила повну зневагу та лють до сусіднього народу та країни-агресора. Тепер навіть для консервативних ЗМІ є нормою вживання нових лексем, коли мова іде про усе, що пов'язано із Росією.

Що стосується грецькомовної преси, то вона, звісно, не може ухилитися від використання новоутворених лексем під час репрезентації воєнних подій в Україні. Ці неологізми – це вже не просто нові слова, це мова ДНК нації, емоції

людей, які зіткнулися із жорстокою війною і їх уже не можливо викоренити ні зі словника, ні з сердець українців. Саме тому, залучення їх іншомовною пресою є більш ніж необхідним кроком для того, щоб правдиво проінформувати своїх громадян про всі аспекти повномасштабного вторгнення.

- **Орк, то** (орк) – після перетину російськими військами українського кордону у лютому 2022-го року, українці одразу ж провели паралель між ними та орками – брудними та неотесаними людиноподібними монстрами із творів англійського письменника Джона Толкіна. Про це також згадується у статті грецької газети Lifo під назвою «Ο Ποῦτιν χάρισε χρυσά δαχτυλίδια στους συμμάχους του - Οι επικριτές τον παρομοιάζουν με το Γκόλουμ», яку ми вже згадували раніше:

«Після вторгнення російської армії, український уряд часто порівнював Росію з «Мордором», королівством Саурона, а російських солдатів з «орками», солдатами Саурона» [76] (Ориг. у додатку А.2).

Грецькомовні видання використовують у своїх статтях нове слово на позначення армії Росії лише цитуючи пряму мову і, до того ж, додатково надаючи додаткове пояснення у дужках. Жоден автор у проаналізованих нами статтях не наважився вжити нову лексему, як самостійне позначення росіян.

*«Οι τοπικές μάχες συνεχίζονται στην πόλη», ανέφερε η 46η Αερομεταφερόμενη Ταξιαρχία στο Telegram την Παρασκευή. «**Τα орк [Ρώσοι]** πιέζουν από τα περίχωρα προς το κέντρο», πρόσθεσε το στρατιωτικό σώμα, σύμφωνα με το CNN».*

*("У місті тривають локальні бої", - повідомили в п'ятницю у телеграм-каналі 46-ї окремої повітряно-десантної бригади. «**Орки [росіяни]** просуваються із периферії до центру», — додали військові, повідомляє CNN) [86].*

- **Φασίστες, οι** (фашисти) – не відмовляється грецькомовна преса і від характеристики росіян як фашистів. Однак, знову ж таки, як і у випадку з «орками», тільки у контексті цитування або перефразу:

«Οι Ρώσοι χαρακτηρίζονται από τους ντόπιους ως «орк» και «φασίστες» και η αποχώρησή τους γράφει μία νέα σελίδα στην Ιστορία του τόπου». (Місцеві жителі

характеризують росіян як «орків» і «**фашистів**», і їхній відступ вписує нову сторінку в історію цього місця) [103].

- **Putler's barbarian, oi** (путлерівські варвари) – зустрічається і такий неологізм на позначення армії Росії:

*«Ukrainian citizens in the #Kyiv subway, sheltered from the missiles launched by **Putler's barbarian**».* (Громадяни України в метро #Київ, ховаючись від ракет, запускених **путлерівськими варварами**) [84] – Твіт залучений до тексту газети *Πρώτο Θέμα*.

- **Κράτος- παρία, ο** (Держава-ізгой) – так говорить про Росію прем'єр міністр Великої Британії Ріші Сунак і, звісно, це знаходить своє відображення і в грецьких статтях:

*««**Κράτος- παρία**» χαρακτηρίζει τη Ρωσία ο Ρίσι Σούνακ λόγω και της απουσίας του Βλάντιμιρ Πούτιν από τη σύνοδο των ηγετών των χωρών μελών του G20 στο Μπαλί της Ινδονησίας».* (Ріші Сунак характеризує Росію як "**Державу-ізгой**" через відсутність Володимира Путіна на зустрічі лідерів країн G20 на Балі, Індонезія) [72].

3.1.6. Неологізми як характеристика війни в Україні

Спеціальна військова операція (СВО) – саме так президент Росії Володимир Путін назвав розв'язану ним кровопролитну війну. Вторгнення Росії в Україну ведеться із повним порушенням усіх правил та законів ведення війни. Атаки спрямовані на руйнування цивільної інфраструктури та житлових районів міст, катування, вбивство мирного населення і військових полонених, замінування найбільшої у Європі атомної електростанції, знищення греблі Каховської гідроелектростанції – це лише частина страшних воєнних злочинів, які коїть «друга армія світу» на території України. Це жорстока війна, яка спричинила одну з найбільших гуманітарних криз на теренах Європи з часів Другої світової війни [43].

Однак, попри ці нелюдські дії, у зарубіжних засобах масової інформації події в Україні часто називають «конфліктом», «кризою» чи, навіть,

«військовою операцією» у залежності від політичного спрямування певної газети та її позиції, повністю ігноруючи той факт, що усе, що відбувається є повномасштабною війною і нічим іншим. Нижче ми розглянемо приклади назв та описів, які використовують власне грецькомовні ЗМІ для висвітлення війни в Україні.

- **Βάρβαρη επίθεση, η** (Варварський напад) – у грецькомовній пресі використовується для позначення атак росіян на українські міста. У більшості випадків даний вираз вживають під час передачі прямої мови, наприклад у грецькій газеті Καθημερινή:

«*«Βάρβαρες ρωσικές πυραυλικές επιθέσεις στην κεντρική πλατεία Ελευθερίας και σε κατοικημένες περιοχές στη Χαρκίβ. Ο Πούτιν δεν μπορεί να διαλύσει την Ουκρανία», ανέφερε ο Ουκρανός υπουργός Εξωτερικών».* (**«Варварські російські ракетні обстріли / напади центральної площі Свободи та житлових кварталів Харкова. Путін не може розвалити Україну»,** - сказав глава МЗС України) [94].

Однак, були виокремлені і випадки, коли автори свідомо обирали дану конструкцію для репрезентації новин про напади росіян. Такий приклад можемо побачити у газеті Euronews:

«*Τουλάχιστον 17 άνθρωποι, ανάμεσά τους ένα παιδί σκοτώθηκαν και άλλοι 32 τραυματίστηκαν σε μια από τις πιο θανατηφόρες πυραυλικές επιθέσεις της Ρωσίας εδώ και μήνες. Πολλοί σύμμαχοι μίλησαν για βάρβαρη επίθεση».* (Щонайменше 17 людей, у тому числі дитина, загинули та ще 32 отримали поранення у результаті однієї із найбільших за кількістю жертв ракетних атак Росії за останні місяці. Багато союзників говорили про цей варварський напад) [87].

Або у газеті Lifo:

«*Ο Ουκρανός υπουργός Εξωτερικών Ντμίτρο Κουλέμπα ζήτησε σήμερα να επιβληθούν και άλλες κυρώσεις στη Ρωσία μετά τη βάρβαρη επίθεση εναντίον της Χαρκίβ (Χάρκοβο)».* (Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба сьогодні закликав запровадити нові санкції проти Росії після варварської атаки на Харків (Харків) [65].

- **Βάρβαρη φύση, η** (варварська природа / варварський характер (дій)) – на просторах грецької преси можна знайти також і такий опис дій російських військових як такий, що має варварський характер. Однак, цього разу, нами були виявлені лише приклади цитувань. Наприклад, наведення прямої мови міністра Закордонних справ України Дмитра Кулеби у газеті IN.GR:

«*«Γνωρίζοντας τη βάρβαρη φύση των ρωσικών ενεργειών, φοβόμαστε ότι μπορεί να προετοιμαστεί μια προβοκάτσια για να κατηγορηθεί η Ουκρανία»*». («Знаючи варварський характер дій Росії, ми переживаємо, що може бути підготовлена провокація, щоб звинуватити Україну») [95].

- **Blame game, το** (гра в обвинувачення) – здебільшого, грецькомовна преса намагається тримати нейтралітет під час висвітлення подій війни в Україні та не переймати позицію певної сторони, особливо, якщо це стосується подій, які ще не мають 100% доведеного підтвердження. За цією традицією, грецький філіал газети CNN назвав обстріли Запорізької АЕС *грою у звинувачення* (коли українська сторона звинуватила росіян у обстрілі ЗАЕС та навпаки), щоб не ставати на бік конкретно України або Росії:

«*Запоріζια: Blame game για τους βομβαρδισμούς στον πυρηνικό σταθμό*». (Запоріжжя: Гра в обвинувачення за обстріли ядерної електростанції) [68].

- **Ειδική στρατιωτική επιχείρηση, η** (спеціальна військова операція) – на жаль, назва «СВО» також використовується грецькими медіа для характеристики війни в Україні. Так, газета Το Βήμα, нещодавно (25 червня 2023 року), випустила статтю під назвою «*Πούτιν: Συνεχίζει την «ειδική στρατιωτική επιχείρηση» στην Ουκρανία παρά την ανταρσία*». (Путін: продовжує «*спецоперацію*» в Україні, незважаючи на заколот) [97].

З іншого боку, газета Прώτο Θέμα, називає війну в Україні дійсно війною, а термін «спеціальна військова операція» використовує лише для позначення того, як Москва характеризує свої дії в Україні:

«*Πόλεμος στην Ουκρανία: Τοξικό το καθεστώς του Κιέβου, αδύνατο να συνυπάρξουμε, λέει Ρώσος αξιωματούχος*». (Війна в Україні: токсичний режим у Києві, співіснувати неможливо, каже російський чиновник) [96].

«Мірошник сказав, що Росія може протистояти очолюваному США військовому альянсу НАТО стільки, скільки потрібно для перемоги над українськими силами у тому, що Москва називає «спеціальною військовою операцією», додавши, що Захід зрештою втратить інтерес, а нинішня влада в Києві впаде» [96] (Ориг. у додатку А.9).

- **Εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία** (Вторгнення Росії в Україну) – у багатьох проаналізованих нами статтях війну в Україну було названо «Вторгненням Росії», що відповідає дійсності та показує позитивну позицію даних газет щодо України:

*«Ανασκόπηση 2022: Εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία». (Οгляд 2022 року: **Вторгнення Росії в Україну**) [59] (газета EuroNews).*

*«Ουκρανία: Για πρώτη φορά μετά τη ρωσική εισβολή, άνοιξε η πρόσβαση σε παραλίες στην Οδησό». (Україна: вперше після **російського вторгнення в Одесі** відкрили доступ до пляжів) [88] (газета Καθημερινή).*

*«Οι ΗΠΑ είχαν προειδοποιήσει τη Γερμανία μία μέρα πριν τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία». (США попередили Німеччину за день до **російського вторгнення в Україну**) [77] (газета Eleftherostypos).*

- **Ρωσική κατοχή, η** (Російська окупація) – показує усвідомлення журналістами винної сторони:

*«Για τους κατοίκους της Χερσώνας, που απελευθερώθηκαν από τη ρωσική κατοχή τον Νοέμβριο ύστερα από ουκρανική αντεπίθεση...». (Для жителів Херсона, звільнених від **російської окупації** в листопаді після української контратаки) [83].*

3.2. Функціонування лексико-семантичних груп неологізмів війни в Україні у грецькомовній пресі

Війна в Україні стала не лише проблемою геополітичного характеру, але також і явищем, яке впливає на міжнародний інформаційний простір. Здійснюючи спроби передати складні реалії вторгнення, грецькомовна преса відіграє ключову роль у формуванні глобального розуміння подій, що

розгортаються в Україні. У цьому контексті виникає важливе питання щодо використання новотворів у грецькомовних текстах для адекватного освітлення перебігу війни та передачі до грецької аудиторії реалій війни.

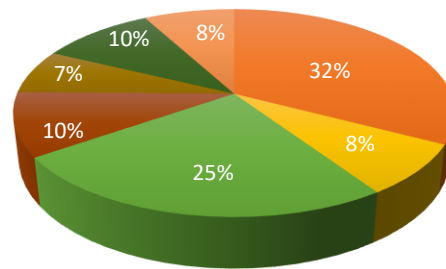
Під час дослідження грецькомовної преси, нами було виявлено 60 новоутворених та актуалізованих за часів повномасштабного вторгнення слів, словосполучень та виразів. Виходячи із цього, ми змогли виділити наступні лексико-семантичні групи новотворів, які вживаються у грецькомовній пресі:

- I. Неологізми на позначення політичних та військових діячів – 20;
- II. Неологізми на позначення реалій воєнного часу – 5;
- III. Неологізми на позначення військового озброєння – 14;
- IV. Неологізми на позначення аспектів Інтернет-війни – 6;
- V. Неологізми на позначення росіян та країни-агресора Росії - 4;
- VI. Неологізми на позначення війни в Україні - 6;
- VII. Фрази та фразеологізми воєнного часу - 5.

Таким чином, проаналізований нами матеріал дозволив виокремити 7 лексико-семантичних груп неологізмів. Тому, було проведено аналіз для визначення частотності неологізмів, які належать до різних лексико-семантичних груп. Результати даного аналізу представлені на діаграмі на Рис.

1.

Рис. 1. Лексико-семантичні групи неологізмів

- Неологізми на позначення політичних та військових діячів
- Неологізми на позначення реалій воєнного часу
- Неологізми на позначення військового озброєння
- Неологізми на позначення аспектів Інтернет-війни
- Неологізми на позначення росіян та Росії
- Неологізми на позначення війни в Україні
- Фрази та фразеологізми воєнного часу

Підсумок проведеного аналізу вказує на наявність семантично-різноманітних груп неологізмів у грецькомовних текстах, пов'язаних із військовим конфліктом в Україні. Як можна побачити, найбільш згадуваною групою є неологізми, що позначають політичних та військових діячів, що становить значну частку від усіх виявлених новотворів (33%). Це свідчить про активний інтерес грецької преси та громадськості зокрема до особистостей, ключових учасників воєнного процесу.

Відсоток виявлених слів на позначення військового озброєння (25%) показує наскільки їх використання необхідне для репрезентації воєнних подій в Україні. Використання таких слів допомагає створити специфічний мовний код, який визначається контекстом військових подій та сприймається читачами як складова образу війни та військового конфлікту.

Використання неологізмів на позначення аспектів Інтернет-війни в грецькомовній пресі (10%), введення нових слів для позначення аспектів Інтернет-війни відображає важливі технологічні та інноваційні зміни у військовій сфері, зокрема, ведення першої у світі гібридної війни, створення цифрової армії та інше.

Використання неологізмів на позначення росіян та Росії (7%) та фразеологізмів воєнного часу (8%) – несе у собі емоційний відтінок та дозволяє пресі виражати своє ставлення до подій залучаючи до цього нові лексеми.

Залучення до текстів новотворів на позначення реалій воєнного часу (8%) та вживання певних виразів для характеристики війни в Україні (10%) дозволяє грецькій пресі оперативної та точно висловлювати інформацію про актуальні події в Україні та приймати певну сторону (України або Росії), маючи на меті донести своїй аудиторії ту позицію, яку вони вважають за потрібне.

Отже, як ми можемо бачити, неологізми та актуалізовані за період російського вторгнення 2022-2023 років слова, відіграють дуже важливу роль функціонуючи у текстах грецькомовних ЗМІ, зокрема у грецькомовній періодиці. Можна сказати, що автори статей використовують ці лексеми за певних обставин, та для певної мети. Тож, виходячи із проведеного нами дослідження, ми можемо виділити наступні причини їх введення до текстів:

1. Інформативність. Протягом останніх майже двох років, війна в Україні кардинально змінила не тільки життя українців, а й людей у всьому світі. Війна — це період значних змін і подій. Для висвітлення нових реалій та явищ, які виникають у зв'язку з військовим конфліктом, грецькомовні журналісти можуть та потребують використання нових слів, які були сформовані у результаті вторгнення. Війна в Україні – унікальна і не завжди вже існуючі слова можуть точно передати сутність нових ситуацій та реалій. Залучення до текстів неологізмів дозволяє вирізнити особливості даного конфлікту та ознайомити грецьку аудиторію із його унікальними рисами: «Βάρβαρη φύση», «Βαμβάκι», «Αντιαεροπορικός συναγερμός», «Καταφύγιο», «Μπλάκ άουτ».

2. Необхідність. Напевно, найголовніша з причин широкого використання новостворених лексем у текстах. Як ми вже зазначали раніше, основним завданням будь-яких засобів масової інформації є інформування та освічення масової публіки. У період війни, особливо на початку повномасштабного

вторгнення, перед ЗМІ постало завдання, у першу чергу ознайомити грецьку громадськість із подіями, які відбуваються на території України, висвітлити для аудиторії нові терміни та поняття, проінформувати, що таке узагалі війна. Тому, назви видів озброєння: «MIG-31», «Tu-22M3», «Drones-καμικάζι», «Leopard», «Kinzhal»; фрази на позначення подій в Україні: «Εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία», «Πόλεμος στην Ουκρανία», «Ειδική στρατιωτική επιχείρηση»; неологізми на позначення цифрової війни: «Ψηφιακός ανταρτοπόλεμος», «Κυβερνοαντάρτες», «Ψηφιακό στρατό», тощо – усі ці слова та вирази активно функціонують та вживаються у грецькомовній пресі, бо мають на меті показати читачам, що таке справжня війна.

3. Надання певного лексичного забарвлення. Тексти ЗМІ повинні бути не лише інформативними, а й цікавими для читача. Вони повинні заціпити людину (зазвичай заголовком чи першим абзацом), щоб вона звернула увагу на статтю та захотіла дочитати її до кінця. Найкращим помічником у цьому є неологізми, які перейшли у розмовний сленг. За їх допомогою, автори статей можуть тиснути на емоції своїх читачів, використовуючи нові лексеми задля іронізування політичних та військових діячів, розкриваючи войовничий та незламний характер українців, показуючи реальні емоції інших людей: «Πουτινόκιο», «το τάγμα TikTok», «ανδρείκελο του Κρεμλίνου», «Ρωσικό πλοίο, άντε γαμήσου», «Καλός Ρώσος είναι ο νεκρός Ρώσος».

У результаті дослідження, ми змогли побачити, що активне залучення неологізованої лексики до текстів статей про вторгнення Росії в Україну, знаходить своє відображення у мові звичайних людей. ЗМІ часто визначають мовні тенденції та стають ініціаторами використання нових слів чи виразів. Якщо неологізм вживається вперше у газеті – це може стати частиною мовної моди, яку люди намагаються відтворити у своєму мовленні. Так, на прикладах постів із соціальних мереж та коментарях під статтями ми виявили активне вживання новотворів користувачами. Більшість утворених неологізмів війни є експресивними та емоційно зарядженими. Під впливом газет читачі можуть бажати використовувати ці слова для ефективного вираження своїх емоцій та

ставлення до подій, які відбуваються в Україні. Якщо преса, більшою своєю мірою, вживає неологізми через необхідність (цитування людей, нові неперекладні реалії, назва озброєння, тощо), то їх аудиторія підхоплює нові слова та використовує їх у власному житті. Люди не бояться показати свого ставлення до війни, вони називають російського президента Путінокію, росіян орками і скандують у мережі «Російський корабель, іди нах*й». За допомогою нової лексики війни, греки частково перейняли цей мовний код нації, об'єдналися разом із українцями і мали змогу краще зрозуміти наш народ. Усе це стало можливим завдяки грецькомовній пресі, яка стала залучати до своїх текстів новотвори і відкривати їх та їх значення своїй аудиторії.

3.3. Класифікація неологізмів залучених для висвітлення війни в Україні у грецькомовній пресі

Мова є живим та постійно змінюючимся організмом, який відображає та адаптується до еволюції суспільства, його потреб і цінностей. У процесі цієї безперервної еволюційної взаємодії мова постійно поповнюється новими словами та виразами, що відзначаються своєю своєрідністю та новизною. Новотвори відіграють важливу роль у процесі мовного розвитку, соціокультурних трансформацій та способів вираження нових ідей та реалій у мові. З їхньою допомогою ми можемо прослідкувати та розуміти, як суспільні події, технологічні досягнення та зміни у цінностях відображаються безпосередньо у мовній системі.

Однак, не всі неологізми однакові, вони різняться за своєю структурою, походженням та ступенем новизни. У цьому контексті, класифікація неологізмів стає невід'ємною частиною лінгвістичного дослідження, яка розкриває багатогранність та динаміку мовної еволюції.

У даній роботі ми будемо спиратися на класифікацію, яку у своїй праці «Структура, семантика та прагматика сленгових неологізмів соціальних мереж Twitter та Facebook» наводить Дзюбіна О. І, адже вважаємо її найбільш

повною та доречною для класифікації зафіксованих нами нових лексем. Отже, ми розподілили знайдені новотвори за наступними критеріями:

1. За видом мовної одиниці:

а) неолексеми: Putler, Πουτλερ, Πουτινόκιο – це нові слова, які з'явилися на сторінках грецькомовної преси у результаті їх запозичення з інших мов. Автори залучали їх калькуючи або безпосередньо трансліюючи з прямої мови тих чи інших людей.

б) неофраземи: Βάρβαρη επίθεση, Βάρβαρη φύση, Blame game, Ειδική στρατιωτική επιχείρηση, Ρωσικό πλοίο, άντε γαμήσου, Δόξα στην Ουκρανία, Καλός Ρώσος είναι ο νεκρός Ρώσος, Καλημέρα, είμαστε από την Ουκρανία – це нові та стійкі сполучення слів, які мають ідеоматичну семантику. Вони є фактом того, що грецька мова віддзеркалює сучасні суспільні та політичні і використовується для вираження емоцій та ставлення до цих явищ.

в) неосемеми: Δικτάτορας, Φύρερ, Γκόλουμ, τεχνοκράτης, προσωπικός εξομολογητής, Βαμβάκι, Drones, μοτοποδήλατο, Leopard, Ορκ, Φασίστες – це вже відомі новогрецькій мові слова, які під час війни в Україні, отримали нове значення.

2. За ступенем новизни мовної одиниці:

а) абсолютні неологізми: Πουτλερ, Πουτινόκιο, Πουτινολογία, Putler's barbarian, Αποπουτινοποίηση, ομάδα «Tik Tok», «οι δυνάμεις TikTok», «τα στρατεύματα Tiktok», «μαχητες του TikTok, «το τάγμα TikTok», «Ψηφιακό στρατό της Ουκρανίας», Ανταρτες του κυβερνοχώρου, Ψηφιακός ανταρτοπόλεμος, «Κυβερνοαντάρτες» - це лексеми, які були відсутні у мові раніше і з'явилися у грецькомовній пресі лише після подій 24 лютого;

б) відносні неологізми: Δικτάτορας, Φύρερ, Γκόλουμ, τεχνοκράτης, προσωπικός εξομολογητής, Βαμβάκι, Drones, μοτοποδήλατο, Leopard, Ορκ, Φασίστες - це вже існуючі лексичні одиниці, що наразі виступають в іншому осмисленні.

3. За видом реалії, яку позначають:

а) нова реалія: Ψηφιακός ανταρτοπόλεμος, Ανταρτες του κυβερνοχώρου, Κυβερνοαντάρτες, Ψηφιακό στρατό της Ουκρανίας, Ψηφιακή σύγκρουση, Κυβερνοαπειλές – реалії війни в Україні, як ми можемо побачити, загалом, стосується лише Інтернет-війни, яка є дійсно не існуючим раніше способом боротьби із ворогом.

б) актуалізована реалія: Καταφύγιο, Αντιαεροπορικός συναγερμός, Μπλακ άουτ, Εθελοντές – ці слова і ці реалії існували ще задовго до початку повномасштабного вторгнення, однак саме події в Україні повернули ці лексеми на шпальти грецькомовною преси.

4. За способом утворення:

а) запозичені: Φύρερ, Γκόλουμ, Μπλακ άουτ, Kinzhal, Putler's barbarian, , Blame game – внутрішні та зовнішні запозичення;

б) словотвірні: Πουτлер, Πουτινόκιο, Πουτινολογία, Αποπουτινολοίηση – вони формуються за допомогою словотвірних моделей. Греки надають перевагу створенню власних моделей слів для вже існуючих у інших мовах понять.

в) семантичні: Δικτάτορας, Εθελοντές, Βαμβάκι, Drones - нові значення існуючих лексичних одиниць.

Отже, виходячи із цієї класифікації, ми можемо бачити, що під час нашого аналізу грецькомовної преси було знайдено різні види мовних одиниць, таких як неолексеми, неофраземи та неосемеми. Це означає наявність різних типів та форм новотворів, які сформувалися у результаті активного використання мови у певних умовах, у нашому випадку, для висвітлення війни та суспільно-політичних змін на її фоні. Така різноманітність знайдених нами неологізмів та новотворів вказує на те, що грецька мова активно адаптується до змін у суспільстві та відображає нові явища за допомогою лінгвопрагматичних засобів задля вираження ідей, емоцій та понять, які виникають у специфічних соціокультурних умовах.

Розрізнення на абсолютні та відносні неологізми вказує нам на ступінь новизни мовної одиниці. Класифікація лексем за цим критерієм дозволяє

відстежувати та аналізувати динаміку мовного розвитку. Спостереження за тим, які нові слова виникають у мові для відображення певних подій, а які залишають свою попередню форму і лише змінюють своє значення – вказує на те, як мовці адаптують свою мову до нових реалій.

Класифікація новотворів за способом утворення дозволяє нам побачити як саме нові лексичні одиниці формуються та виникають у новогрецькій мові. Як ми змогли помітити, вони можуть проникати у мову як запозичення через контакт з іноземними джерелами, формуватися за допомогою словотвору, а також просто змінювати або доповнювати своє попереднє значення.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

У третьому розділі нашої роботи, ми провели детальний аналіз грецькомовної преси періоду 2022-2023 років, які висвітлювали події повномасштабного вторгнення Росії в Україну. У ході дослідження ми виокремили 60 нових та актуалізованих лексичних одиниць, які були породжені війною та сформували наступні лексико-семантичні групи новотворів, які вживаються у грецькомовній періодиці:

- I. Неологізми на позначення політичних та військових діячів;
- II. Неологізми на позначення реалій воєнного часу;
- III. Неологізми на позначення військового озброєння;
- IV. Неологізми на позначення аспектів Інтернет-війни;
- V. Неологізми на позначення росіян та країни-агресора Росії;
- VI. Неологізми на позначення війни в Україні;
- VII. Фрази та фразеологізми воєнного часу.

Ми виявили, що у текстах грецькомовної преси про війну в Україні, неологізми відіграють важливу роль. По-перше, нові лексеми виконують інформативну функцію, висвітлюючи нові реалії та явища, які виникають у зв'язку з військовим конфліктом. По-друге, неологізми вводяться до текстів статей для освічення грецькомовної аудиторії та роз'яснення нових термінів та понять, які пов'язані з війною. По-третє, їх залучення у тексти ЗМІ створює певне лексичне забарвлення та допомагає встановити емоційний зв'язок із читачами.

Класифікація знайдених нами неологізмів дала змогу виокремити неологізовану лексику за видом мовної одиниці і поділити їх на неолексеми, неофраземи та неосемеми. За ступенем новизни було виділено абсолютні та відносні неологізми, а за видом позначуваної реалії розрізняють нову та актуалізовану реалію, які відображають різні аспекти подій та явищ.

Дослідження також вказує на те, що неологізми можуть бути запозиченими, словотвірними чи семантичними, що визначає різні шляхи їхнього утворення. Важливо відзначити, що грецькомовна преса активно використовує нові слова для вираження сучасних ідей, емоцій та ставлення до подій в Україні.

ВИСНОВКИ

Отже, лінгвопрагматика – це окрема і молода галузь мовознавства, яка досліджує такий важливий аспект мови, як мовленнєві особливості та відношення між знаковими системами і тими, хто їх використовує. Ця наука націлена на розуміння того, яким чином мова використовується для досягнення певних комунікативних цілей. Вона співвідносить функціонування мовних конструкцій із певними принципами та постулатами, які використовують комуніканти із метою досягнення прагматичних результатів. Так, лінгвістична прагматика розширює наше розуміння мови, розкриває особливості її використання у реальному спілкуванні та вивчає як мовлення впливає на сприйняття та реакцію учасників комунікації.

Також, ми виявили, що великий інтерес для сучасної лінгвістичної прагматики становить дослідження саме медійного дискурсу, який включає у себе текстові, аудіовізуальні та мультимедійні матеріали, які створюються та поширюються за допомогою засобів масової інформації. Різні методи лінгвопрагматики, такі як структурний аналіз, дискурс-аналіз, контент-аналіз, трансакційний аналіз і інтент-аналіз, розкривають різні аспекти мовленнєвої діяльності у медійному контексті. Вони визначають стратегії комунікації, ролі учасників, елементарні мовні одиниці, психологічні ролі та сховані мотиви, що визначають сприйняття інформації аудиторією та формування певних поглядів.

Кожен текст у медійному дискурсі та загалом, має прагматичний потенціал, тобто здатність створювати конкретний комунікативний ефект. Він є важливим для розуміння того, як медійні повідомлення впливають на свою аудиторію та досягають поставлених цілей. Цей аспект мовленнєвої діяльності є одним із найбільш важливих у медійному дискурсі та допомагає вивчати та аналізувати мовленнєву прагматику в контексті сучасних медіа.

Неологізми є важливою частиною лінгвістичної прагматики, оскільки вони відображають сучасні тенденції, які відбуваються у мові та безперервний розвиток суспільства. У лінгвістиці, сучасна неологічна традиція концентрує свою увагу на створенні, аналізі та впровадженні нових лексичних одиниць та нових значень слів у мову. Сучасна неологія вивчає як процеси формування нових слів у мові, так і їхнє функціонування та розміщення в лексико-семантичній підсистемі мови.

На сьогодні, існує багато різних визначень поняття «неологізм», однак, вчені погоджуються, що це нові слова або стійкі словосполучення, які є новими за формою, за змістом або за обома параметрами одночасно. Ці одиниці мають виражені семантичні, прагматичні та стилістичні характеристики і сприймаються як нові та фіксовані в словнику мови носіями та соціумом.

Під час вивчення літератури, ми виявили, що наразі відсутня й усталена класифікація для нових лексем. Також, ми розглянули основні причини проникнення неологізмів у новогрецьку мову, і з'ясували, що, в основному, поповнення лексичного складу грецької мови новотворами, зумовлено рядом мовних чинників, а саме денотативним та стилістичним, а також, певним тиском самої мовної системи.

Засоби масової інформації відіграють важливу роль у житті будь-якого суспільства. Вони є необхідним інструментом для передачі інформації і мають на меті інформувати, освічувати та розважати масову аудиторію.

Аналіз грецькомовної преси про вторгнення Росії в Україну показав наявність різних політичних векторів та підходів ЗМІ до цієї війни. Грецька преса висвітлює повномасштабне вторгнення із різних точок зору, враховуючи політичні, геополітичні та економічні інтереси країн. Одні видання виступають за підтримку України і засуджують окупаційні дії країни-агресора Росії, інші, зі свого боку, намагаються зберігати нейтралітет та залишатися об'єктивними, оперуючи лише конкретними фактами да даними.

Під час проведеного дослідження нам вдалося виявити 60 нових лексичних одиниць, які залучалися до грецькомовної преси під час висвітлення подій в Україні періоду 2022-2023 років, мотиватором для створення яких стало повномасштабне вторгнення Росії. Для кращого розуміння особливостей їх функціонування у текстах ми поділили новотвори на 7 лексико-семантичних груп:

- I. Неологізми на позначення політичних та військових діячів;
- II. Неологізми на позначення реалій воєнного часу;
- III. Неологізми на позначення військового озброєння;
- IV. Неологізми на позначення аспектів Інтернет-війни;
- V. Неологізми на позначення росіян та країни-агресора Росії;
- VI. Неологізми на позначення війни в Україні;
- VII. Фрази та фразеологізми воєнного часу.

Ми виявили, що у текстах грецькомовної преси про війну в Україні, неологізми відіграють важливу роль. По-перше, нові лексеми виконують інформативну функцію, висвітлюючи нові реалії та явища, які виникають у зв'язку з військовим конфліктом. По-друге, неологізми вводяться до текстів статей для освічення грецькомовної аудиторії та роз'яснення нових термінів та понять, які пов'язані з війною. По-третє, їх залучення у тексти ЗМІ створює певне лексичне забарвлення та допомагає встановити емоційний зв'язок із читачами.

Класифікація знайдених нами неологізмів дала змогу виокремити неологізовану лексику за видом мовної одиниці і поділити їх на неолексеми, неофраземи та неосемеми. За ступенем новизни було виділено абсолютні та відносні неологізми, а за видом позначуваної реалії розрізняють нову та актуалізовану реалію, які відображають різні аспекти подій та явищ.

Дослідження також вказує на те, що неологізми можуть бути запозиченими, словотвірними чи семантичними, що визначає різні шляхи

їхнього утворення. Важливо відзначити, що грецькомовна преса активно використовує нові слова для вираження сучасних ідей, емоцій та ставлення до подій в Україні.

Ми виявили, що у текстах грецькомовної преси щодо війни в Україні, неологізми грають важливу роль. По-перше, нові слова виконують інформативну функцію, розкриваючи нові реалії та явища, пов'язані із військовим конфліктом. По-друге, неологізми вводяться у текст статей для освітлення грецькомовної аудиторії та пояснення нових термінів та концепцій, пов'язаних із війною. По-третє, їх використання у текстах ЗМІ надає лексичне забарвлення та сприяє встановленню емоційного зв'язку із читачами.

Класифікація виявлених нами неологізмів дозволила виділити неологізовану лексику за видом мовної одиниці і розділити їх на неолексеми, неофраземи та неосемеми. За ступенем новизни було виділено абсолютні та відносні неологізми, а за видом позначуваної реалії вирізняють нову та актуалізовану реальність, що відображають різні аспекти подій та явищ.

Дослідження також підкреслює, що неологізми можуть бути запозиченими, словотвірними чи семантичними, що визначає різні шляхи їхнього утворення. Важливо відзначити, що грецькомовна преса активно використовує нові слова для висловлення сучасних ідей, емоцій та ставлення до подій в Україні.

Загалом, проведена нами робота показала, що протягом 2022-2023 років, не тільки українська мова поповнилася чималою кількістю новоутворених лексем пов'язаних із війною. Лексичний склад новогрецької мови, завдяки засобам масової інформації, також зазнав певних змін, залучивши у свою лексичну систему велику кількість неологізмів війни в Україні. Ці новостворені та актуалізовані слова і вирази активно функціонують у текстах грецькомовної періодики для ефективного висвітлення повномасштабного вторгнення Росії. Наразі, достеменно невідомо, чи будуть усі ці неологізми продовжувати функціонувати у новогрецькій мові після завершення війни між Україною та Росією, однак, точно можна стверджувати, наша робота є гарним

підґрунтям для подальшого та більш глибокого дослідження обраної нами теми, оскільки утворення, залучення та використання нової лексики пов'язаної із війною у текстах грецькомовної преси – це велике поле для лінгвістичного, культурологічного та навіть політичного аналізу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бацевич Ф. С. Лінгвістична прагматика // Енциклопедія Сучасної України / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016.
2. Бацевич, Ф. С. Вступ до лінгвістичної прагматики: підручник / Ф. С. Бацевич. – Київ : Академія, 2011. – 304 с.
3. Бацевич Ф. С. Лінгвістична прагматики: спроба обґрунтування проблемного поля і дослідницької одиниці // Мовознавство. — 2009. — № 1. — С. 29-37.
4. Бацевич Ф.С. Нариси з лінгвістичної прагматики : монографія. Львів : ПАІС, 2010. С. 336.
5. Боренко М. С. Лінгвопрагматичні та лінгвостилістичні характеристики німецьких репортажів сучасного медійного дискурсу / Боренко Марія Сергіївна – Київ, 2020. – 71 с.
6. Булаховський Л. А. Нариси з загального мовознавства / Л. А. Булаховський . – К. : Рад. Школа, 1955
7. Бюлер К. Теория языка. Репрезентативная функция языка / М. : Прогресс, 2000. – 528 с
8. Гладка О. В. Особливості утворення фонологічних неологізмів в англійській мові / О. В. Гладка // Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Сер. : Філологічна. - 2013. - Вип. 39. - С. 21-23.
9. Гриценко С. Мовні інновації російсько-української війни 2022 року. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2022. No 2 (32). С. 9–13.
10. Даниленко В.П. Ономаσιологізм в концепції В. Гумбольдта // Вестник ИГЛУ. – 2012. – С. 84-90.
11. Дзюбіна О. Проблематика визначення терміна "неологізм" (на матеріалі англійської мови) / О. Дзюбіна // Філологічний дискурс. - 2017. - Вип. 6. - С. 221-228.

12. Дзюбіна О. І. Особливості утворення та функціонування семантичних неологізмів англійської мови в сфері інтернет-комунікації / О. І. Дзюбіна // Записки з романо-германської філології. - 2014. - Вип. 2. - С. 17-23.
13. Дзюбіна О. І. Типологічні принципи класифікації неологізмів у сучасній англійській мові / О. І. Дзюбіна // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія. - 2018. - Вип. 33(2). - С. 38-40.
14. Дзюбіна О. І. Структура, семантика та прагматика сленгових неологізмів соціальних мереж Twitter та Facebook (на матеріалі англійської мови) : дис. канд. філол. Наук : 10.02.04 / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів, 2016. 206 с.
15. Дзюбіна О. І. Лінгвопрагматичний аналіз англійських неологізмів (на матеріалі соціальних мереж "Facebook" та "Twitter") / О. І. Дзюбіна // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Філологічна. - 2015. - Вип. 56. - С. 88-91.
16. Заботкина В.И. Новая лексика современного английского языка / В.И. Заботкина. – М. : Высшая школа, 1989. – 126 с.
17. Завальська Л. В. Основні принципи лінгвопрагматичного аналізу політичного дискурсу // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2019. № 38 Т. 3. С. 61-64.
18. Карамішева І. Термін “прагматика” у сучасній лінгвістиці. Вісник Національного університету “Львівська політехніка”. 2004. № 503. С. 128–131.
19. Ковальчук, О. П. Неологізми у складі епонімної лексики з антропонімічним компонентом у сучасних англійській та українській мовах / О. П. Ковальчук // Закарпатські філологічні студії. – Ужгород : Видавничий дім "Гельветика", 2019. – Т. 2. – Вип. 10. – С. 74-78. – Бібліогр.: с. 77-78
20. Колоїз Ж.В Українська неологія: здобутки та перспективи // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]. Сер. :Філологія. Мовознавство. - 2009. - Т. 105, Вип. 92. - С. 57-62.
21. Косович О. В. До питання про суть неологізму в сучасній лінгвістиці / О. В. Косович // Записки з романо-германської філології. Вип. 2. С. 71–79.

22. Круглій О., Жулінська М. Неологізми як мовне відображення війни // Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. – 2022. – № 3. – С. 103-110.
23. Кучер А. С. Теоретичні засади дослідження лінгвопрагматики. Наукові записки // Серія: Філологічні науки. Кропивницький : Видавництво «КОД», 2020. Випуск 187. С. 295-300.
24. Ладоня К. Ю. Неологізми в українській мові: сутність, визначення, принципи класифікації та функціонування // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету : збірник наукових праць. Серія : філологія. Одеса - 2018. - Вип. 36. - Т. 1. - С. 38-40.
25. Мазурик Д.В. Інноваційні процеси в лексиці сучасної української літературної мови (90-і роки ХХ ст.) // Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук. - Львів, 2002.
26. Максимчук О. Л. Прагматичний потенціал публіцистичного тексту / О. Л. Максимчук // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка . - 2013. - Вип. 6. - С. 285-289.
27. Пічахчи О. В. Тенденції неологізації новогрецької мови. Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». Острог: Вид-во НаУОА, 2020. Вип. 10(78). С. 133–136
28. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістична енциклопедія : Напрями та проблеми : підручник. Полтава : Довкілля-К, 2008. С. 712.
29. Стишов О. А. Динаміка лексичного складу сучасної української мови. Лексикологія. Лексикографія: навч. посіб.— Біла Церква : «Авторитет», 2019. —198 с.
30. Стишов О. А. Семантичні неологізми в дискурсі українськомовних мас-медіа початку ХХІ століття / О. А. Стишов // Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету. - 2015. - Вип. 13. - С. 364-374

31. Сучасна українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика: підручник / А.К. Мойсієнко, О.В. Бас-Кононенко, В.В. Бондаренко та ін. — К . : Знання, 2010. — 270 с.
32. Толстов І. В. Марксизм і прагматизм: Конспект лекцій. – Харків: УкрДАЗТ, 2013. – С. 26
33. Хижун Я., Дишлева С. Неологізми сучасної англійської мови: мовознавчий статус та параметри класифікації // Сучасні дослідження з іноземної філології. – 2023. – № 1(23). – С. 150-160.
34. Чернікова Л. Ф. Іншомовна лексика в сучасній українській мові // Культура народів Причорномор'я. — 2012. — № 238. — С. 176-179.
35. Шабат-Савка С.Т. Роль антропоцентричного фактора у моделюванні діалогічних ситуацій / Лінгвістичні студії : зб. наук. праць. Вип. 13. Донецьк : Дон НУ, 2005. С. 360–364.
36. Шеніна О. А. Неологізми в англійській мові: моделі утворення та функціонування : Б-ТП-15_ / Шеніна Олександра Андріївна – Дніпро, 2019. – 68 с.
37. Лазариди С. А. Функционирование заимствованных слов и неологизмов в новогреческом языке // Ученые записки Крымского федерального университета имени В. И. Вернадского. Филологические науки. - 2016. - Том 2 (68). - С. 132-139
38. Handbook of Pragmatics: Manual, Edited by Jef Verschueren, Jan-Ola Östman and Jan Blommaert † (1995). [Handbook of Pragmatics, M2] 2022. xxi, 1882 pp.
39. Louis-Sébastien Mercier Néologie ou Vocabulaire de mots nouveaux : à renouveler, ou pris dans des acceptions nouvelles // Moussard, 1801. - V. 1. - P. 384.
40. Morris Ch. Signs, Language and Behavior. - New York: Prentice, Hall, 1947. - 565 p.
41. Γεωργία Κατσούδα & Θανάσης Νάκας. Όψεις της Νεολογίας: Σύμφυρση και Επανετυμολόγηση, 2013: Πατάκης. Φιλολογική τεύχος 128 (Ιούλιος-Αύγουστος-Σεπτέμβριος 2014)

42. Τριανταφυλλίδης Μ. Λεξικό της κοινής Νεοελληνικής / Μανόλης Τριανταφυλλίδης. – Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, 1998. – 1532 σ.
43. Війну в Україні треба називати війною [Електронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу:
<https://ti-ukraine.org/news/vijnu-v-ukrayini-treba-nazyvaty-vijnoyu/>
44. Лінгвістична Прагматика в Структурі Сучасного Мовознавства [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу:
<https://www.scribd.com/document/431872163/Лінгвістична-Прагматика-в-Структурі-Сучасного-Мовознавства>
45. Маріупольський Університет [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу:
https://mdu.in.ua/Nauch/Konf/2021/dekada-2021/zbirka_tez_dekadi_fgfp_2021.pdf
46. Михайло Подоляк [Електронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу:
https://twitter.com/Podolyak_M/status/1501833363497406465
47. Тараненко О. О. Ізборник [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу:
<http://litopys.org.ua/ukrmova/um54.htm>
48. «Українська правда» Сто днів війни в Україні. ОНЛАЙН [Електронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу:
<https://www.pravda.com.ua/articles/2022/06/3/7350186/>
49. axinosp(HODL) [Електронний ресурс]. – 2023. – Режим доступу до ресурсу:
<https://twitter.com/axinosp1/status/1616557980471939074>
50. Cambridge Dictionaries Online [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу:
<https://dictionary.cambridge.org/>

51. CNN: Η Ουκρανία έχει πράκτορες για σαμποτάζ στη Ρωσία- Τους δίνει drones για επιθέσεις [Εлектронний ресурс]. – 2023. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.lifo.gr/now/world/cnn-i-oykrania-ehei-praktores-gia-sampotaz-sti-rosia-toys-dinei-drones-gia-epitheseis>
52. Pias Skaltsiotis [Εлектронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: https://twitter.com/I_Skaltsiotis/status/1507639439975075842
53. Pro [Εлектронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: <https://twitter.com/prodromosdelta/status/1515229524027396101>
54. rĭgfella bonk [Εлектронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: <https://twitter.com/egohlulu/status/1560241413505384448>
55. Financial Times: Ποια είναι η ομάδα «Tik Tok» που θέλει να αντικαταστήσει τη Wagner Βίντεο [Εлектронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.cnn.gr/kosmos/story/370787/financial-times-poia-einai-o-omada-tik-tok-pou-thelei-na-antikatastisei-ti-wagner>
56. The_Watcher [Εлектронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: <https://twitter.com/Euliberty/status/1573672118067290112>
57. NYT: Μπορούν οι κυρώσεις της Δύσης να σταματήσουν τον Πούτιν; Οι κίνδυνοι που ελλοχεύουν [Εлектронний ресурс]. – 2023. – Режим доступу до ресурсу: https://www.skai.gr/news/world/oukrania-nyt-mporoun-oi-kyroseis-tis-dysis-na-stamatisoun-ton-poutin - google_vignette
58. Αγγελίνη Μ. «Πουτινόκιο»: Η Bild χαρακτήρισε ψεύτη τον Πούτιν και τον μετέτρεψε σε... Πινόκιο! [Εлектронний ресурс]. – 2023. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.protothema.gr/world/article/427458/poutinokio-i-bild-haraktirise-pseuti-ton-poutin-kai-ton-metetrepse-se-pinokio/>
59. Ανασκόπηση 2022: Εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία [Εлектронний ресурс]. – 2023. – Режим доступу до ресурсу: <https://gr.euronews.com/2022/12/19/anaskopisi-2022-eisboli-tis-rosias-stin-oukrania>

60. Από τους Πέρσες... με αγάπη! Πως τα ιρανικά drones Shaheed-136 φέρνουν νέο "αέρα" στη ρωσική βιομηχανία- Ιδού το κόλπο κατά των κυρώσεων [Електронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.pentapostagma.gr/en/node/7123821>

61. Γεωρτζόγλου Γ. Γιατί είναι απίθανο το Patriot να κατέρριψε τον υπερηχητικό Kinzhal στην Ουκρανία [Електронний ресурс]. – 2023. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.tanea.gr/2023/05/12/world/giati-einai-apithano-to-patriot-na-katerripse-ton-yperixitiko-kinzhal-stin-oukrania/>

62. Γιαλκέτσης Θ. Η δυστυχία τού να είσαι Ρώσος [Електронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу:

https://www.efsyn.gr/themata/idees-palies-kai-nees/371314_i-dystyhia-toy-na-eisai-rosos

63. Διεθνή / Πόλεμος στην Ουκρανία: Μπλακ άουτ στον πυρηνικό σταθμό της Ζαπορίζια- Μετά από ρωσικό πλήγμα [Електронний ресурс]. – 2023. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.lifo.gr/now/world/polemos-stin-oukrania-mplak-aoyt-ston-pyriniko-stathmo-tis-zaporizia-meta-apo-rosiko>

64. Διαδήλωση – παρωδία στο Βερολίνο: «Δώστε τα Leopard στην Ουκρανία τώρα»! [Електронний ресурс]. – 2023. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.pronews.gr/amyna-asfaleia/diethnis-asfaleia/diadilosi-parodia-sto-verolino-doste-ta-leopard-stin-oukrania-tora/>

65. Διεθνή / Συνεχής βομβαρδισμός της Μαριούπολης - Τουλάχιστον 10 νεκροί από ρωσικούς πυραύλους στο Χάρκοβο [Електронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.lifo.gr/now/world/synehis-bombardismos-tis-marioypolis-toylahiston-10-nekroi-apo-rosikoys-pyrayloys-sto>

66. Δρούγος Α. Πόλεμος στην Ουκρανία: Μπαϊράκι κατά του Πούτιν [Електронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу:

<https://eleftherostypos.gr/diethni/polemos-stin-oukrania-bairaki-kata-tou-poutin>

67. Εκδόσεις ΘΟΥΛΗ [Εлектронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу:

<https://twitter.com/thulebooksgr/status/1503024293885759499>

68. Ζαπορίζια: Blame game για τους βομβαρδισμούς στον πυρηνικό σταθμό [Εлектронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.cnn.gr/kosmos/story/337971/zaporizia-blame-game-gia-tous-vomvardismoys-ston-pyriniko-stathmo>

69. Η Ρωσία φτιάχνει ιπτάμενο στρατό από drones [Εлектронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.protothema.gr/world/article/477105/i-rosia-ftiahnei-iptameno-strato-apo-drones/>

70. Θεριού Μ. «Καλημέρα, είμαστε από την Ουκρανία»: Γκράφιτι για τον πόλεμο με μηνύματα ενότητας του λαού [Εлектронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.ertnews.gr/roi-idiseon/kalimera-eimaste-apo-tin-oykrania-gkrafiti-gia-ton-polemo-me-minymata-enotitas-toy-laoy/>

71. Ιερομάντισσα [Εлектронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу:

https://twitter.com/LP_GOver/status/1497198465784315904

72. «Κράτος παρίας» η Ρωσία, γράφει ο Βρετανός Πρωθυπουργός σε άρθρο του πριν την G20 πλήγμα [Εлектронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу:

73. Μπαμπινιώτης Γ. Γλωσσικές καταχρήσεις [Εлектронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.babiniotis.gr/e772-globulet14189-657-378bigot-a0b7-/63cbigot/>

74. Ο Πούτιν ως Χίτλερ σε πανό στην Πολωνία [Εлектронний ресурс]. – 2023. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.lifo.gr/now/world/o-poytin-os-hitler-se-pano-stin-polonia>

75. Ο πόλεμος Ρωσίας-Ουκρανίας μπορεί να οδηγήσει σε παγκόσμιο κυβερνοπόλεμο - SOS από ειδικούς [Εлектронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.lifo.gr/now/world/o-polemos-rosias-oukranias-mporei-na-odigisei-se-pagkosmio-kybernopolemo-sos-apo-eidikoy>

76. Ο Πούτιν χάρισε χρυσά δαχτυλίδια στους συμμάχους του -Οι επικριτές τον παρομοιάζουν με το Γκόλουμ [Електронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.lifo.gr/now/world/o-poytin-harise-hrysa-dahtylidia-stoys-symmahoy-toy-oi-epikrites-ton-paromoiazoy-n-me>

77. Οι ΗΠΑ είχαν προειδοποιήσει τη Γερμανία μία μέρα πριν τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία [Електронний ресурс]. – 2023. – Режим доступу до ресурсу:

<https://eleftherostypos.gr/diethni/oi-ipa-eichan-proeidopoiisei-ti-germania-mia-mera-prin-ti-rosiki-eisvoli-stin-oukrania>

<https://politis.com.cy/551779/article>

78. Οι Ουκρανοί περιπαίζουν τον Καντίροφ: Οι δυνάμεις TikTok του πολεμούν γενναία άδειο κτίριο- Βίντεο [Електронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу:

https://www.skai.gr/news/world/oi-oukranoi-peripaizoun-ton-kantirof-oi-dynameis-tiktok-tou-polemoun-gennaia-adeio-ktiri-google_vignette

79. Ουκρανία: Το Κίεβο υποστηρίζει ότι σωσίας του Πούτιν επισκέφθηκε Χερσώνα και Λουγκάνσκ [Електронний ресурс]. – 2023. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.protothema.gr/world/article/1362332/oukrania-to-kievo-upostirizei-oti-sosias-tou-poutin-episkefthike-hersona-kai-lougansk/>

80. Ουκρανία: Σε καταφύγιο της Οδησσού ο Σαρλ Μισέλ – Ρωσικοί πύραυλοι χτύπησαν την πόλη [Електронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.tovima.gr/2022/05/09/world/oukrania-se-katafygio-tis-odissou-o-sarl-misel-rosikoi-pyrayloi-xytupisan-tin-poli/>

81. Ουκρανία: Σε αναμονή γενικού μπλακ άουτ – Δεν σταματούν οι σειρήνες στο Κίεβο [Електронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.tovima.gr/2022/10/21/world/oukrania-se-anamoni-genikou-mplak-aout-den-stamatoun-oi-seirines-sto-kievo/>

82. Ουκρανία: Εθελοντές στη «μάχη» της ανοικοδόμησης [Електронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.kathimerini.gr/world/561999988/oukrania-ethelontes-sti-machi-tis-anoikodomisis/>

83. Ουκρανία: Οργή από τους κατοίκους της Χερσώνας μετά την ανατίναξη του φράγματος - «Όλα θα πεθάνουν εδώ» [Електронний ресурс]. – 2023. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.protothema.gr/world/article/1378963/oukrania-orgi-apo-tous-katoikous-tis-hersonas-meta-tin-anatinaxi-tou-fragmatos-ola-tha-pethanoun-edo/>

84. Ουκρανία: Η Ρωσία σφυροκοπά ξανά με πυραύλους τη χώρα - Ένας νεκρός και δύο τραυματίες στο Κίεβο [Електронний ресурс]. – 2023. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.protothema.gr/world/article/1332899/oukrania-nea-rosiki-aeroporiki-epithesi-sto-stohastro-pano-apo-30-puraulon-i-hora/>

85. «Ουκρανία και Βαλτικές χώρες θα απέχουν από τη σύνοδο του ΟΑΣΕ στα Σκόπια λόγω της παρουσίας του Λαβρόφ» [Електронний ресурс]. – 2023. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.protothema.gr/world/article/1440455/oukrania-kai-valtikes-hores-tha-apehoun-apo-ti-sunodo-tou-oase-sta-skopia-logo-tis-parousias-tou-lavrof/>

86. Ουκρανία: «Σφοδρές μάχες μαίνονται στο Σολεντάρ», λέει το Κίεβο [Електронний ресурс]. – 2023. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.lifo.gr/now/world/oukrania-sfodres-mahes-mainontai-sto-solentar-leei-kiebo>

87. Ουκρανία: Νέο πακέτο βοήθειας από τις ΗΠΑ άνω του 1 δις [Електронний ресурс]. – 2023. – Режим доступу до ресурсу:

<https://gr.euronews.com/2023/09/07/oukrania-neo-paketo-voitheias-1-dis-hpa>

88. Ουκρανία: Για πρώτη φορά μετά τη ρωσική εισβολή, άνοιξε η πρόσβαση σε παραλίες στην Οδησό [Електронний ресурс]. – 2023. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.kathimerini.gr/world/562565899/oykrania-gia-proti-fora-meta-ti-rosiki-eisvoli-anoixe-i-prosvasi-se-paralies-stin-odisso/>

89. Όσα γνωρίζουμε για τα drones-καμικάζι που έσπειραν τον τρόμο στο Κίεβο [Електронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.tanea.gr/2022/10/17/world/osa-gnorizoume-gia-ta-drones-kamikazi-pou-espeiran-ton-tromo-sto-kievo/>

90. Παρέμβαση του εξομολόγου του Πούτιν για τον πόλεμο – «Αδελφοί οι Ουκρανοί» [Електронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.tovima.gr/2022/05/09/world/oukrania-se-katafygio-tis-odissou-o-sarlmisel-rosikoi-pyrayloi-xtypisan-tin-poli/>

91. Ποιο είναι «το τάγμα TikTok» που επιδιώκει να αντικαταστήσει την Wagner στην Ουκρανία [Електронний ресурс]. – 2023. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.cnn.gr/kosmos/story/370787/financial-times-poia-einai-o-omada-tiktok-pou-thelei-na-antikatastisei-ti-wagner>

92. Πόλεμος στην Ουκρανία: Αντιαεροπορικός συναγερμός σε πολλές περιοχές – Καταρρίφθηκε drone στο Κίεβο [Електронний ресурс]. – 2023. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.protothema.gr/world/article/1368189/polemos-stin-oukrania-adiaeroporikos-sunagermos-se-polles-periohes-katarrifthike-drone-sto-kievo/>

93. Πόλεμος στην Ουκρανία: «Εθελοντές από 55 χώρες στο πλευρό των ενόπλων δυνάμεων της χώρας» [Електронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.cnn.gr/kosmos/story/316330/polemos-stin-oykrania-ethelontes-apo-55-xores-sto-pleyro-ton-enoplon-dynameon-tis-xoras>

94. Πόλεμος στην Ουκρανία: Το Κίεβο ζητεί και άλλες κυρώσεις μετά τη «βάρβαρη επίθεση στο Χάρκοβο» [Електронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.kathimerini.gr/world/561742567/polemos-stin-oykrania-to-kievo-zitei-kai-alles-kyroseis-meta-ti-varvari-epithesi-sto-charkovo/>

95. Πόλεμος στην Ουκρανία: «Δείξτε στον κόσμο ότι η Ρωσία είναι σοβαρή στις διαπραγματεύσεις», κάλεσε ο ουκρανός ΥΠΕΞ τον Λαβρόφ [Електронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.in.gr/2022/03/03/world/polemos-stin-oukrania-deikste-ston-kosmo-oti-rosia-einai-sovari-stis-diapragmateyseis-kalese-o-oukranos-ypeks-ton-lavrof/>

96. Πόλεμος στην Ουκρανία: Τοξικό το καθεστώς του Κιέβου, αδύνατο να συνυπάρξουμε, λέει Ρώσος αξιωματούχος [Електронний ресурс]. – 2023. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.protothema.gr/world/article/1437861/polemos-stin-oukrania-toxiko-to-kathestos-tou-kievou-adunato-na-sunuparxoume-leei-rosos-axiomatouhos/>

97. Πούτιν: Συνεχίζει την «ειδική στρατιωτική επιχείρηση» στην Ουκρανία παρά την ανταρσία [Електронний ресурс]. – 2023. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.tovima.gr/2023/06/25/world/poutin-synexizei-tin-eidiki-stratiotiki-epixeirisi-stin-oukrania-para-tin-antarsia/>

98. Ρουγγέρη Ν. Πολυέλαιοι και άβαταρ: Πώς ο πόλεμος δημιούργησε ένα νέο λεξικό στην Ουκρανία [Електронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.in.gr/2022/12/27/world/polyelaioi-kai-avatar-pos-o-polemos-dimiourgise-ena-neo-leksiko-stin-oukrania/>

99. Ρωσία: Καθηγητής καταδικάστηκε για αντιπολεμικές αναρτήσεις [Електронний ресурс]. – 2023. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.lifo.gr/now/world/rosia-kathigitis-katadikastike-gia-antipolemikes-anartiseis>

100. «Ρωσικό πλοίο, άντε γ*****»: Τα λόγια Ουκρανού στρατιώτη όταν απείλησαν να βομβαρδίσουν τη νήσο Snake [Електронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.lifo.gr/now/world/rosiko-ploio-ante-g-ta-logia-oykranoy-stratioti-otan-apeilisan-na-bombardisoyn-ti-niso>

101. Σταβέρης Σ. Το τρίο της κολάσεως: ο Πούτιν, το ΝΑΤΟ και οι νεοναζί [Електронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.lifo.gr/blogs/almanac/trio-tis-kolaseos-o-poytin-nato-kai-oi-neonazi>

102. Τριανταφυλλίδη Δ. Ρωσία: Τα σενάρια διαδοχής και ο «άγνωστος Χ» [Εлектронний ресурс]. – 2022. – Режим доступа до ресурсу:

<https://ardin-rixi.gr/archives/247033>

103. Χερσόνα: Χαμόγελα ξανά μετά από 8 μήνες κατοχής- «Οрк και φασίστες οι Ρώσοι στρατιώτες» [Εлектронний ресурс]. – 2022. – Режим доступа до ресурсу:

<https://www.lifo.gr/now/world/hersona-hamogela-xana-meta-apo-8-mines-katohis-ork-kai-fasistes-oi-rosoi-stratiotes>

104. Χίλιοι εθελοντές χάκερ στο πλευρό της Ουκρανίας - Ένας ψηφιακός ανταρτοπόλεμος άνευ προηγουμένου [Εлектронний ресурс]. – 2022. – Режим доступа до ресурсу:

<https://www.lifo.gr/now/world/hilioi-ethelontes-haker-sto-pleyro-tis-oykranias-enas-psifiakos-antartopolemos-aney>

Приклади вживання неологізмів війни в Україні в грецькомовній пресі та їх функціонування

1. Μετά τη σύνοδο, στην Αγία Πετρούπολη, της Κοινότητας Ανεξαρτήτων Κρατών (ΚΑΚ), στην οποία μετέχουν πολλές πρώην σοβιετικές δημοκρατίες, το Κρεμλίνο δώρισε εννέα χρυσά δαχτυλίδια με την επιγραφή «Καλή χρονιά 2023» και το έμβλημα της ΚΑΚ. Από ένα δαχτυλίδι δόθηκε στους ηγέτες των οκτώ κρατών που ήταν παρόντες στη σύνοδο (Λευκορωσία, Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν, Τατζικιστάν, Κιργιστάν, Τουρκμενιστάν, Ουζμπεκιστάν, Καζακιστάν) και ένα κράτησε ο ίδιος ο Πούτιν.

Οι σχολιαστές αμέσως έκαναν τη σύνδεση με το έργο «Ο Άρχοντας των Δαχτυλιδιών» του Τζ.Ρ.Ρ. Τόλκιν στο οποίο ο «άρχοντας του κακού», ο Σάουρον, δωρίζει εννέα δαχτυλίδια σε άρχοντες των ανθρώπων οι οποίοι στη συνέχεια γίνονται πιστοί υπηρέτες του, οι «Νάζγκουλ». Με μόνη διαφορά, στο βιβλίο, ότι ο Σάουρον φτιάχνει κρυφά και ένα επιπλέον δαχτυλίδι για τον εαυτό του, αυτό που «όλους τους κυβερνά» και του επιτρέπει να τους ελέγχει. Επικριτές του Κρεμλίνου, ιδίως στην Ουκρανία, παραλλήλισαν τον Πούτιν με τον Γκόλουμ, ένα πλάσμα που το διέφθειρε το «Ένα Δαχτυλίδι».

2. Μετά την εισβολή του ρωσικού στρατού, η ουκρανική κυβέρνηση συγκρίνει συχνά τη Ρωσία με τη «**Μόρντορ**», το βασίλειο του Σάουρον και τους Ρώσους στρατιώτες με τους «**Ορκ**», τους στρατιώτες του Σάουρον.

3. «Επικαλούμενος τον επικεφαλής της Υπηρεσίας Ασφαλείας, Βασίλ Μαλιούκ, ο εκπρόσωπος πρόσθεσε ότι, όποια κι αν είναι, η έκβαση, «το «**βαμβάκι**» καίγεται, και θα συνεχίσει να καίγεται».

Το «**βαμβάκι**» είναι μια αργκό που χρησιμοποιούν οι Ουκρανοί για τις εκρήξεις, συνήθως στη Ρωσία ή σε ρωσικά κατεχόμενα εδάφη στην Ουκρανία.

Η προέλευσή χρονολογείται από τις πρώτες εβδομάδες του πολέμου και πηγάζει από το γεγονός ότι η ρωσική λέξη για «την έκρηξη» είναι πολύ παρόμοια με την ουκρανική λέξη για το **βαμβάκι**»

4. «Ελευθερώστε τα Leopard τώρα!

Ελευθερώστε τα Leopard τώρα!"

Ουκρανοί πρόσφυγες μπροστά από τη Γερμανική Καγκελαρία στο Βερολίνο»

5. "Σύμφωνα με τον δήμαρχο του Λβιβ, τον Αντρί Σαντόβι, οι Ουκρανοί "αποφάσισαν να αρνηθούν στους Ρώσους την τιμή να έχουν ένα όπλο στο όνομά τους και μετονόμασαν **τα κοκτέιλ Μολότοφ** σε "**smoothies Μπαντέρα**", από τον εθνικό ήρωα της ουκρανικής ανεξαρτησίας, Στεπάν Μπαντέρα, ο οποίος αμφισβητείται έντονα, επειδή συνεργάστηκε με τη ναζιστική Γερμανία και θεωρείται εγκληματίας πολέμου"

6. Εδώ και δεκαετίες είναι γνωστός ο **κυβερνοπόλεμος** ως μορφή πολέμου με στόχο την υπονόμευση του εχθρού ή την απόσπαση ευαίσθητων πληροφοριών ή απλώς την πρόκληση σύγχυσης. Όμως ο πόλεμος στην Ουκρανία έχει προκαλέσει έναν άνευ προηγουμένου «**ψηφιακό ανταρτοπόλεμο**». Σύμφωνα με όσα αναφέρουν χάκερ, πρόκειται για άτομα που δρουν ανεξάρτητα εξαπολύοντας **κυβερνοεπιθέσεις** χωρίς συντονισμό από κάποια κεντρική αρχή.

7. Για τους κατοίκους της Χερσώνας, που απελευθερώθηκαν από τη ρωσική κατοχή τον Νοέμβριο ύστερα από ουκρανική αντεπίθεση, εάν η πόλη τους απειληθεί από τα νερά, ένας είναι ο υπαίτιος: η Ρωσία.

«Η πλημμύρα είναι μπροστά στα μάτια μας. Κανείς δεν ξέρει τι θα γίνει από δω και πέρα. **Καλός Ρώσος είναι ο νεκρός Ρώσος**, δεν μπορώ να πω τίποτα άλλο», δηλώνει ο Βίκτορ.

8. «Έναν διαφορετικό τρόπο επέλεξε μία ομάδα καλλιτεχνών του δρόμου στην Οδησό για να στείλει μηνύματα ενότητας του λαού για τον πόλεμο. Η πόλη γέμισε με γκράφιτι, στα οποία απεικονίζεται ο γάτος, ένα από τα σύμβολα της πόλης.

*«**Καλημέρα, είμαστε από την Ουκρανία**». Το μήνυμα αυτό που αποτέλεσε την πρώτη απάντηση των Ουκρανών στη ρωσική εισβολή στις 24 Φεβρουαρίου, έχει αποτυπωθεί στους δρόμους της Οδησού»*

9. Ο Μιρόσνικ δήλωσε ότι η Ρωσία μπορεί να αντισταθεί στην υπό τις ΗΠΑ στρατιωτική συμμαχία του ΝΑΤΟ για όσο χρειαστεί για να νικήσει τις ουκρανικές δυνάμεις στην «**ειδική στρατιωτική επιχείρηση**», όπως την χαρακτηρίζει η Μόσχα, προσθέτοντας ότι η Δύση εν τέλει θα χάσει το ενδιαφέρον της και οι σημερινές αρχές στο Κίεβο θα καταρρεύσουν.

10. Πρόκειται για τη δεύτερη επίσκεψη που ανακοινώνεται πως έκανε ο κ. Πούτιν σε εδάφη της Ουκρανίας αφότου διέταξε τον στρατό της Ρωσίας να προχωρήσει στην εισβολή στη γειτονική χώρα την 24η Φεβρουαρίου 2022.

11. Δεν έχουν νερό, ίντερνετ και ο ηλεκτρισμός κόντευε να αποτελέσει πολυτέλεια, αλλά μετά τις τελευταίες εξελίξεις ένα κύμα ευφορίας έχει κατακλύσει την πόλη, που υποδέχθηκε τους στρατιώτες σαν ήρωες.

12. Ρωσικός στρατός κατέλαβε τον πυρηνικό σταθμό της Ζαπορίζια στις 4 Μαρτίου 2022, εννέα ημέρες μετά την έναρξη της εισβολής στην Ουκρανία. Ο σταθμός, που πριν από την εισβολή παρήγε το 20% της ηλεκτρικής ενέργειας της Ουκρανίας, συνέχισε να λειτουργεί τις πρώτες ημέρες μετά την κατοχή, παρά τους βομβαρδισμούς. Τέθηκε εκτός λειτουργίας τον Σεπτέμβριο.

13. Πιο συγκεκριμένα, όπως σημειώνεται: οι κυρώσεις δεν αποτελούν συνταγή εγγυημένης επιτυχίας. Αντιθέτως, συνοδεύονται από κινδύνους και αδυναμίες, ενώ

θα μπορούσαν να έχουν ακόμη και τα αντίθετα από το προσδοκώμενα αποτελέσματα σε κάποιες περιπτώσεις έναντι μιας χώρας όπως είναι η Ρωσία του Πούτιν που ακόμη απέχει από το να μπορεί να θεωρηθεί απομονωμένη στη διεθνή σκηνή.

Ως εκ τούτου, αυτό που απαιτείται είναι να διαμορφωθεί παράλληλα μια στρατηγική στήριξης της Ουκρανίας αλλά και μια στρατηγική εξόδου από την κρίση που θα κάνει σαφείς τις προϋποθέσεις που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην άρση αυτών των κυρώσεων.

14. «Δώστε τα **Leopard στην Ουκρανία τώρα»**

**Неολογίσμι та актуалізована лексика війни знайдена у грецькомовній
пресі**

1. **Πουτλερ** (Путлер) (джерело: <https://www.lifo.gr/now/world/rosia-kathigitis-katadikastike-gia-antipolemikes-anartiseis>)

«Χαρακτήρισε τον βομβαρδισμό «δώρο γενεθλίων για τον Πούτλερ».

2. **Δικτάτορας** (диктатор) (джерело: https://www.skai.gr/news/world/oukrania-nyt-mporoun-oi-kyroseis-tis-dysis-na-stamatisoun-ton-poutin - google_vignette)

«Μπορεί για παράδειγμα να καταλήξουν να ενισχύουν την εξουσία ενός δικτάτορα επιτρέποντάς του να ασκήσει ακόμη μεγαλύτερο έλεγχο στην εγχώρια οικονομία».

3. **Φύρερ** (фюрер) (джерело: <https://www.lifo.gr/now/world/o-poytin-os-hitler-se-rano-stin-polonia>)

«Στείλτε την Αλίνα “Εύα Μπράουν” Καμπάεβα στον Φύρερ της».

4. **Πουτινόκιο** (Путінокіо) (джерело: <https://www.protothema.gr/world/article/427458/poutinokio-i-bild-harakterise-pseuti-ton-poutin-kai-ton-metetreψε-se-pinokio/>)

««Πουτινόκιο»: Η Bild χαρακτήρισε ψεύτη τον Πούτιν και τον μετέτρεψε σε... Πινόκιο!».

5. **Παππούς που κρύβεται στο υπόγειο** (дід, що ховається у підвалі) (джерело: <https://www.protothema.gr/world/article/1362332/oukrania-to-kievo-upostirizei-oti-sosias-tou-poutin-episkefthike-hersona-kai-lougansk/>)

«...ενώ ο Βλαντίμιρ Πούτιν κατ' αυτόν «παππούς που κρύβεται στο υπόγειο», σύντομα «θα φοβάται και τον εαυτό του»».

6. **Γκόλουμ** (Голум) (джерело: <https://www.lifo.gr/now/world/o-poytin-harise-hrysa-dahtylidia-stoys-symmahoys-toy-oi-epikrites-ton-paromoiazoun-me>)

«Ο Πούτιν χάρισε χρυσά δαχτυλίδια στους συμμάχους του – Οι επικριτές τον παρομοιάζουν με το Γκόλουμ».

7. **Πουτινολογία** (путінологія) (джерело: <https://eleftherostypos.gr/diethni/polemos-stin-oukrania-bairaki-kata-tou-poutin>)
«Οι Ρώσοι στρατιωτικοί εμπειρογνώμονες, ακόμη και εκείνοι που είναι απόλυτα πιστοί στο Κρεμλίνο και στην **πουτινολογία**...».
8. **Αποπουτινοποίηση** (депутінізація) (джерело: https://www.efsyn.gr/themata/idees-palies-kai-nees/371314_i-dystyhia-toy-na-eisai-rosos)
«Είμαι βέβαιος ότι στη Ρωσία θα υπάρξει μια **αποπουτινοποίηση**, αλλά φοβάμαι ότι θα πραγματοποιηθεί από έναν νέο Πούτιν».
9. **«Ομάδα «Tik Tok»** (група TikTok) (джерело: <https://www.cnn.gr/kosmos/story/370787/financial-times-poia-einai-o-omada-tik-tok-pou-thelei-na-antikatastisei-ti-wagner>)
«Η λεγόμενη **ομάδα «Tik Tok»** του Τσετσένου ηγέτη Ραμζάν Καντίροφ είναι έτοιμη να πάρει τη θέση της Wagner και να κάνει ότι ζητήσει ο Βλαντιμίρ Πούτιν».
10. **«Οι δυνάμεις TikTok»** (армія TikTok) (джерело: https://www.skai.gr/news/world/oi-oukranoi-peripaizoun-ton-kantirof-oi-dynameis-tiktok-tou-polemoun-gennaia-adeio-ktiri - google_vignette)
«Οι Ουκρανοί περιπαίζουν τον Καντίροφ: Οι **δυνάμεις TikTok** του πολέμου γενναία άδειο κτίριο- Βίντεο».
11. **«Τα στρατεύματα Tiktok»** (TikTok війська) (джерело: <https://www.skai.gr/news/world/oi-oukranoi-peripaizoun-ton-kantirof-oi-dynameis-tiktok-tou-polemoun-gennaia-adeio-ktiri>)
«**Τα στρατεύματα Tiktok** του Καντίροφ πολέμου γενναία ένα άδειο κτίριο» τονίζει το πρακτορείο NEXTA».
12. **«Μαχητές του TikTok»** (бійці TikTok) (джерело: <https://www.kathimerini.gr/world/562496491/poio-einai-to-tagma-tiktok-poy-epidiokei-na-antikatastisei-tin-wagner-stin-oukrania/>)
«Σε αντίθεση με την Wagner, την οποία η Μόσχα επιδιώκει τώρα να διαλύσει, οι ειδικές δυνάμεις της Τσετσενίας έχουν τη φήμη των **«μαχητών του TikTok»** που

ενδιαφέρονται περισσότερο για την εμφάνισή τους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης παρά για τις επιτυχίες τους στο πεδίο της μάχης».

13. «**Το τάγμα TikTok**» (батальйон TikTok) (джерело: https://www.skai.gr/news/world/oi-oukranoi-peripaizoun-ton-kantirof-oi-dynameis-tiktok-tou-polemoun-gennaia-adeio-ktiri - google_vignette)

«Ποιο είναι «**το τάγμα TikTok**» που επιδιώκει να αντικαταστήσει την *Wagner* στην Ουκρανία».

14. «**Ντον – ντον**» (Дон-дон) (джерело: <https://ardin-rixi.gr/archives/247033>)

«Ραμζάν Καντίροφ, ο Σεΐχης της Τσετσενίας, γνωστός και ως «**Ντον – ντον**» για τη συνήθεια του να προσθέτει αυτή τη λέξη στο τέλος κάθε φράσης».

15. «**Ντον**» (Дон) (джерело: https://www.pentapostagma.gr/kosmos/rosia/7130358_kantirof-oneiro-toy-einai-oti-aytos-kai-ta-paidia-toy-na-pethanoyn-gia-ton)

«Ποιος άλλος είσαι, **Ντον** αν σήμερα δεν πάρεις τον δρόμο του αγώνα ενάντια σε αυτούς τους σατανιστές και φασίστες».

16. «**Στρατάρχης του Tok-tok**» (Фельдмаршал Ток-Току) (джерело: <https://ardin-rixi.gr/archives/247033>)

«Ένα άλλο προσωνύμιο του είναι «**στρατάρχης του Tok-tok**» για τη σχεδόν καθημερινή του συνήθεια να δημοσιεύει στο *Instagram* και στο *Tok-tok* σύντομα βίντεο με τη «δράση» των τσετσενικών συνταγμάτων στην Ουκρανία».

17. «**Ανδρείκελο του Κρεμλίνου**» (Маріонетка Кремля) (джерело: <https://ardin-rixi.gr/archives/247033>)

«...το δεύτερο πορτραίτο ανήκει στον σεΐχη της Τσετσενίας, Ραμζάν Καντίροφ (1976), **ανδρείκελο του Κρεμλίνου** και στυγνού δικτάτορα, ο οποίος έχει εγκαθιδρύσει ένα χαλιφάτο της Σαρίας εντός της Ρωσικής Ομοσπονδίας και διεκδικεί για τον εαυτό του τον ρόλο του στρατηλάτη».

18. «**Μάγισρα του Πούτιν**» (Кухар Путіна) (джерело: <https://ardin-rixi.gr/archives/247033>)

«Τα τρία πλέον δημοφιλή πορτραίτα ανήκουν στον Γιεβγκένι Πριγκόζιν (1961), γνωστό και ως «**μάγαιρα του Πούτιν**», ο οποίος είναι ιδιοκτήτης σειράς πολυτελών εστιατορίων μέσα στο Κρεμλίνο, τη Βουλή κ.λπ.»

19. «**Τεχνοκράτης**» (технократіс) (джерело: <https://ardin-rixι.gr/archives/247033>)
«Ντιμίτρι Πάτρουσεφ, ο «**τεχνοκράτης**». Το όνομά του κυκλοφορεί ευρέως σε διάφορα ΜΜΕ, φίλα ή εχθρικά προς το Κρεμλίνο».

20. «**Προσωπικός εξομολογητής**» (особистий духівник) (джерело: <https://www.in.gr/2022/11/13/world/paremvasi-tou-eksomologou-tou-poutin-gia-ton-polemo-adelfoi-oi-oukranoi/>)

«Έκκληση για τερματισμό του πολέμου στην Ουκρανία απηύθυνε μητροπολίτης που είναι γνωστός ως ο «**προσωπικός εξομολογητής**» του Βλαντιμίρ Πούτιν, σύμφωνα με τη Daily Mail»

21. **Καταφύγιο** (укриття) (джерело: <https://www.tovima.gr/2022/05/09/world/oukrania-se-katafygio-tis-odissou-o-sarlmisel-rosikoi-pyrayloi-xytupisan-tin-poli/>)

«...οι συμμετέχοντες χρειάστηκε να διακόψουν τη συνάντησή τους για να βρουν **καταφύγιο** καθώς πύραυλοι έπληξαν ξανά την περιοχή της Οδησσού».

22. **Αντιαεροπορικός συναγερμός** (повітряна тривога) (джерело: <https://www.protothema.gr/world/article/1368189/polemos-stin-oukrania-adiaeroporikos-sunagermos-se-polles-periohes-katarrifthike-drone-sto-kievo/>)

«Πόλεμος στην Ουκρανία: **Αντιαεροπορικός συναγερμός** σε πολλές περιοχές – Καταρρίφθηκε drone στο Κίεβο».

23. **Μπλακ άουτ** (блекаут) (джерело: <https://www.tovima.gr/2022/10/21/world/oukrania-se-anamoni-genikou-mplak-aout-den-stamatoun-oi-seirines-sto-kievo/>)

«Την ίδια στιγμή η Ουκρανία αναμένεται να ανακοινώσει **μπλακ άουτ** σε όλη τη χώρα καθώς υπάρχει πρόβλημα ενεργειακής επάρκειας».

24. **Εθελοντές** (волонтери, добровольці) (джерело: <https://www.kathimerini.gr/world/561999988/oykrania-ethelontes-sti-machi-tis-anoikodomisis/>)

«Η ανοικοδόμηση των βομβαρδισμένων σπιτιών στα περίχωρα του Κιέβου έχει αρχίσει. Κάτοικοι και **εθελοντές** κάθε ηλικίας, δουλεύουν στα χαλάσματα για να προλάβουν τον χειμώνα».

25. **Βαμβάκι** (бавовна) (джерело: <https://www.lifo.gr/now/world/cnn-i-oykrania-ehei-praktores-gia-sampotaz-sti-rosia-toys-dinei-drones-gia-epitheseis>)

«Το «**βαμβάκι**» είναι μια αργκό που χρησιμοποιούν οι Ουκρανοί για τις εκρήξεις, συνήθως στη Ρωσία ή σε ρωσικά κατεχόμενα εδάφη στην Ουκρανία».

26. **Drones** (дрони) (джерело: <https://www.tanea.gr/2022/10/17/world/osa-gnorizoume-gia-ta-drones-kamikazi-pou-espeiran-ton-tromo-sto-kievo/>)

«Αυτές είναι όλες οι γνωστές πληροφορίες για τα συγκεκριμένα **drones** σύμφωνα με τους *Times*».

27. «**Drones-καμικάζι**» (дрони-камікадзе) (джерело: <https://www.tanea.gr/2022/10/17/world/osa-gnorizoume-gia-ta-drones-kamikazi-pou-espeiran-ton-tromo-sto-kievo/>)

«Τα *Shahed-136* που κατασκευάζονται στο Ιράν έχουν αποκτήσει τον τίτλο των «**drone-καμικάζι**», επειδή βουτούν από μεγάλο ύψος προς τον στόχο τους και εκρήγνυνται κατά την πρόσκρουση».

28. «**Αεροσκάφοι-καμικάζι**» (безпілотники-камікадзе) (джерело: <https://www.protothema.gr/world/article/1332899/oukrania-nea-rosiki-aeroporiki-epithesi-sto-stohastro-pano-apo-30-puraulon-i-hora/>)

«Η Ουκρανία ανακοίνωσε εξάλλου σήμερα το πρωί ότι κατέρριψε το σύνολο των 24 μη επανδρωμένων **αεροσκαφών-καμικάζι** που εξαπέλυσε η Ρωσία στη διάρκεια της νύχτας».

29. «**Ιρανικό drone**» (Іранський дрон) (джерело: <https://www.tanea.gr/2022/10/17/world/osa-gnorizoume-gia-ta-drones-kamikazi-pou-espeiran-ton-tromo-sto-kievo/>)

«Το βουητό μιας μικρής μηχανής, που θυμίζει περισσότερο μια απλή μηχανή του γκαζόν, αλλά στην πραγματικότητα σηματοδοτεί την άφιξη ενός **ιρανικού drone** έτοιμου να εκραγεί».

30. «Μη επανδρωμένα αεροσκάφη» (безпілотники) (джерело: <https://www.tanea.gr/2022/10/17/world/osa-gnorizoume-gia-ta-drones-kamikazipou-espeiran-ton-tromo-sto-kievo/>)

«Τα μη επανδρωμένα αεροσκάφη επέτρεψαν στη Ρωσία να πλήξει υποδομές ενέργειας, αλλά και πολιτικούς στόχους, τη στιγμή που χάνει έδαφος στα μέτωπα στα βορειοανατολικά και νότια της χώρας».

31. «Αναγνωριστικό UAV» (розвідувальний БПЛА) (джерело: <https://www.protothema.gr/world/article/1368189/polemos-stin-oukrania-adiaeroporikos-sunagermos-se-polles-periohes-katarрифthike-drone-sto-kievo/>)

«Κατά τον τελευταίο αντιαεροπορικό συναγερμό, εντοπίστηκε στον εναέριο χώρο του Κιέβου εχθρικό αναγνωριστικό UAV (μη επανδρωμένο αεροσκάφος)».

32. «Μοτοποδήλατο» (мопед) (джерело: <https://www.pentapostagma.gr/en/node/7123821>)

«Στα βίντεο που τραβήχτηκαν από Ουκρανούς τη στιγμή της επιδρομής, μπορείτε να ακούσετε το έργο ενός εμβολοφόρου κινητήρα υψηλής ταχύτητας, ο οποίος ανάγκασε τους Ουκρανούς να δώσουν στο νέο όπλο το ψευδώνυμο "μοτοποδήλατο"».

33. «Στρατό από drones» (армія дронів) (джерело: <https://www.protothema.gr/world/article/477105/i-rosia-ftiahnei-iptameno-strato-apo-drones-/>)

«Η Ρωσία φτιάχνει ιπτάμενο στρατό από drones».

34. «Tu-95» (стратегічний бомбардувальник-ракетоносець) (джерело: <https://www.protothema.gr/world/article/1332899/oukrania-nea-rosiki-aeroporiki-epithesi-sto-stohastro-pano-30-puraulon-i-hora/>)

«Έξι Tu-95 απογειώθηκαν από την (ρωσική) περιφέρεια του Μουρμάνσκ και εξαπέλυσαν πυράλους».

35. «Tu-22M3» (стратегічний бомбардувальник-ракетоносець) (джерело: <https://www.tanea.gr/2023/05/12/world/giati-einai-apithano-to-patriot-nakaterripse-ton-yperixitiko-kinzhal-stin-oukrania/>)

«Ο Kinzhal διαθέτει κινητήρα πυράλων στερεού καυσίμου και εκτοξεύεται είτε από πυρηνικό βομβαρδιστικό Tu-22M3 είτε από αεροσκάφος αναχαίτισης MIG-31».

36. «**MIG-31**» (надзвуковий винищувач) (джерело: <https://www.tanea.gr/2023/05/12/world/giati-einai-apithano-to-patriot-na-katerripse-ton-yperixitiko-kinzhal-stin-oukrania/>)
«Ο *Kinzhal* διαθέτει κινητήρα πυραύλων στερεού καυσίμου και εκτοξεύεται είτε από πυρηνικό βομβαρδιστικό **Tu-22M3** είτε από αεροσκάφος αναχαίτισης **MIG-31**».
37. «**Kinzhal**» (ракетн Кинжал) (джерело: <https://www.tanea.gr/2023/05/12/world/giati-einai-apithano-to-patriot-na-katerripse-ton-yperixitiko-kinzhal-stin-oukrania/>)
«Ο *Kinzhal* διαθέτει κινητήρα πυραύλων στερεού καυσίμου και εκτοξεύεται είτε από πυρηνικό βομβαρδιστικό **Tu-22M3** είτε από αεροσκάφος αναχαίτισης **MIG-31**».
38. **Leopard** (Леопард) (джерело: <https://www.pronews.gr/amyna-asfaleia/diethnis-asfaleia/diadilosi-parodia-sto-verolino-doste-ta-leopard-stin-oukrania-tora/>)
«Οι συγκεκριμένοι που κρατούσαν ουκρανικές και φινλανδικές σημαίες φώναζαν ρυθμικά «ελευθερώστε τα **Leopard** τώρα»».
39. «**Ελευθερώστε τα Leopard**» (звільніть Леопардів) (джерело: <https://www.pronews.gr/amyna-asfaleia/diethnis-asfaleia/diadilosi-parodia-sto-verolino-doste-ta-leopard-stin-oukrania-tora/>)
«Οι συγκεκριμένοι που κρατούσαν ουκρανικές και φινλανδικές σημαίες φώναζαν ρυθμικά «ελευθερώστε τα **Leopard** τώρα»».
40. **Smoothies Μπαντέρα** (Бандера-смузі) (джерело: <https://www.lifo.gr/blogs/almanac/trio-tis-kolaseos-o-poytin-nato-kai-oi-neonazi>)
«Σύμφωνα με τον δήμαρχο του Λβιβ, τον Αντρί Σαντόβι, οι Ουκρανοί "αποφάσισαν να αρνηθούν στους Ρώσους την τιμή να έχουν ένα όπλο στο όνομά τους και μετονόμασαν τα κοκτέιλ Μολότοφ σε "**smoothies Μπαντέρα**", από τον εθνικό ήρωα της ουκρανικής ανεξαρτησίας, Στεπάν Μπαντέρα, ο οποίος αμφισβητείται έντονα, επειδή συνεργάστηκε με τη ναζιστική Γερμανία και θεωρείται εγκληματίας πολέμου».
41. **Ψηφιακός ανταρτοπόλεμος** (Цифрова партизанська війна) (джерело: <https://www.lifo.gr/now/world/hilioi-ethelontes-haker-sto-pleyro-tis-oukranias-enas-psifiakos-antartopolemos-aney>)

« Όμως ο πόλεμος στην Ουκρανία έχει προκαλέσει έναν άνευ προηγουμένου **«ψηφιακό ανταρτοπόλεμο»**.

42. **Ανταρτες του κυβερνοχώρου** (κίβερ-революціонери) (джерело: <https://www.lifo.gr/now/world/hilioi-ethelontes-haker-sto-pleyro-tis-oukranias-enas-psifiakos-antartopolemos-aney>)

«Ο αριθμός των φιλο-Ουκρανών **«ανταρτών του κυβερνοχώρου»** δεν είναι γνωστός».

43. **Κυβερνοαντάρτες** (κίβερповстанці) (джерело: <https://www.lifo.gr/now/world/hilioi-ethelontes-haker-sto-pleyro-tis-oukranias-enas-psifiakos-antartopolemos-aney>)

«Ο αριθμός των φιλο-Ουκρανών **«ανταρτών του κυβερνοχώρου»** δεν είναι γνωστός. Τα κίνητρά τους αλλά και τα ψηφιακά όπλα που χρησιμοποιούν είναι διαφορετικά και ιδιαίτερα εξελιγμένα. Αυτό που τους ενώνει είναι ο κοινός στόχος: η στήριξη της Ουκρανίας».

44. **Ψηφιακό στρατό της Ουκρανίας** (цифрова армія України) (джерело: <https://www.lifo.gr/now/world/hilioi-ethelontes-haker-sto-pleyro-tis-oukranias-enas-psifiakos-antartopolemos-aney>)

«Αυτό πιστεύει σίγουρα ο Δανός χάκερ Γενς, ο οποίος δηλώνει «νομοταγής πολίτης» που σε καιρό ειρήνης δεν θα έκανε όσα κάνει τώρα. Όπως λέει χαρακτηριστικά: «Υπάρχει ένας πόλεμος σε εξέλιξη και θεωρώ ότι πολεμώ, όπως πολλοί άλλοι, στον **ψηφιακό στρατό της Ουκρανίας»**».

45. **Ψηφιακή σύγκρουση** (цифровий конфлікт) (джерело: <https://www.lifo.gr/now/world/cnn-i-oukrania-ehei-praktores-gia-sampotaz-sti-rosia-toys-dinei-drones-gia-epitheseis>)

«Το μπαράζ επιθέσεων πυροδότησε φόβους για ευρύτερη **ψηφιακή σύγκρουση**, με τις δυτικές κυβερνήσεις σε επιφυλακή για **κυβερνοαπειλές** από τη Ρωσία — και να εξετάζουν πώς θα αντιδράσουν».

46. «**Πώς είσαι; Να προσέχεις**» (Як ти? Бережи себе?) (джерело: <https://www.in.gr/2022/12/27/world/polyelaioi-kai-avatar-pos-o-polemos-dimiourgise-ena-neo-leksiko-stin-oukrania/>)

«Έχουμε ένα νέο σύνολο κανόνων. Στο παρελθόν, η εθιμοτυπία ήταν πάντα να λέμε απλώς 'Γεια σας'. Τώρα, είναι σύνηθες να ξεκινάμε με το **'Πώς είσαι'** και να τελειώνουμε τη συζήτηση με το **'Να προσέχεις'**»».

47. **«Slava Ukrayini» (δόξα στην Ουκρανία)** (Слава Україні) (джерело: <https://www.lifo.gr/now/world/hersona-hamogela-xana-meta-apo-8-mines-katohis-ork-kai-fasistes-oi-rosoi-stratiotes>)

«**«Slava Ukrayini» (δόξα στην Ουκρανία):** Το σύνθημα αυτό κυριαρχεί στη Χερσόνα από την ημέρα αποχώρησης των ρωσικών στρατευμάτων και την είσοδο των Ουκρανών στρατιωτών στην πόλη, μετά από 8 μήνες στα χέρια των εισβολέων».

48. **«Καλός Ρώσος είναι ο νεκρός Ρώσος»** (Гарний росіянин – мертвий росіянин) (джерело: <https://www.protothema.gr/world/article/1378963/oukrania-orgi-apo-tous-katoikous-tis-hersonas-meta-tin-anatinaxi-tou-fragmatos-ola-tha-pethanoun-edo/>)

«Η πλημμύρα είναι μπροστά στα μάτια μας. Κανείς δεν ξέρει τι θα γίνει από δω και πέρα. **Καλός Ρώσος είναι ο νεκρός Ρώσος**, δεν μπορώ να πω τίποτα άλλο».

49. **Ρωσικό πλοίο, άντε γαμήσου** (російський корабель, іди нах*уй) (джерело: <https://www.lifo.gr/now/world/rosiko-ploio-ante-g-ta-logia-oykranoy-stratioti-otan-apeilisan-na-bombardisoyn-ti-niso>)

«Ένας Ουκρανός στρατιώτης ακούγεται να απαντά: **«Ρωσικό πολεμικό πλοίο, άντε γαμ****»**. Αυτά ήταν τα τελευταία λόγια που ακούστηκαν από το νησί, σύμφωνα με το CNN».

50. **Καλημέρα, είμαστε από την Ουκρανία** (Доброго вечора, ми з України) (джерело: <https://www.ertnews.gr/roi-idiseon/kalimera-eimaste-apo-tin-oukrania-gkrafiti-gia-ton-polemo-me-minymata-enotitas-toy-laoy/>)

«**«Καλημέρα, είμαστε από την Ουκρανία»:** Γκράφιτι για τον πόλεμο με μηνύματα ενότητας του λαού».

51. **Ορκ** (орк) (джерело: <https://www.lifo.gr/now/world/o-poytin-harise-hrysa-dahtylidia-stoys-symmahoys-toy-oi-epikrites-ton-paromoiazoy-n-me>)

«Μετά την εισβολή του ρωσικού στρατού, η ουκρανική κυβέρνηση συγκρίνει συχνά τη Ρωσία με τη «Μόρντορ», το βασίλειο του Σάουρον και τους Ρώσους στρατιώτες με τους «**Ορκ**», τους στρατιώτες του Σάουρον».

52. **Φασίστες** (фашисти) (джерело: <https://www.lifo.gr/now/world/hersona-hamogela-xana-meta-apo-8-mines-katohis-ork-kai-fasistes-oi-rosoi-stratiotes>)

«Οι Ρώσοι χαρακτηρίζονται από τους ντόπιους ως «ορκ» και «**φασίστες**» και η αποχώρησή τους γράφει μία νέα σελίδα στην Ιστορία του τόπου».

53. **Putler's barbarian** (путлерівські варвари) (джерело: <https://www.protothema.gr/world/article/1332899/oukrania-nea-rosiki-aeroporiki-epithesi-sto-stohastro-pano-apo-30-puraulon-i-hora/>)

«*Ukrainian citizens in the #Kyiv subway, sheltered from the missiles launched by **Putler's barbarian***».

54. **Κράτος-παρία** (Держава-ізгой) (джерело: <https://politis.com.cy/551779/article>)

««**Κράτος-παρία**» χαρακτηρίζει τη Ρωσία ο Ρίσι Σούνακ λόγω και της απουσίας του Βλάντιμιρ Πούτιν από τη σύνοδο των ηγετών των χωρών μελών του G20 στο Μπαλί της Ινδονησίας».

55. **Βάρβαρη επίθεση** (Варварський напад) (джерело: <https://www.kathimerini.gr/world/561742567/polemos-stin-oukrania-to-kievo-zitei-kai-alles-kyroseis-meta-ti-varvari-epithesi-sto-charkovo/>)

««**Βάρβαρες ρωσικές πυραυλικές επιθέσεις** στην κεντρική πλατεία Ελευθερίας και σε κατοικημένες περιοχές στη Χαρκίβ. Ο Πούτιν δεν μπορεί να διαλύσει την Ουκρανία», ανέφερε ο Ουκρανός υπουργός Εξωτερικών».

56. **Βάρβαρη φύση** (варварська природа / варварський характер (дій)) (джерело: <https://www.in.gr/2022/03/03/world/polemos-stin-oukrania-deiksteston-kosmo-oti-rosia-einai-sovari-stis-diapragmateyseis-kalese-o-oukranos-ypekston-lavrof/>)

««Γνωρίζοντας τη **βάρβαρη φύση** των ρωσικών ενεργειών, φοβόμαστε ότι μπορεί να προετοιμαστεί μια προβοκάτσια για να κατηγορηθεί η Ουκρανία»».

57. **Blame game** (γρα в обвинувачення) (джерело: <https://www.cnn.gr/kosmos/story/337971/zaporizia-blame-game-gia-tous-vomvardismoys-ston-pyriniko-stathmo>)

*«Ζαπορίζια: **Blame game** για τους βομβαρδισμούς στον πυρηνικό σταθμό».*

58. **Ειδική στρατιωτική επιχείρηση** (спеціальна військова операція) (джерело: <https://www.tovima.gr/2023/06/25/world/putin-synexizei-tin-eidiki-stratiotiki-epixeirisi-stin-oukrania-para-tin-antarsia/>)

«Πούτιν: Συνεχίζει την «ειδική στρατιωτική επιχείρηση» στην Ουκρανία παρά την ανταρσία».

59. **Εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία** (Вторгнення Росії в Україну) (джерело: <https://gr.euronews.com/2022/12/19/anaskopisi-2022-eisboli-tis-rosias-stin-oukrania>)

«Ανασκόπηση 2022: Εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία».

60. **Ρωσική κατοχή** (Російська окупація) (джерело: <https://www.protothema.gr/world/article/1378963/oukrania-orgi-apo-tous-katoikous-tis-hersonas-meta-tin-anatinaxi-tou-fragmatos-ola-tha-pethanoun-edo/>)

«Για τους κατοίκους της Χερσώνας, που απελευθερώθηκαν από τη ρωσική κατοχή τον Νοέμβριο ύστερα από ουκρανική αντεπίθεση...».